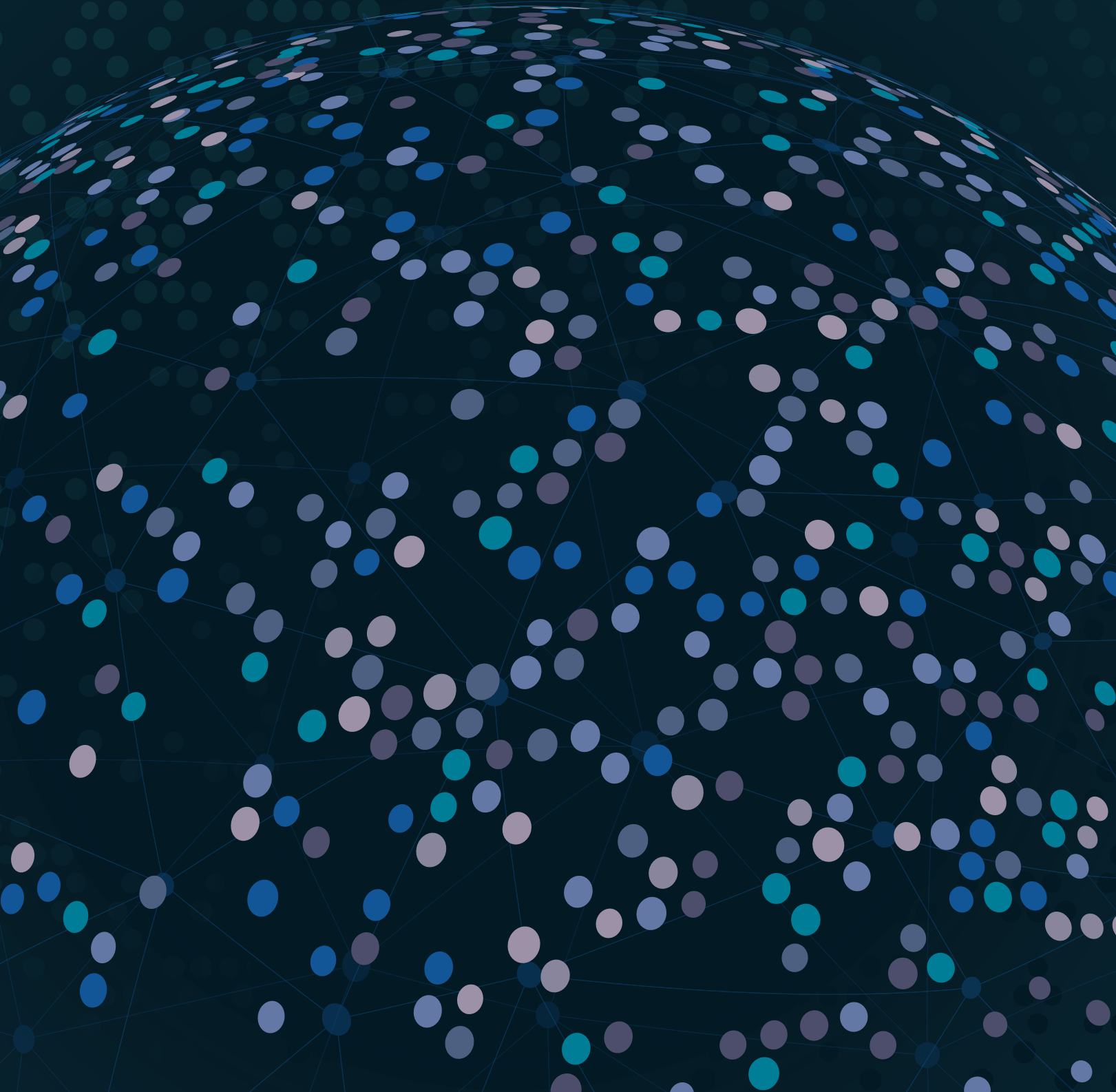

2018

Sermaye Piyasası Kurulu
Faaliyet Raporu

İÇİNDEKİLER DİZİNİ

İÇİNDEKİLER DİZİNİ.....	I
TABLO DİZİNİ	IV
GRAFİK DİZİNİ.....	V
KURUL BAŞKANININ MESAJI	VI
1. SERMAYE PİYASASI KURULU	7
1.1. MİSYON, VİZYON, GÖREV VE YETKİLERİ	7
1.2. KURUL KARAR ORGANI VE ORGANİZASYON.....	9
1.2.1. Kurul Karar Organı.....	9
1.2.2. Organizasyon.....	13
1.3. BÜTÇE	15
1.4. PERSONEL.....	15
2. SERMAYE PİYASASI KURULU'NUN 2018 YILI FAALİYETLERİ	17
2.1. İHRAÇ BAŞVURULARI	17
2.2. İZİNLER VE ONAYLAR.....	17
2.2.1. Halka Açık Ortaklıklara İlişkin Onaylar.....	17
2.2.2. Kolektif Yatırım Kuruluşlarına İlişkin İzinler.....	18
2.2.3. Yatırım Kuruluşlarına İlişkin İzinler	20
2.2.4. Bağımsız Denetim Kuruluşlarına İlişkin İzinler	20
2.2.5. Derecelendirme Kuruluşlarına İlişkin İzinler.....	20
2.2.6. Gayrimenkul Değerleme Kuruluşlarına İlişkin İzinler.....	21
2.2.7. Varlık Kiralama Şirketlerinin/Varlık Finansmanı Fonunun Kuruluşuna İlişkin İzinler	21
2.3. GÖZETİM.....	21
2.3.1. Halka Açık Ortaklıkların Gözetimi.....	21
2.3.2. Kolektif Yatırım Kuruluşlarının Gözetimi.....	22
2.3.3. Yatırım Kuruluşlarının Gözetimi.....	22
2.3.4. Bağımsız Denetim Kuruluşlarının Gözetimi.....	22
2.3.5. Derecelendirme Kuruluşlarının Gözetimi.....	23
2.3.6. Gayrimenkul Değerleme Kuruluşlarının Gözetimi.....	23
2.3.7. Piyasa Gözetimi.....	23
2.4. DENETİM.....	24
2.5. UYGULANAN YAPTIRIMLAR.....	25
2.6. DAVALAR, SUÇ DUYURULARI VE İDARİ TEDBİRLER	27
2.6.1. Kurul İşlemleri Aleyhine Açılan Davalar	28
2.6.2. Kurul Tarafından Açılan Davalar.....	29
2.7. DİĞER KURUMLARLA ORTAK YÜRÜTÜLEN ÇALIŞMALAR	30
2.7.1. Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesi	30
2.7.2. Onuncu Kalkınma Planı ve Öncelikli Dönüşüm Programları	30
2.7.3. Sistemik Risk Değerlendirme Grubu	33
2.7.4. Finansal Sektör Komisyonu	33
2.8. AVRUPA BİRLİĞİ (AB) UYUM ÇALIŞMALARI	33
2.8.1. Mevzuat Uyum Çalışmaları ve Diğer Kurumlarla Koordinasyon.....	34
2.8.2. AB Fonlarından Yararlanmaya Yönelik Faaliyetler	34
2.9. ULUSLARARASI İLİŞKİLER	34
2.9.1. Uluslararası Menkul Kıymet Komisyonları Örgütü (IOSCO)	34
2.9.2. Finansal İstikrar Kurulu (FSB)	36
2.9.3. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD)	36
2.9.4. Dünya Ticaret Örgütü ve Diğer Ticaret Anlaşmaları	36
2.9.5. İslam İşbirliği Teşkilatı Ekonomik ve Ticari İşbirliği Daimi Komitesi (İSEDAK)	36
2.9.6. İslami Finansal Hizmetler Kurulu (IFSB)	37
2.9.7. Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD).....	37
2.9.8. Akdeniz Menkul Kıymet Düzenleyicileri Birliği.....	37
2.9.9. Uluslararası Bağımsız Denetim Düzenleyicileri Forumu (IFIAR)	37
2.9.10. Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (IASB) ve Danışma Konseyi Üyeliği.....	38

2.9.11. İkili İlişkiler ve İmzalanan Mutabakat Zabıtları	38
2.10. LİSANSLAMA FAALİYETLERİ	38
2.11. BİLGİ EDİNME BAŞVURULARI	39
2.12. BİLGİ KAYNAKLARI.....	40
2.13. ARAŞTIRMA FAALİYETLERİ.....	40
2.14. EĞİTİM VE TANITIM FAALİYETLERİ	41
2.15. BİLGİ SİSTEMLERİ VE TEKNOLOJİK ALTYAPI ÇALIŞMALARİ	41
2.15.1. Bilgi Sistemleri İncelemesi.....	41
2.15.2. Sistem ve Ağ Alanındaki Çalışmalar	42
2.15.3. Uygulama Geliştirme Çalışmaları	42
3. 2018 YILINDA YAYIMLANAN İKİNCİL DÜZENLEMELER İLE EKONOMİK VE SOSYAL ETKİLERİNİN ANALİZİ.....	43
3.1. SERMAYE PİYASASI ARAÇLARI VE İHRACINA İLİŞKİN İKİNCİL DÜZENLEMELER.....	43
3.1.1. ÖNEMLİ NİTELİKLİ İŞLEMLERE İLİŞKİN ORTAK ESASLAR VE AYRILMA HAKKI TEBLİĞİNE İLİŞKİN DÜZENLEME	43
3.1.4. VII-128.1 SAYILI PAY TEBLİĞİNE İLİŞKİN DÜZENLEME	46
3.1.5. III-58.1 SAYILI VARLIĞA VEYA İPOTEĞE DAYALI MENKUL KIYMETLER TEBLİĞİ HAKKINDA DÜZENLEME	47
3.1.6. II-16.2 SAYILI KOOPERATİF VE KOOPERATİF BİRLİKLERİNİN PAYLARININ ÇOĞUNLUĞUNA SAHİP OLDUĞU ANONİM ORTAKLIKLARA İLİŞKİN ESASLARA DAİR TEBLİĞE İLİŞKİN DÜZENLEME.....	48
3.2. TÜREV İŞLEMLERLE İLGİLİ VERİ DEPOLAMA KURULUŞLARINA YAPILACAK RAPORLAMALARA İLİŞKİN İKİNCİL DÜZENLEMELER.....	50
3.2.1. Veri Depolama Kuruluşuna Yapılacak Raporlamalara İlişkin Düzenleme	50
3.3. KOLEKTİF YATIRIM KURULUŞLARINA İLİŞKİN İKİNCİL DÜZENLEMELER.....	52
3.3.1. Gayrimenkul Yatırım Ortaklıklarına İlişkin Düzenleme.....	52
3.3.2. Gayrimenkul Yatırım Fonlarına İlişkin Düzenlemeler.....	53
3.3.3. Teminatlı Menkul Kıymetlere İlişkin Düzenlemeler	55
3.4. DEĞERLEME STANDARTLARINA İLİŞKİN İKİNCİL DÜZENLEMELER.....	56
3.4.1. Bilgi Sistemleri Bağımsız Denetim Tebliği'ne (III-62.2) İlişkin Düzenleme İle Ekonomik ve Sosyal Etkilerinin Analizi.....	56
3.4.2. Derecelendirme Konusunda Yapılan Düzenleme Çalışmaları.....	58
3.5. BİLGİ SİSTEMLERİNE İLİŞKİN İKİNCİL DÜZENLEMELER	58
3.5.1. Bilgi Sistemleri Yönetimi Tebliği'ne (VII-128.9) İlişkin Düzenleme İle Ekonomik ve Sosyal Etkilerinin Analizi.....	58
3.6. 2018 YILI KURUL İLKE KARARLARI İLE EKONOMİK VE SOSYAL ETKİLERİNİN ANALİZİ.....	60
3.6.1. Yatırım Fonları Rehberi'ne İlişkin i-SPK.52.4.n Sayılı İlke Kararı İle Emeklilik Yatırım Fonları Rehberi'ne İlişkin i-SPK.4632 s.kn.17.3.f Sayılı İlke Kararı.....	60
3.6.2. III-48.3 sayılı Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıklarına İlişkin Esaslar Tebliği'ne İlişkin i-SPK.48.6 Sayılı İlke Kararı İle III-52.4 sayılı Girişim Sermayesi Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliği'ne İlişkin i-SPK.52.5 Sayılı İlke Kararı.....	61
3.6.3. Gayrimenkul Yatırım Ortaklıklarına İlişkin i-SPK.48.7 Sayılı İlke Kararı	62
3.6.4. Yatırım Fonları Rehberi'ne İlişkin i-SPK.52.4.o Sayılı İlke Kararı İle Emeklilik Yatırım Fonları Rehberi'ne İlişkin i-SPK.4632 s.kn.17.3.g Sayılı İlke Kararı	63
3.6.5. Menkul Kıymet Yatırım Ortaklıklarına İlişkin i-SPK.48.3.a Sayılı İlke Kararı	64
3.6.6. Yatırım Fonları Rehberi'ne İlişkin i-SPK.52.4.ö Sayılı İlke Kararı.....	65
3.6.7. Gayrimenkul Yatırım Ortaklıklarına ve Gayrimenkul Yatırım Fonlarına İlişkin i-SPK.48.8 Sayılı İlke Kararı.....	65
3.6.8. Gayrimenkul Yatırım Ortaklıklarına İlişkin i-SPK.48.9 Sayılı İlke Kararı	66
3.6.9. Emeklilik Yatırım Fonları Rehberi'ne İlişkin i-SPK.4632 s.kn.17.3.ğ Sayılı İlke Kararı	67
3.6.10. Yatırım Fonları Rehberi'ne İlişkin i-SPK.52.4.p Sayılı İlke Kararı İle Emeklilik Yatırım Fonları Rehberi'ne İlişkin i-SPK.4632 s.kn.17.3.h Sayılı İlke Kararı	67
3.7. 2017-2021 DÖNEMİ STRATEJİK PLANI'NA GÖRE 2018 YILI DEĞERLENDİRMELERİ	69
3.8. SAYISAL PERFORMANS ÖLÇÜTLERİ, 2018 YILI HEDEFLERİ VE GERÇEKLEŞMELERİ İLE 2019 YILI SAYISAL PERFORMANS HEDEFLERİ	77
3.9. DEVAM EDEN İKİNCİL DÜZENLEME ÇALIŞMALARİ.....	82
3.9.1. Pay Tebliği'ne İlişkin Çalışmalar.....	82
3.9.2. Sermaye Piyasası Araçlarının Satışına İlişkin Çalışmalar	82
3.9.3. Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıklarına İlişkin Çalışmalar.....	82
3.9.4. Girişim Sermayesi Yatırım Fonlarına İlişkin Çalışmalar.....	82
3.9.5. Performans Tebliği'ne İlişkin Çalışmalar.....	83
3.9.6. Kitle Fonlamasına İlişkin Çalışmalar	83
4. 2018 YILINDA TÜRKİYE SERMAYE PİYASASI.....	85
4.1. SERMAYE PİYASASINA İLİŞKİN 2018 YILI TEMEL GÖSTERGELERİ.....	85

4.2. MENKUL KIYMET STOKLARI	86
4.3. İZAHNAMESİ/İHRAÇ BELGESİ ONAYLANAN SERMAYE PİYASASI ARAÇLARI.....	87
4.3.1. Yatırım Fonları	88
4.3.2. Türkiye Elektronik Fon Dağıtım Platformu (TEFAS).....	94
4.3.3. Yatırım Ortaklıkları.....	94
4.3.4. Portföy Yönetim Şirketleri	95
4.4. YATIRIM KURULUŞLARI	95
4.5. BORSA İSTANBUL PAY PİYASASI.....	96
4.5.1. Pay Piyasası ve BIST 100 Endeksi	96
4.5.2. Yabancı Yatırımcıların Pay Saklama Bakiyeleri	98
4.6. BORSA İSTANBUL BORÇLANMA ARAÇLARI PİYASASI	98
4.7. BORSA İSTANBUL VADELİ İŞLEM VE OPSİYON PİYASASI.....	100
4.8. BORSA İSTANBUL KIYMETLİ MADENLER VE KIYMETLİ TAŞLAR PİYASASI	100
4.9. KALDIRAÇLI ALIM SATIM (FOREKS) İŞLEMLERİNE İLİŞKİN GELİŞMELER	101
5. İLGİLİ KURULUŞLAR	102
5.1. BORSA İSTANBUL A.Ş.	102
5.2. TÜRKİYE SERMAYE PİYASALARI BİRLİĞİ (TSPB).....	102
5.3. TÜRKİYE DEĞERLEME UZMANLARI BİRLİĞİ (TDUB)	102
5.4. SERMAYE PİYASASI LİSANSLAMA SİCİL VE EĞİTİM KURULUŞU A.Ş. (SPL)	103
5.5. İSTANBUL TAKAS VE SAKLAMA BANKASI A.Ş. (TAKASBANK)	103
5.6. YATIRIMCI TAZMİN MERKEZİ (YTM).....	104
5.7. MERKEZİ KAYIT KURULUŞU (MKK).....	105

TABLO DİZİNİ

TABLO 1.1. KURUL'UN 2018 YILI GELİR VE GİDERLERİ	15
TABLO 1.2. 2018 YILI PERSONEL İSTATİSTİKLERİ	15
TABLO 2.1. İHRAÇ BAŞVURULARI VE SONUÇLARI	17
TABLO 2.2. HALKA AÇIK ORTAKLIKLARIN 2018 YILI BAŞVURULARI	18
TABLO 2.3. KOLEKTİF YATIRIM KURULUŞLARI BAŞVURULARI	19
TABLO 2.4. YATIRIM KURULUŞLARININ 2018 YILI BAŞVURULARI	20
TABLO 2.5. DENETİM ÇALIŞMALARININ KONULARINA GÖRE DAĞILIMI	24
TABLO 2.6. YATIRIM KURULUŞLARI NEZDİNDE YAPILAN DENETİM TÜRLERİ	25
TABLO 2.7. İNCELEME, GÖZETİM VE DENETİM SONUCUNDA UYGULANAN YAPTIRIMLAR	25
TABLO 2.8. İDARİ PARA CEZASI UYGULAMA NEDENLERİ VE TUTARLARI	26
TABLO 2.9. KURUL İŞLEMLERİNE KARŞI AÇILAN İDARİ DAVALAR	28
TABLO 2.10. KARARA BAĞLANAN İDARİ DAVALAR	28
TABLO 2.11. KURUL ALEYHİNE AÇILAN HUKUK DAVALARI	28
TABLO 2.12. KURUL ALEYHİNE AÇILAN VE KARARA BAĞLANAN HUKUK DAVALARI	29
TABLO 2.13. KURUL TARAFINDAN YAPILAN SUÇ DUYURULARI VE AÇILAN KAMU DAVALARI	29
TABLO 2.14. KURULUN BAŞVURUSU ÜZERİNE AÇILAN VE KARARA BAĞLANAN DAVALARA İLİŞKİN BİLGİLER	29
TABLO 2.15. KURUL TARAFINDAN AÇILAN HUKUK DAVALARI	30
TABLO 2.16. KURUL TARAFINDAN AÇILAN VE KARARA BAĞLANAN HUKUK DAVALARI	30
TABLO 2.17. HAK KAZANILAN LİSANS SAYILARI (2002-2018).....	39
TABLO 2.18. KURULUMUZA GELEN BİLGİ EDİNME BAŞVURULARI	40
TABLO 2.19. ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNE YÖNELİK EĞİTİM SEMİNERLERİNE BAŞVURULAR	41
TABLO 3.1. 2017-2021 DÖNEMİ STRATEJİK PLANI'NA GÖRE 2018 YILI DEĞERLENDİRMELERİ	69
TABLO 3.2. SAYISAL PERFORMANS ÖLÇÜTLERİ, 2018 YILI HEDEFLERİ-GERÇEKLEŞMELERİ, SAPMALARLA İLİŞKİN AÇIKLAMA VE 2019 YILI HEDEFLERİ	77
TABLO 4.1. SERMAYE PİYASASINA İLİŞKİN TEMEL GÖSTERGELER	85
TABLO 4.2. MERKEZİ KAYDI SİSTEMDE İZLENEN MENKUL KIYMET BİLGİLERİ	86
TABLO 4.3. MENKUL KIYMET STOK BİLGİLERİ	87
TABLO 4.4. SATILAN SERMAYE PİYASASI ARAÇLARI TUTARLARI (TL)	88
TABLO 4.5. SATILAN SERMAYE PİYASASI ARAÇLARI TUTARLARI (ABD DOLARI)	88
TABLO 4.6. YATIRIM FONLARININ PORTFÖY DAĞILIMI (%) VE PORTFÖY TOPLAM DEĞERİ	90
TABLO 4.7. TEFAS TOPLAM İŞLEM HACMİNE İLİŞKİN BİLGİLER	94
TABLO 4.8. SINIFLANDIRMA BAKIMINDAN YATIRIM KURULUŞLARININ FAALİYET BELGELERİ	95
TABLO 4.9. 6362 SAYILI SPKN'NA GÖRE YATIRIM HİZMET VE FAALİYETİ YETKİ BELGELERİ	96
TABLO 4.10. YABANCI YATIRIMCILARIN SAKLAMA BAKİYELERİ	98
TABLO 4.11. BIST BORÇLANMA ARAÇLARI PİYASASI İŞLEM HACMİ	99
TABLO 4.12. 2018 YILI VİOP İŞLEM HACMİ BİLGİLERİ.....	100
TABLO 4.13. BIST KIYMETLİ MADENLER İŞLEM HACMİ VE MİKTARI	100
TABLO 4.14. BIST ELMAS VE KIYMETLİ TAŞLAR İŞLEM HACMİ VE MİKTARI	100
TABLO 4.15. KALDIRAÇLI ALIM SATIM İŞLEMLERİ İÇİN YETKİLENDİRİLEN ARACI KURUMLARA İLİŞKİN VERİLER	101
TABLO 4.16. KALDIRAÇLI ALIM SATIM İŞLEMLERİNE İLİŞKİN YILLIK VERİLER	101

GRAFİK DİZİNİ

GRAFİK 4.1. YATIRIM FONLARI TÜRLERİNİN PORTFÖY BÜYÜKLÜĞÜNE GÖRE DAĞILIMI	89
GRAFİK 4.2. YATIRIM FONLARININ PORTFÖYLERİNİN DAĞILIMI	90
GRAFİK 4.3. BES KATILIMCI SAYISI	91
GRAFİK 4.4. EMEKLİLİK YATIRIM FONU TÜRLERİNİN FON TOPLAM DEĞERİ DAĞILIMI	92
GRAFİK 4.5. BIST 100 ENDEKSİ VE İŞLEM HACMİ	96
GRAFİK 4.6. BIST-100 ENDEKSİ VE İŞLEM HACMİ (2018 YILI 3'ER AYLIK BAZDA)	97
GRAFİK 4.7. BIST PİYASA KAPİTALİZASYONU	98

KURUL BAŞKANININ MESAJI

2018 yılı gelişmiş ve gelişmekte olan tüm ekonomiler için zorlu bir yıl oldu. Küresel ekonomik büyüme yavaşlamaya, sanayi üretimi ve ticaret azalmaya başladı. ABD ve Çin arasında başlayan ticaret savaşları, ülkelerin giderek daha korumacı ticaret politikalarına yönelmesi ve artan belirsizlik yatırımcıların güvenini ve yatırımlarını olumsuz etkileyen faktörler oldu. ABD'nin büyümeye devam etmesi ve artan faiz oranları ile ABD dolarının değer kazanması Türkiye dahil, pek çok ülkeyi etkiledi. Önümüzdeki dönemde de Brexit'in ve ABD-Çin arasındaki ticaret savaşının nasıl çözümleneceğini, yaşananların dünyanın gelişmiş ekonomilerini nasıl etkileyeceğini ve önemli ticaret ortağımız olan bu ülkelerdeki gelişmelerin yansımalarını gözlemleyeceğiz.

Diğer yandan, artan işlem platformları, yapay zekaya dayalı iş görme modelleri ve dijital para gibi teknolojik gelişmeler finans piyasalarındaki dinamizmi artırdı. Ülkemiz de bu dinamizmle başladığı 2018 yılında ilk çeyrekte %7,2, ikinci çeyrekte %5,3 büyüdü. Hatta Ağustos ayında yaşanan spekülasyon kur atakları ve küresel ekonomideki gelişmelere rağmen üçüncü çeyrekte de %1,6'lık büyüme oranına ulaştı. Türkiye 2016'da darbe girişiminin olduğu üçüncü çeyrekteki gerilemenin ardından 8 çeyrek üst üste büyüme başarısı gösterdi.

2018 yılındaki küresel ekonomik gelişmelerin riskten kaçınan yatırımcıları etkilemesiyle para piyasaları gibi sermaye piyasaları da ekonomimize yapılan ataklardan bir miktar etkilendi. Mayıs ayında başlayan ve özellikle Ağustos ayında şiddetlenen ekonomimize yönelik saldırıların neticesinde TL değer kaybı yaşarken, faiz oranları da yükseldi. Ancak, ekonomi yönetimimizin göstermiş olduğu toplu refleks sonucunda ve daha sonra Yeni Ekonomi Programı çerçevesinde alınan başarılı önlemlerle, bu olumsuz süreç kısa sürede tersine döndürüldü. Döviz kurları aşağı doğru hareket ederken, enflasyon ve faizler düşüş eğilimine girdi.

Ocak ayında 120.845 puana ulaşarak zirve yapan BIST100 endeksi, yılın ikinci yarısındaki süreç içerisinde Ağustos ayında 87.143 puana kadar düştü. Ancak hızla toparlanan Borsa İstanbul'da endeks Eylül ayında tekrar 100.000 puan seviyesinin üzerine çıktı. Yabancı yatırımcılar, küresel risk iştahındaki azalmaya rağmen, tüm yıl boyunca %61-66 bandında ülkemiz varlıklarına yatırım yapmayı tercih ettiler.

Piyasalarda istikrarın sağlanmasıyla, güvenli ve etkin bir ortamda yatırım olanağı elde eden yatırımcı sayımız 2018 yılı sonunda 1.192.098 olmuştur. Bu sayıyı daha yukarıları taşımak ve borsamızda işlem gören 406 şirketin yanına yeni şirketlerin eklendiğini görmek en büyük hedefimizdir. 2018 yılında Kurulumuzca izahname veya ihraç belgesi onaylanan sermaye piyasası araçları tutarı 1,5 trilyon TL olmuştur. Yıl sonunda sayısı 461 olan menkul kıymet yatırım fonlarının portföy büyüklüğü 48 milyar TL'ye, 408 emeklilik fonunun portföy değeri 93 milyar TL'ye ulaşmıştır. Kurumsal yatırımcı tabanını büyütme de bizim için vazgeçilmez bir hedeftir.

2018 yılında uygulamada karşılaşılan sorunları gidermek ve piyasalarımızı geliştirmek üzere mevzuat çalışmalarına da ağırlık verdik. Gayrimenkul yatırım fonlarına ilişkin olarak uygulamada karşılaşılan birtakım sorunların giderilmesinden, bilgi sistemlerinin bağımsız denetimi ile denetim metodolojisine ilişkin usul ve esasların belirlenmesine kadar geniş bir alanda, şeffaflık ve sadeliği esas alan düzenleme çalışmalarımızı yürütürken, diğer yandan da piyasada yaşanan ani değişikliklere karşı belirli foreks işlemlerinde kaldıraç oranlarının yeniden belirlenmesi gibi hızlı önlemler aldık.

Bu düzenleme ve önlemlerle her zaman sermaye piyasalarımızın yanında olduğumuzu ve başta küçük yatırımcılar olmak üzere tüm piyasa katılımcılarına destek olmaya devam edeceğimizi hatırlatmak isterim.

Ali Fuat TAŞKESENLİOĞLU
Sermaye Piyasası Kurulu Başkanı

1. SERMAYE PİYASASI KURULU

Sermaye Piyasası Kurulu, sermaye piyasasının güvenilir, şeffaf, etkin, istikrarlı, adil ve rekabetçi bir ortamda işleyişinin ve gelişmesinin sağlanması, yatırımcıların hak ve menfaatlerinin korunmasını düzenlemek ve denetlemek amacıyla Sermaye Piyasası Kanunu (SPKn) ve ilgili mevzuatla verilen görevleri yapmak ve yetkileri kullanmak üzere kurulmuştur.

Kurul, idari ve mali özerkliğe sahip bir kamu tüzel kişisidir ve yetkilerini kendi sorumluluğu altında bağımsız olarak yerine getirir ve kullanır. Kurulun ilgili olduğu Bakan, Cumhurbaşkanı tarafından görevlendirilir. 2018/1 sayılı Cumhurbaşkanlığı genelgesine göre ilgili Bakan, Hazine ve Maliye Bakanı'dır.

Kurul'un merkezi İstanbul'dadır. Ancak Kurul merkezinin İstanbul'a taşınmasına ilişkin iş ve işlemler tamamlanıncaya kadar Kurul'un merkezi Ankara'dır.

1.1. MİSYON, VİZYON, GÖREV VE YETKİLERİ

MİSYONUMUZ

Sermaye piyasasının güvenli, adil, şeffaf ve etkin işlemlerini sağlamak için uluslararası norm ve gelişmelere paralel, değişen piyasa ihtiyaçlarını karşılayan, objektif, sade ve anlaşılabilir yaklaşımlarla, hesap verilebilir düzenleme ve denetleme yapmaktır

VİZYONUMUZ

Ulusal ve uluslararası alanda öncü, dinamik ve saygın olmaktır

SPKn ile Kurul'un temel görev ve yetkileri;

- SPKn'da verilen görevler ile SPKn'nun emrettiği uygulamaların yerine getirilmesini ve öngörülen neticelerin sağlanmasını teminen gerekli olan iş ve işlemleri yapmak,
- Kamunun zamanında, yeterli ve doğru olarak aydınlatılmasını sağlamak amacıyla, genel ve özel nitelikte kararlar almak,
- Kanun kapsamına giren kurum ve ortaklıkların bağımsız denetim, derecelendirme, değerlendirme ve bilgi sistemleri denetimi faaliyetine ilişkin şartları ve çalışma esaslarını belirlemek ve bu şartları taşıyanları listeler hâlinde ilan etmek,
- Finansal istikrar ve ulusal veya uluslararası mevzuatın gereklerinin sağlanması amacıyla diğer finansal düzenleyici ve denetleyici kurumlarla her türlü iş birliğini yapmak ve bilgi alışverişinde bulunmak,
- Sermaye piyasalarında düzenleme ve denetimle yetkili muadili yabancı kurumlar ile sermaye piyasalarıyla ilgili olarak karşılıklılık ve mesleki sırrın korunması ilkeleri çerçevesinde karşılıklı bilgi alışverişinde bulunulmasına ve belge taleplerinin karşılanmasına, yabancı ülkelerdeki sermaye piyasalarında faaliyet gösteren kuruluşların Türkiye'deki merkez, şube veya ortaklıkları ile yazılı bir sözleşme çerçevesinde dışarıdan hizmet aldıkları kurumlarda denetim yapılmasına ve gerekli idari tedbirlerin alınmasına, bu kapsamda yürütülecek faaliyetlere ilişkin masrafların paylaşımına yönelik ikili veya çok taraflı mutabakat zabıtları imzalamak ve sermaye piyasalarıyla ilgili her türlü iş birliğini yapmak,
- Sermaye piyasasının gelişmesini teminen yeni sermaye piyasası kurumlarına ve araçlarına ilişkin usul ve esasları düzenlemek ve bunları denetlemek,
- Halka açık ortaklıklarda görev alacaklar, sermaye piyasası kurumlarının yönetici ve diğer çalışanlarının mesleki eğitimi, mesleki yeterliliği ve mesleki ehliyetlerini gösterir sertifika verilmesine ilişkin esasları belirlemek, bu amaçlarla merkez veya şirket kurmak ve bunların faaliyet usul ve esaslarını belirlemek,
- Sermaye piyasasında yatırımcı ve tasarruf sahiplerine yönelik olarak yatırım tavsiyesinde bulunacak kişiler ve kuruluşların uyacakları ilke ve esasları belirlemek,
- Kamuyu Aydınlatma Platformunun işletim ve çalışma esasları ile bu Kanun kapsamında Kurula yapılacak bildirim ve başvuruların usul ve esaslarını belirlemek,
- Sermaye piyasası kurumlarının, halka açık şirketlerin, borsaların ve öz düzenleyici kuruluşların bilgi sistemlerinin işletimine ve bu Kanun çerçevesindeki denetimine ilişkin usul ve esasları belirlemek,
- Yerli veya yabancı akademisyen veya uygulamacılardan oluşan çalışma gruplarına veya kişilere, mevcut veya gelecekteki düzenleme tercihlerinde esas teşkil etmek üzere sermaye piyasalarına ilişkin ulusal veya uluslararası nitelikli bilimsel araştırmalar yaptırmak,
- Kurulun üyesi bulunduğu uluslararası kuruluşlar, mali, iktisadi ve mesleki teşekküller ile Türkiye'nin doğrudan üyesi bulunduğu uluslararası kuruluşların çalışmalarına katılmak, bu kuruluşlarla ortak projeler geliştirmek ve projelerine katkıda bulunmak,
- Kurulun görev alanı ile ilgili uluslararası kuruluşlara, mali, iktisadi ve mesleki teşekküllere üye olmak

olarak belirlenmiştir.

1.2. KURUL KARAR ORGANI VE ORGANİZASYON

1.2.1. Kurul Karar Organı

Kurul Başkanı ve üyelerinden oluşan Kurul Karar Organı'nın, SPKn ve diğer mevzuatta belirtilenlerin yanı sıra, Kurul'un düzenlemek ve denetlemekle görevli olduğu alanla ve Kurulla ilgili yönetmelik ve tebliğ taslaklarını, başvuru dosyalarını, Kurul personelince hazırlanan inceleme ve denetleme raporlarını görüşüp karara bağlamak gibi mesleki nitelikli görevleri yanında idari nitelikli görev ve yetkileri de vardır.

SPKn'na göre Kurul Karar Organı, Cumhurbaşkanınca atanacak başkan, ikinci başkan, başkan vekili ve üyeler olmak üzere 7 üyeden oluşur.

KURUL KARAR ORGANI

Ali Fuat TAŞKESEN LİOĞLU
Kurul Başkanı

Yavuz KOÇ
Kurul İkinci Başkanı

Doç. Dr. Talat ULUSSEVER
Kurul Başkan Vekili

Mutalip ÜNAL
Kurul Üyesi

Mutlu AKIN
Kurul Üyesi

Dr. Ünal ERYILMAZ
Kurul Üyesi

Birol KÜLE
Kurul Üyesi

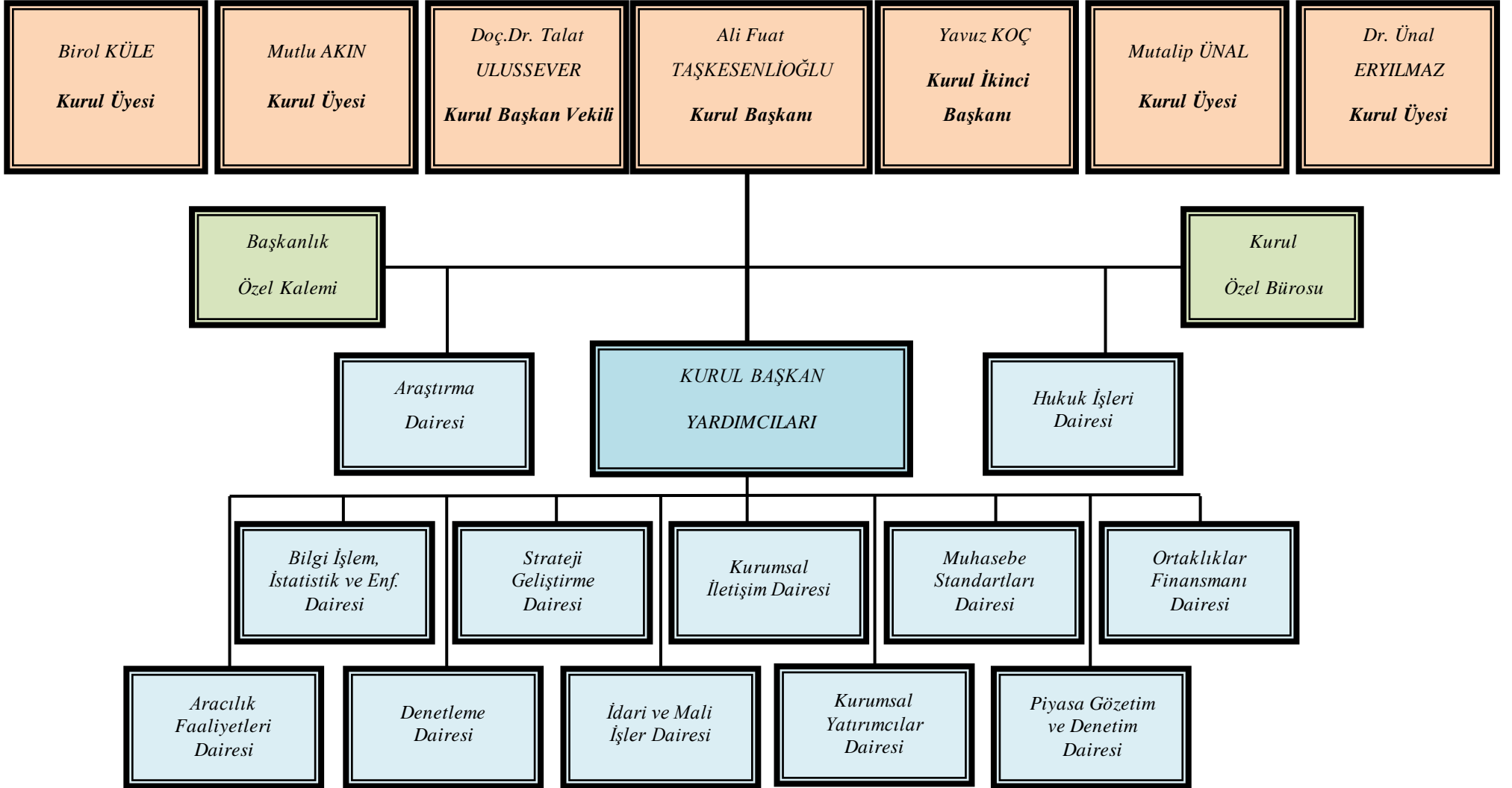
Kurulumuz Karar Organı (soldan sağa): Dr. Ünal ERYILMAZ (Kurul Üyesi), Mutalip ÜNAL (Kurul Üyesi), Yavuz KOÇ (Kurul İkinci Başkanı), Ali Fuat TAŞKESENLİOĞLU (Kurul Başkanı), Doç.Dr. Talat ULUSSEVER (Kurul Başkan Vekili), Mutlu AKIN (Kurul Üyesi), Birol KÜLE (Kurul Üyesi)

1.2.2. Organizasyon

SPK, Kurul Başkanı ve üyeleri (Kurul Karar Organı) ile Başkana bağlı olarak Kurul faaliyetlerini yürüten hizmet birimlerinden oluşmaktadır.

Kurul Başkanı, hem Karar Organının hem de yürütmenin başıdır. Kurul Başkan Yardımcıları hizmet birimleri arasında iş birliği ve koordinasyonu sağlamakla görevlidir. Kurulumuzun hizmet birimleri; Aracılık Faaliyetleri Dairesi, Araştırma Dairesi, Bilgi İşlem İstatistik ve Enformasyon Dairesi, Denetleme Dairesi, Hukuk İşleri Dairesi, İdari ve Mali İşler Dairesi, Kurumsal İletişim Dairesi, Kurumsal Yatırımcılar Dairesi, Muhasebe Standartları Dairesi, Piyasa Gözetim ve Denetim Dairesi, Ortaklıklar Finansmanı Dairesi ve Strateji Geliştirme Dairesi'nden oluşmaktadır.

SER MAYE PİYASASI KURULU ORGANİZASYON ŞEMASI

1.3. BÜTÇE

Kurulumuzun 273.627.000 TL olarak kabul edilen 2018 Mali Yılı Bütçesine ilişkin olarak, yıl içinde 289.308.925 TL gelir elde edilmiş ve 106.300.548 TL gider yapılmıştır. Ayrıca, cari transferler kaleminden yıl içinde gelir fazlası olarak genel bütçeye 164.500.000 TL aktarma yapılmıştır.

Kurulumuzun 2018 yılı gelir ve gider tahmin ve gerçekleştirmelerine ilişkin ayrıntılı bilgiler aşağıdaki tabloda verilmiştir:

Tablo 1.1. Kurul'un 2018 Yılı Gelir ve Giderleri

1-GELİRLER		
Gelirin Türü	Programlanan (TL)	Gerçekleşen (TL)
Sermaye Piyasası Araçları Kayda Alma Ücretleri	200.000.000	208.335.275
Lojman Kira Gelirleri	600.000	575.192
Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlara Ait Paylar	60.000.000	62.909.312
Faiz Gelirleri	12.326.000	16.301.395
Diğer Çeşitli Gelirler	701.000	1.187.751
TOPLAM	273.627.000	289.308.925

2-GİDERLER		
Giderin Türü	Bütçe Ödeneği	Gerçekleşen
Personel Giderleri	68.447.000	74.877.490
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	5.730.000	6.748.293
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	28.600.000	19.957.281
Cari Transferler(*)	169.300.000	168.789.645
Sermaye Giderleri	1.550.000	427.839
TOPLAM	273.627.000	270.800.548

(*)Ayrıca 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 78 inci maddesi uyarınca 2018 yılı içinde gerçekleşen nakit fazlası olarak 164.500.000 TL genel bütçeye aktarılmıştır.

Kaynak: SPK

Kurulun tüm giderleri, emrinde kurulan özel bir hesaptan karşılanmaktadır. İhraççılar veya halka arz edenler, satışı yapılacak sermaye piyasası araçlarının ihraç değerinin %0,3'üne kadar; yatırım fonlarının ve değişken sermayeli yatırım ortaklıklarının üçer aylık dönemlerinin son iş gününde, net varlık değerlerinin %0,005'i tutarında bir ücreti bu hesaba yatırmaktadırlar.

2015 yılı gelirlerinden başlamak üzere, Kurul tarafından düzenlenen ve denetlenen borsaların ve diğer teşkilatlanmış piyasaların, merkezi takas kurumlarının, merkezî saklama kurumlarının ve MKK'nın faiz gelirleri hariç tüm gelirleri üzerinden, Kurula 2014 yılı gelirleri üzerinden kaydedilmiş olan gelir tutarlarının her yıl, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından Türkiye geneli için hesaplanan Tüketici Fiyat Endeksi ve Yurtiçi Üretici Fiyat Endeksinin, Aralık ayından bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranlarının aritmetik ortalaması oranında artırılması suretiyle bulunacak tutarları Kurul bütçesine Kurul tarafından gelir olarak kaydedilmektedir.

SPKn'da, Kurulun gelirleri giderlerini karşılamaya yetmediği takdirde, açığın genel bütçeden yapılacak Hazine yardımlarından karşılanması öngörülmüş olmasına karşın, 1992 yılından beri Hazine yardımı alınmamıştır.

1.4. PERSONEL

Kurul hizmetleri, yarışma sınavı ile mesleğe başlayan meslek personeli yardımcısı ve yeterlik sınavından sonra uzman unvanını alan meslek personeli ile idari personel eliyle yürütülmektedir.

2018 yılı faaliyet dönemi içinde emeklilik, nakil, istifa, görev süresinin sona ermesi ve diğer nedenlerle 24 personel ayrılmıştır. Kurul'da 2018 yılı sonu itibarıyla 7'si karar organı, 25'i üst yönetim, 278'i meslek personeli ve yardımcısı, 40'ı bilişim personeli ve 162'si idari personel olmak üzere toplam

2018 YILI FAALİYET RAPORU

512 personel görev yapmaktadır. 2018 yılı içinde ayrıca 135 personel Kurulumuzda sürekli işçi kadrolarına alınmıştır.

Tablo 1.2. 2018 Yılı Personel İstatistikleri

Personel Sayısı ve Dağılımı	
Başkan ve Üyeler	7
Üst Yönetim	25
Kurul Başkan Yardımcısı	3
Daire Başkanı	5
Daire Başkan Yardımcısı	11
Kurul Başkanlık Danışmanı	6
Meslek Personeli	278
Başuzman	112
Uzman	59
Başuzman Hukukçu	26
Uzman Hukukçu	15
Uzman Yardımcısı	46
Uzman Hukukçu Yardımcısı	13
Bilişim Uzmanı	3
Bilişim Uzman Yardımcısı	4
Bilişim Personeli	40
İdari Personel	162
TOPLAM	512
Eğitim Durumu	
İlk ve Orta Dereceli Okullar	42
Lisans	226
Yüksek Lisans	218
Doktora	26
Demografik Bilgiler	
Kadın Sayısı	233
Erkek Sayısı	279
Yabancı Dil Bilen Personel Sayısı	298
Personelin Hizmet Süresi Ortalaması	15
Personelin Yaş Ortalaması	41
Ankara Personel Sayısı	403
İstanbul Personel Sayısı	109

2. SERMAYE PİYASASI KURULU'NUN 2018 YILI FAALİYETLERİ

2018 yılı içinde SPK Karar Organı 65 kez toplanarak faaliyet alanları ile ilgili çeşitli konularda 1540 karar almıştır.

2.1. İHRAÇ BAŞVURULARI

SPKn uyarınca, sermaye piyasası araçlarının halka arz edilebilmesi veya borsada işlem görebilmesi için izahnamenin, halka arz edilmeksizin ihraç edilmesi için ise, ihraç edilecek araçların niteliği ve satış şartları hakkında bilgileri içeren ihraç belgesinin hazırlanması ve hazırlanan izahnamenin veya ihraç belgesinin Kurulca onaylanması zorunludur. Sermaye piyasası aracı ihraç başvuruları ve 2018 yıl sonu itibariyle sonuçları hakkında bilgi aşağıda verilmektedir:

Tablo 2.1. İhraç Başvuruları ve Sonuçları

Başvurunun Türü	Yapılan Başvuru Sayısı	Sonuçlanan Başvuru Sayısı (*)
Pay (**)	102	109
Halka Açık Ortaklıklar (***)	89	91
Gayrimenkul Yatırım Ortaklıkları (***)	8	12
Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıkları (***)	3	5
Menkul Kıymet Yatırım Ortaklıkları (***)	2	1
Yatırım Fonu Katılma Payları	45	56
Emeklilik Yatırım Fonu Payları	2	2
Borçlanma Araçları	223	213
Kira Sertifikası	27	27
Gayrimenkul Sertifikası	1	1
Yatırım Kuruluşu Varant/Sertifika/Senetleri	4	3
VTMK-VDMK-İTMK	13	12
TOPLAM	417	423

(*) Sonuçlanan başvuruların, yapılan başvurulardan fazla olması bir önceki yıldan gelen başvurulardan kaynaklanmaktadır. Sonuçlanan başvuru sayısı işlemden kaldırılan başvuruları da içermektedir.
(**) İlk ve ikincil halka arzlar ile bedelli ve iç kaynaklardan/kar payından yapılan sermaye artırım başvurularını içermektedir.
(***) Birleşme ve bölünme işlemleri ile ortaklıktan çıkarma hakkının kullanımı kapsamında yapılan pay ihraç başvurularını içermemektedir.
Kaynak: SPK

2.2. İZİNLER VE ONAYLAR

2.2.1. Halka Açık Ortaklıklara İlişkin Onaylar

Gerek payları borsada işlem gören gerekse payları borsada işlem görmeyen halka açık ortaklıkların sermaye artırım prosedürünün kolaylaştırılması ve halka açık ortaklıkların çeşitli işlemlerinde pay sahiplerinin korunmasını teminen;

- Kayıtlı Sermaye Sistemi'ne geçiş, yetki süresi uzatımı ve sermaye tavanının yükseltilmesi/azaltılması,
- Birleşme ve bölünmeler,
- Esas sözleşme değişiklikleri,
- Çağrı yoluyla vekalet toplanması veya pay alım teklifinde bulunulması, pay alım teklifinden muafiyet talepleri,
- Ortaklıkların SPKn kapsamında çıkarılmaları,
- Ortaklıktan çıkarma hakkının kullanımı kapsamında yapılan başvurular,
- Payları borsada işlem görmeyen halka açık ortaklıkların paylarının borsada işlem görmesi için hazırlanacak izahnameler

Kurul onayına tabi bulunmaktadır.

Bu kapsamda 2018 yılında Kurula yapılan başvurulara ilişkin sayısal bilgiler aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 2.2. Halka Açık Ortaklıkların Başvuruları

Başvurunun Türü	Yapılan Başvuru Sayısı	Sonuçlanan Başvuru Sayısı(*)
KSS'ye Geçiş, Tavan Azaltma/Yükseltme veya Süre Uzatımı	80	90
Birleşme-Bölünme	12	10
Pay Alım Teklifinde Bulunma veya Pay Alım Teklifinden Muafiyet	20	18
Halka Açılma Amaçlı Esas Sözleşme Değişiklikleri	16	19
Diğer Esas Sözleşme ve İç Tüzük Değişiklikleri	44	37
Ortaklıkların Kanun Kapsamına Alınması	8	-
Ortaklıkların Kanun Kapsamından Çıkarılması (**)	3	3
Ortaklıktan Çıkarma Hakkı Kullanımı	-	1
Sermaye Azaltımı	3	4
TOPLAM	186	182

(*) Sonuçlanan başvuruların, yapılan başvurulardan fazla olması bir önceki yıldan gelen başvurulardan kaynaklanmaktadır. Sonuçlanan başvuru sayısı işlemde kaldırılan başvuruları da içermektedir.
Kaynak: SPK

2.2.2. Kolektif Yatırım Kuruluşlarına İlişkin İzinler

Kolektif yatırım kuruluşlarının işleyişleri ile kamuyu aydınlatma esaslarının daha sağlıklı ve şeffaf bir şekilde yerine getirilmesi amacıyla kolektif yatırım kuruluşlarından;

- Yatırım fonları ile emeklilik, girişim sermayesi ve gayrimenkul yatırım fonlarının, kuruluş, içtüzük, izahname/ihraç belgesi, kurucu ve tür değişiklikleri, birleşme ile tasfiyeleri,
- Menkul kıymet, girişim sermayesi ve gayrimenkul yatırım ortaklıklarının kuruluş/dönüşüm, esas sözleşme değişikliği, kayıtlı sermaye yetki süresi uzatımı ve kayıtlı sermaye tavanının yükseltilmesi/azaltılması, portföy işletmeciliği yetki belgesi alması ile yatırım ortaklığı statüsünden çıkılması,
- Portföy yönetim şirketlerinin ise kuruluş ve faaliyet izni, sermaye artırımı, kayıtlı sermaye yetki süresi uzatımı ve kayıtlı sermaye tavanının yükseltilmesi/azaltılması, esas sözleşme değişikliği, birleşme/bölünme, portföy yöneticiliği ve yatırım danışmanlığı yetki belgesi alması ile çeşitli kuruluşlarla acentelik tesis etmesi

Kurul iznine tabi bulunmaktadır.

Buna göre söz konusu kuruluşlar tarafından 2018 yılında Kurulumuza yapılan başvurulara ilişkin dağılım aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 2.3. Kolektif Yatırım Kuruluşları Başvuruları

Başvurunun Türü	YATIRIM ORTAKLIĞI		GİRİŞİM SERMAYESİ YATIRIM ORTAKLIĞI		GAYRİMENKUL YATIRIM ORTAKLIĞI		PORTFÖY YÖNETİM ŞİRKETİ		YATIRIM FONU		EMEKLİLİK YATIRIM FONU		GİRİŞİM SERMAYESİ YATIRIM FONU VE GAYRİMENKUL YATIRIM FONU	
	Yapılan Başvuru	Sonuçlanan Başvuru	Yapılan Başvuru	Sonuçlanan Başvuru	Yapılan Başvuru	Sonuçlanan Başvuru	Yapılan Başvuru	Sonuçlanan Başvuru	Yapılan Başvuru	Sonuçlanan Başvuru	Yapılan Başvuru	Sonuçlanan Başvuru	Yapılan Başvuru	Sonuçlanan Başvuru
Kuruluş/Dönüşüm/Fon Kayda Alma	-	-	2	2	1	1	1	1	31	44	14	12	37	30
Pay Alım Teklifi/Muafiyet/Pay Devri	2	2	2	2	-	-	9	7	-	-	-	-	-	-
Birleşme	-	-	-	-	1	1	-	-	20	25	22	23	-	-
Tasfiye	-	-	-	-	-	-	-	-	20	27	3	3	7	7
Esas Sözleşme Değişikliği	2	2	3	5	16	17	17	19	-	-	-	-	-	-
İçtüzük/İzahname Değişikliği	-	-	-	-	1	-	-	-	207	289	410	605	72	80
İlk Halka Arz	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Halka Arz/Tutar Artırımı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-
Sermaye Artırımı (bedelli ve içkaynaklardan)	2	1	3	5	8	10	14	16	-	-	-	-	-	-
Kayıtlı Sermaye Sisteminde (KSS) Tavan Artırımı	1	1	1	1	10	11	4	4	-	-	-	-	-	-
III-55.1 Sayılı PYŞ Tebliği'ne Uyum Başvuruları	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diğer(*)	7	7	4	5	17	19	31	36	36	36	11	14	20	25
TOPLAM	14	13	15	20	54	61	76	83	314	421	461	658	136	142

(*) Ek süre, görüş vb. başvuruları içermektedir.

(**) Sonuçlanan başvuru sayısının yapılan başvuru sayısından fazla olması, ilgili yılda sonuçlandırılan başvurunun önceki yılda yapılmış olmasından kaynaklanmaktadır.

Kaynak: SPK

2.2.3. Yatırım Kuruluşlarına İlişkin İzinler

Sermaye piyasasının güvenilir, şeffaf, etkin, istikrarlı, adil ve rekabetçi bir ortamda işleyişinin ve gelişmesinin sağlanması, yatırımcıların hak ve menfaatlerinin korunmasını teminen sermaye piyasası faaliyetlerinde bulunacak yatırım kuruluşlarının faaliyette bulunabilmeleri için gerekli koşullar Kurulumuzca belirlenmektedir. Bu kapsamda, aracı kurum ve bankaların sermaye piyasası faaliyetlerinde bulunmaları ile aracı kurumların merkez dışı örgüt açmaları, ortaklık yapılarının değişmesi, esas sözleşmelerinde değişiklik yapılması Kurulumuz iznine tabi bulunmaktadır.

2018 yılında yatırım kuruluşları tarafından Kurulumuza yapılan izin başvurularına ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Tablo 2.4. Yatırım Kuruluşlarının 2018 Yılı Başvuruları

Yapılan Başvurunun Türü	Yapılan Başvuru Sayısı	Sonuçlanan Başvuru Sayısı
Faaliyet İzni Başvuruları	10	8
Merkez Dışı Örgüt Başvuruları		
• Merkez Dışı Örgüt Açma/Adres Değişikliği	33	33
• Merkez Dışı Örgüt Kapatma	21	20
Ortaklık Yapısı Değişikliği	19	19
Aracı Kurumların Esas Sözleşme Tadili	8	8
Yetki Belgesi İptali	3	3
Faaliyet Durdurma	2	2
Yetki Belgesi Devri Yoluyla Yeni Aracı Kurum Kuruluşu	-	-
Sermaye Artırımı / Azaltımı	10	10
TOPLAM	106	103
Kaynak: SPK		

Diğer taraftan, aracı kurumlara ilişkin olarak 2018 yılı içerisinde yapılan faaliyetlere bakıldığında; 3 yetki belgesi iptali, 8 yeni faaliyet izni verilmesi, 21 merkez dışı örgüt açma ve 12 merkez dışı örgüt adres değişikliği ve 20 merkez dışı örgüt kapatma izni başvurusu sonuçlandırılmış olup, sonuçlandırılan başvurular kapsamında 13 şube ve 8 irtibat bürosu açılmış, 16 şube ve 4 irtibat bürosu kapatılmıştır. 2018 yıl sonu itibarıyla 16 aracı kurumun geçici kapalılık durumu devam etmektedir.

2.2.4. Bağımsız Denetim Kuruluşlarına İlişkin İzinler

6102 sayılı TTK hükümleri kapsamında gerçekleştirilecek bağımsız denetim faaliyeti ve bu faaliyette bulunacaklara ilişkin olarak 02.11.2011 tarih ve 28103 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 660 sayılı Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGK) yetkilendirilmiştir. Diğer taraftan, 6362 sayılı SPKn ile daha önce KGK tarafından yetkilendirilmiş bağımsız denetim kuruluşlarının, sermaye piyasasında faaliyette bulunmaları için belirlenecek ilave şartlar kapsamında, Kurulumuz tarafından tekrar yetkilendirilmeleri yapılacaktır. Bu kapsamda, sermaye piyasasında bağımsız denetim faaliyetinde bulunacak bağımsız denetim kuruluşları yetkilendirilmek üzere Kurulumuza başvuruda bulunmaktadır. Bu çerçevede 2018 yılı içinde 4 bağımsız denetim kuruluşu yetkilendirilmiş, 2 bağımsız denetim kuruluşunun faaliyet yetkisi iptal edilmiştir.

2.2.5. Derecelendirme Kuruluşlarına İlişkin İzinler

Sermaye piyasası mevzuatı uyarınca, sermaye piyasasında derecelendirme faaliyeti ile bu faaliyette bulunacaklara ilişkin ilke ve esaslar Kurul tarafından belirlenmektedir. Bu kapsamda, sermaye piyasasında derecelendirme faaliyetinde bulunacak derecelendirme kuruluşları yetkilendirilmek üzere Kurul’a başvuruda bulunmaktadır. Bu kapsamda 2018 yılı içinde 1 derecelendirme kuruluşu yetkilendirilmiştir.

2.2.6. Gayrimenkul Değerleme Kuruluşlarına İlişkin İzinler

Sermaye piyasası mevzuatı uyarınca, sermaye piyasasında gayrimenkul değerlendirme faaliyeti ile bu faaliyette bulunacaklara ilişkin ilke ve esaslar Kurul tarafından belirlenmektedir. Bu kapsamda, sermaye piyasasında değerlendirme faaliyetinde bulunacak gayrimenkul değerlendirme kuruluşları yetkilendirilmek üzere Kurul'a başvuruda bulunmaktadır. 2018 yılı içinde Kurulumuz tarafından 5 gayrimenkul değerlendirme kuruluşu yetkilendirilmiş, 4 gayrimenkul değerlendirme kuruluşu listeden çıkarılmıştır.

2.2.7. Varlık Kiralama Şirketlerinin/Varlık Finansmanı Fonunun Kuruluşuna İlişkin İzinler

Varlık kiralama şirketleri münhasıran kira sertifikası ihraç etmek üzere kurulan anonim ortaklıklardır. Varlık kiralama şirketlerinin kurulabilmesi ve esas sözleşmesi için Kuruldan uygun görüş alınmış olması zorunludur. 2018 yılı içinde 3 varlık kiralama şirketinin kuruluşu amacıyla esas sözleşmesine uygun görüş verilmiştir.

Varlık finansman fonu, varlığa dayalı menkul kıymet (VDMK) karşılığında toplanan paralarla, VDMK sahipleri hesabına inanca mülkiyet esaslarına göre fon iç tüzüğü ile kurulan ve tüzel kişiliği olmayan mal varlığıdır. VDMK ilgili fonların portföyündeki varlıklar karşılık gösterilerek ihraç edilen sermaye piyasası aracı olup, VDMK ihracı için VFF'nin kurulması zorunludur. Varlık finansman fonunun kurulabilmesi için iç tüzüğünün onaylanması amacıyla Kurul'a başvuruda bulunulması gerekmektedir. 2018 yılı içinde 3 varlık finansmanı fonu kuruluşu amacıyla iç tüzüklerine uygun görüş verilmiştir.

2.3. GÖZETİM

Sermaye piyasasında gözetim faaliyetleri, yatırımcıların korunması, piyasaların adil, etkin ve şeffaf bir biçimde işleminin güvence altına alınması ve sistemik riskin azaltılması amaçlarıyla;

- Halka açık anonim ortaklıklar ile sermaye piyasası işlemlerinin ve kurumlarının izlenmesi suretiyle mevzuata aykırı fiillerin ve muhtemel risklerin tespit edilerek mevzuat çerçevesinde işleme tabi tutulması,
- Gözetim faaliyetleri sırasında yapılan tespitler ve uygulamada karşılaşılan sorunlar çerçevesinde mevzuatta gerekli düzenlemelerin yapılması

suretiyle gerçekleştirilmektedir.

2.3.1. Halka Açık Ortaklıkların Gözetimi

Finansal Tabloların Revizyonu

Payları borsada işlem gören ortaklıkların finansal raporlarının gözetimi için oluşturulan risk bazlı, diğer ilgili kriterleri de dikkate alan ve Avrupa Birliği ile uyumlu gözetim sistemi prensipleri çerçevesinde 2018 yılında finansal tablolarının gözetim faaliyetleri yürütülmeye devam edilmiştir. Finansal tablo gözetiminin finansal tablolarda düzeltme ya da idari para cezası ile sonuçlanması durumunda, ilgili yaptırımlar Kurul Bülteni ile kamuya duyurulmaktadır.

Özel Durumların İzlenmesi

Kurul'un kamuyu aydınlatmaya ilişkin düzenlemeleri çerçevesinde, sermaye piyasası araçlarının değerini etkileyebilecek önemli olay ve gelişmelerin kamuya açıklanmasını, asimetrik bilgi dağılımının önlenmesini ve tasarruf sahipleri, ortaklar ve diğer ilgililerin zamanında, tam ve doğru bilgilendirilerek sermaye piyasasının açıklık ve dürüstlük içinde işleyişinin sağlanmasını teminen payları BIST'te işlem gören ortaklıkların KAP'ta yayınlanan özel durum açıklamaları izlenmekte, ortaklıklar ile ilgili basında yer alan haberler takip edilerek gerekli durumlarda idari işlemler tesis edilmektedir. Öte yandan, payları borsada işlem görmeyen anonim ortaklıkların özel durum bildirimleri, doğrudan Kurulumuz internet sitesi aracılığıyla kamuya duyurulmaktadır.

2.3.2. Kolektif Yatırım Kuruluşlarının Gözetimi

Kolektif yatırım kuruluşları ile portföy yönetim şirketlerinin periyodik tablo ve raporları izlenmekte, mevzuata aykırılık hallerinde gerekli önlemler alınmakta ve gerekli yaptırımlar uygulanmaktadır.

Tüm yatırım fonları, emeklilik yatırım fonları ve yatırım ortaklıklarının portföy yapılarının elektronik ortamda Kurulumuz tarafından T gününde (aynı gün) izlenebilmesine olanak tanıyan bir sistem geliştirilmiştir. Kurulumuza iletilen söz konusu veriler 2018 yılında da incelenmiş ve mevzuata aykırı bulunan hususlar hakkında gerekli işlemler yapılmıştır.

Bunun yanı sıra, portföy saklama kuruluşları tarafından kolektif yatırım kuruluşlarının portföy varlık ve işlemlerinin mevzuat ve kamuyu aydınlatma belgelerine uygunluğuna ilişkin raporlar da Kurulumuza iletilmektedir. Bu raporlarda tespit edilen aykırılıklar hakkında da gerekli işlemler yapılmıştır.

2.3.3. Yatırım Kuruluşlarının Gözetimi

Yatırım kuruluşlarının gözetimi; sermaye yeterliliği tablolarının izlenmesi, çeşitli izleme faaliyetleri, denetim ve yerinde inceleme faaliyetleri ile yatırımcılar tarafından Kurulumuza iletilen şikayet başvurularının incelenmesinden oluşmaktadır.

Sermaye Yeterliliği Tablosu İzleme

Aracı Kurumların Sermayelerine ve Sermaye Yeterliliğine İlişkin Esaslar Tebliği uyarınca, aracı kurumlar, sermaye yeterliliğine ilişkin olarak hazırladıkları tablolar ile faaliyetleriyle ilgili verileri içeren tabloları haftalık olarak her ayın 7, 15, 23 ve 30 uncu günlerinde Kurulumuza göndermektedirler.

Bu çerçevede, aracı kurumların mali yapılarının sağlıklı korunmasını teminen, 2018 yılı boyunca söz konusu tablolar incelenmiş ve bütün aracı kurumların sermaye yeterliliği yükümlülüklerini yerine getirmeleri amacıyla uyarılar yapılarak gerekli tedbirler alınmıştır. Bu faaliyetler ile aracı kurumların mali yapıları düzenlenerek, güçlü bir sermayeye sahip olmaları sağlanmıştır.

İzleme Faaliyetleri

Aracı kurum ortakları ile aracı kurumlarda görev alacak personelin ilgili Tebliğler uyarınca gerekli şartları sağlayıp sağlamadıkları izlenmekte; ayrıca, aracı kurumların ortaklık yapısı değişikliklerinde devre konu pay oranına bağlı olarak izin ya da bildirim yükümlülüğü bulunmaktadır. Aracı kurumlarda görev alan personelde meydana gelen değişikliklerin TSPB'ye bildirildiği dikkate alınarak, bu konuda TSPB ile koordineli olarak çalışılmakta ve aracı kurumlarca Kurulumuza bildirilen Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcısı görevlendirmelerine olumsuz görüş verilmemesi halinde söz konusu atamaların yapılması mümkün olmaktadır.

Aracı kurumların merkez ve merkez dışı örgütlerindeki organizasyon, mekan, belge-kayıt düzeninde meydana gelen değişiklikler Kurula yapılan bildirimler üzerinden izlenmektedir.

Aracı kurum ve bankaların, faaliyet yetki belgelerine ilişkin olarak mevcut mevzuat gereğince gerçekleştirmek zorunda oldukları tescil ve bildirim yükümlülüklerini yerine getirip getirmediği takip edilmektedir.

2.3.4. Bağımsız Denetim Kuruluşlarının Gözetimi

Sermaye piyasasında bağımsız denetim faaliyetine ilişkin olarak, bağımsız denetim kuruluşlarının kuruluş şartları, faaliyet esasları, bu kuruluşlarda çalışabilecek kişilerin nitelikleri ve müşteri işletmelerle yapılan sözleşmeler açısından gözetim faaliyetinde bulunmaktadır. Bu kapsamda, bağımsız denetim kuruluşları nezdinde kalite kontrol çalışmaları yürütülmektedir. Bağımsız denetim sektörünün işleyişinde etkinliği artırmak üzere Kurul'un diğer birimlerinden ve diğer ilgili kurumlardan gelen bildirimler de gözetim faaliyeti kapsamında dikkate alınmakta, bunun sonucunda bağımsız denetim kuruluşları nezdinde kalite kontrol çalışmaları yürütülmektedir.

Bağımsız denetim kuruluşları nezdinde gerçekleştirilen gözetim faaliyetinin etkinliğini arttırmak amacıyla Uzaktan Veri Alım Projesi ile yapılan gözetim kapsamında elektronik ortamda çeşitli raporlar alınmaktadır. Gözetim faaliyetleri kapsamında, 2018 yılı içerisinde 6 bağımsız denetim kuruluşu nezdinde kalite kontrol denetimi gerçekleştirilmiştir.

2.3.5. Derecelendirme Kuruluşlarının Gözetimi

Sermaye piyasasında derecelendirme faaliyeti ve derecelendirme kuruluşlarına ilişkin olarak, derecelendirme kuruluşlarının kuruluş ve faaliyet esasları, organizasyon, mekan, teknik donanım, belge ve kayıt sistemindeki değişiklikler ve müşteri işletmelerle yapılan sözleşmeler itibarıyla izlenmekte ve gözetimine yönelik çalışmalar yapılmaktadır.

2.3.6. Gayrimenkul Değerleme Kuruluşlarının Gözetimi

Sermaye piyasasında gayrimenkul değerlendirme faaliyetine ilişkin olarak, gayrimenkul değerlendirme kuruluşlarının kuruluş şartları, faaliyet esasları, bu kuruluşlarda çalışabilecek kişilerin nitelikleri açısından gözetim faaliyetinde bulunmaktadır. Gayrimenkul değerlendirme kuruluşları için sürekli güncellenerek geliştirilen Uzaktan Veri Alım Projesi kapsamında oluşturulan veri tabanı ile bildirimlerin hızlı bir şekilde yapılmasına imkan sağlanmaktadır. Değerleme sektörünün işleyişinde etkinliği arttırmak üzere Kurul'un diğer birimlerinden gelen bildirimler de gözetim faaliyetinde dikkate alınmakta, bunun sonucunda gayrimenkul değerlendirme kuruluşları nezdinde sermaye piyasasında yürüttükleri gayrimenkul değerlendirme faaliyetleri kapsamında kalite kontrol çalışmaları yürütülmektedir. Gözetim faaliyetleri kapsamında, 2018 yılı içerisinde 8 değerlendirme kuruluşu nezdinde kalite kontrol denetimi gerçekleştirilmiştir.

2.3.7. Piyasa Gözetimi

Gözetim faaliyetleri 04.04.2008 tarihinde alınan Kurul Kararı çerçevesinde yürütülmeye devam edilmiştir. Anılan Kurul Kararı çerçevesinde,

- Kurulumuz düzenleme alanındaki borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasalarda, işlemlerin açık, düzenli ve dürüst bir şekilde gerçekleşmesinin sağlanması ve kendi mevzuatlarında bu konularda yer alan hükümlere aykırılıklar ile mülga 2499 sayılı SPKn'nun 47/A-1, 47/A-2 ve 47/A-3 maddesi hükümlerine (ve bunların karşılığı olan 6362 sayılı SPKn'nun 106, 107/1 ve 107/2 maddesi hükümlerine) aykırılık oluşturacak şekilde gerçekleştirilen işlemlerin tespiti amacıyla fiyat ve miktar hareketleri ile işlem ve emirlerin izlenmesi kapsamındaki piyasa gözetim faaliyetlerinin söz konusu borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasalar nezdinde yapılmasının esas olduğuna,
- Bu çerçevede mülga 2499 sayılı SPKn'nun 47/A-1, 47/A-2 ve 47/A-3 maddesi hükümlerine (ve bunların karşılığı olan 6362 sayılı SPKn'nun 106, 107/1 ve 107/2 maddesi hükümlerine) konu suçlara ilişkin ön tespitlerin borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasalar tarafından yapılmasına; bu tespitlerle ilgili incelemeler sonucunda suç unsurları olduğuna dair sonuçlara ulaşılması halinde konunun Kurulumuza intikal ettirilmesine,
- Kurulumuzca borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasaların piyasa gözetim sistemlerinin yeterliliği ile piyasa gözetim faaliyetlerinin etkinliğinin denetiminin yapılmasına, borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasaların piyasa gözetim sistemleri ve piyasa gözetim faaliyetlerine ilişkin altı aylık olarak hazırlayacakları raporları ilgili dönemi izleyen bir ay içerisinde Kurulumuza iletmelerine,
- Kurulumuza iletilen piyasa gözetim faaliyetleri kapsamındaki ihbar, şikayet ve başvurular ile Kurulumuzun diğer daireleri tarafından yapılan bu kapsamdaki bildirimlerin ilgili borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasalara aktarılmasına ve yapılan işlemlerin sonuçları hakkında Kurulumuza bilgi verilmesine

karar verilmiştir.

Piyasa gözetim ve denetimi çerçevesinde, borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasalarda işlem gören sermaye piyasası araçlarında meydana gelen olağandışı fiyat ve miktar hareketleri ile piyasa bozucu faaliyetler Sermaye Piyasası Mevzuatı ve diğer mevzuat uyarınca izlenmekte, incelenmekte ve denetlenmektedir.

2.4. DENETİM

Kurul denetiminin amacı; sermaye piyasasının güvenilir, şeffaf, etkin, istikrarlı, adil ve rekabetçi bir ortamda çalışmasını ve tarafların hak ve yararlarının korunmasını engelleyen ihmal, ihlal, suiistimal ve benzeri her tür yasal olmayan fiil ve eylemlerin önlenmesidir. Bu amaçla ihraççılar, halka açık ortaklıklar, yatırım kuruluşları, yatırım fonları, emeklilik yatırım fonları, yatırım ortaklıkları, portföy yönetim şirketleri, portföy saklama şirketleri, bağımsız denetim, değerlendirme ve derecelendirme kuruluşları, ipotek finansmanı kuruluşları, konut finansmanı ve varlık finansman fonları, varlık kiralama şirketleri, borsalar ve piyasa işleticileri, merkezi takas kuruluşları, merkezi saklama kuruluşları, veri depolama kuruluşları, kuruluş ve faaliyet esasları Kurulca belirlenen diğer sermaye piyasası kurumları, Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği (TSPB), Türkiye Değerleme Uzmanları Birliğinin (TDUB) hesap, işlem ve faaliyetleri Kanun ve Kanun uyarınca çıkarılmış yönetmelik, tebliğ ve diğer mevzuat uyarınca denetlenmektedir.

Denetim faaliyeti, önemlilik ve öncelik ilkeleri ile risk değerlendirmeleri kapsamında oluşturulan program uyarınca yürütülmektedir. Denetim programı, önemlilik ve öncelik ilkeleri çerçevesinde risk değerlendirmesi uyarınca belirlenen denetimlerin yanı sıra Kanunla yıllık olarak yapılması zorunlu tutulan denetimler, yargı mercileri, Kurul Karar Organı veya Başkan, diğer kamu kurumları tarafından talep edilen denetimler, ihbar ve şikâyetler dikkate alınarak oluşturulmaktadır.

2018 yılında Kurulumuzun temel ilkeleri doğrultusunda yapılan denetimlerde bir yandan yol gösterici, yapıcı ve iyileştirici bir yaklaşım izlenirken, diğer yandan cezai yaptırım gerektiren işlemler ilgili makamlara iletilmiştir.

Geçmiş yıllarda veya 2018 yılında başlatılan denetim faaliyetleri sonucunda, 2018 yılında 389 denetim çalışması tamamlanmıştır. 2018 yılı denetim faaliyetlerinin en önemli kısmını 126 denetim çalışmasıyla piyasa dolandırıcılığı, 111 denetim çalışmasıyla piyasa bozucu eylemler ve 67 denetim çalışmasıyla halka açık şirketler oluşturmuştur.

Denetim çalışmalarının konularına göre dağılımına ilişkin bilgiler aşağıda tabloda özetlenmiştir:

Tablo 2.5. Denetim Çalışmalarının Konularına Göre Dağılımı

Denetim Konusu	2018	2017
	Denetim Sayısı	Denetim Sayısı
Yatırım Kuruluşu (Aracı Kurum) Denetimi	17	20
İzinsiz Sermaye Piyasası Faaliyeti	32	31
Halka Açık Ortaklık Denetimi	67	70
Bilgi Suistimali	22	5
Piyasa Dolandırıcılığı(*)	126	63
Piyasa Bozucu Eylemler	111	65
Kolektif Yatırım Kuruluşu	3	18
Bağımsız Denetim, Değerleme ve Derecelendirme Kuruluşları	9	24
Bağlı Kuruluşlar	2	2
TOPLAM	389	298

(*)Piyasa dolandırıcılığı ya da diğer suçlarda fiilin gerçekleştirildiği dönem ile suç duyurusunun yapıldığı dönem farklı olabilmektedir.
Kaynak: SPK

Tablo 2.6. Yatırım Kuruluşları Nezdinde Yapılan Denetim Türleri

Denetim Türü	2018	2017	2016
Mali Denetim	2	4	5
Mevzuat Denetimi	14	11	16
Şikayet Denetimi	2	3	3
Yetki Belgesi Denetimi	1	2	8
TOPLAM	19	20	32
Kaynak: SPK			

Kurul denetimleri sonucunda Kurul Karar Organı tarafından mevzuata aykırılıklar nedeniyle, aykırılığın türüne göre; SPKn’nda düzenlenmiş veya SPKn’nda atıf yapılan suçlarda Cumhuriyet Savcılıklarına suç duyurusunda bulunulması, SPKn’nda düzenlenmeyen veya SPKn’nda atıf yapılmayan suçlarda Cumhuriyet Savcılıklarına suç ihbarında bulunulması ve Kurulumuz tarafından SPKn’na dayanılarak yapılan düzenlemelere ve Kurul’un özel ve genel nitelikli kararlarına aykırılıklarda ise idari para cezası tesis edilmesi, işlem yasağı veya faaliyet yasağı getirilmesi şeklinde yaptırımlar uygulanabilmektedir.

Bununla birlikte, Kurul Karar Organı tarafından hukuki ve cezai işlemler saklı kalmak kaydıyla önleyici tedbirler de alınabilmektedir. Söz konusu tedbirlere örnek olarak kanuna aykırı ihraçlarda ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz isteme, hukuka aykırı işlemler ile sermayeyi veya malvarlığını azaltıcı işlemlerde ilgililerden aykırılıkların giderilmesini isteme, sorumluluğu bulunanların imza yetkilerini kaldırma, görevden alma, yönetim kurulu üyelerinin yerine yenilerini atama, örtülü kazanç aktarımında denetleme sonuçlarının duyurulmasını isteme, belirlenen örtülü kazanç tutarının iadesi için dava açma, sermaye piyasası kurumlarının hukuka aykırı faaliyet veya işlemleri ile mali durumunun bozulması halinde sermaye piyasası kurumlarının faaliyetlerini geçici olarak durdurma, tamamen veya kısmen yetkilerini kaldırma, sorumluluğu tespit edilenlerin lisans belgelerini iptal etme, sorumluluğu tespit edilen yönetim kurulu üyelerini görevden alma ve yerlerine yenilerini atama, mali durumunun bozulması halinde tedrici tasfiye kararı verme, doğrudan iflasını isteme, internet aracılığıyla yürütülen izinsiz sermaye piyasası faaliyetinde; içerik ve yer sağlayıcının yurt içinde bulunması durumunda mahkemeden erişimin engellenmesine karar verilmesini talep etme, içerik ve yer sağlayıcının yurt dışında olması durumunda ise Erişim Sağlayıcıları Birliği’nden erişim engellenmesini talep etme, bilgi suiistimali veya piyasa dolandırıcılığı suçlarında geçici veya sürekli işlem yasağı tesis etme, takas yöntemini değiştirme, kredili alım, açığa satış, ödünç alma ve verme işlemlerine ilişkin sınırlamalar getirme, teminat yükümlülüğü getirme veya yükümlülüğü değiştirme, farklı pazar ya da piyasalarda işlem görme veya farklı işlem esasları belirleme, piyasa verilerinin dağıtım kapsamı sınırlama, işlem veya pozisyon limiti getirme sayılabilir.

2.5. UYGULANAN YAPTIRIMLAR

2018 yılında yapılan inceleme, gözetim ve denetim faaliyetleri sonucunda uygulanan yaptırımlara ilişkin bilgiler izleyen tabloda yer almaktadır:

Tablo 2.7. İnceleme, Gözetim ve Denetim Sonucunda Uygulanan Yaptırımlar

Yaptırımlar	2018	2017
Suç Duyurusu/İhbar ve İşlem/Faaliyet Yasağı	257	267
Suç Duyurusu	163	170
Suç ihbarı (*)	18	30
İşlem Yasağı	74	65
Bağımsız Denetim Faaliyet Yasağı	2	2
İdari Para Cezası	169	196
Gerçek Kişi	68	44
Yatırım Kuruluşu	49	74

2018 YILI FAALİYET RAPORU

Halka Açık Ortaklık	19	48
Bağımsız Denetim Kuruluşu	4	5
Kolektif Yatırım Kuruluşu	18	5
Değerleme Şirketi	9	14
Diğer Tüzel Kişi	2	6
TOPLAM	426	463
(*) SPKn'nda düzenlenmeyen veya SPKn'nda atıf yapılmayan suçlarda Cumhuriyet Savcılıklarına iletilen talepler.		
Kaynak: SPK		

Kurul denetim faaliyetleri sonucunda, internet sayfasına erişimin engellenmesi (SPKn m.99/3 ve m.99/4), iş yerinin kapatılması (SPKn m.100), lisans iptal edilmesi (SPKn m.96/2), iade davası (SPKn m.99/1), imza yetkisinin kaldırılmasına (SPKn m.92/1-c) yönelik tedbirler de diğer yaptırımlarla beraber uygulanmıştır. Ayrıca, piyasa gözetim ve denetimine yönelik faaliyetler çerçevesinde 2018 yılında 50 gerçek ve tüzel kişi hakkında ve 20 adet payın piyasasında SPKn. m.101 kapsamında 18 adet tedbir kararı alınarak uygulamaya konulmuştur. Kurulumuzca Sermaye Piyasası Kanunu'nun 106 ve 107'nci maddeleri uyarınca hakkında suç duyurusunda bulunulan kişiler hakkında getirilen 74 işlem yasağının yanı sıra 38 kişi hakkında tedbir amaçlı olarak geçici işlem yasağı getirilmiştir.

Kurul'un tüm hizmet birimleri tarafından 2018 yılında gerçekleştirilen inceleme, gözetim ve denetimler neticesinde tesis edilen idari para cezalarının tutarı ile uygulama nedenlerine ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Tablo 2.8. İdari Para Cezası Uygulama Nedenleri ve Tutarları

İlgililer ve Ceza Uygulama Nedeni	2018		2017	
	Sayı	Ceza Tutarı (TL)	Sayı	Ceza Tutarı (TL)
Gerçek Kişiler	68	24.278.765	46	9.236.573
II-14.1 Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği	4	213.382	6	755.292
II-15.1 Özel Durumlar Tebliği	11	4.102.754	6	344.121
II-5.1 İzahname ve İhraç Belgesi Tebliği	-	-	-	-
II-26.1 Pay Alım Teklifi Tebliği	-	-	-	-
III-37.1 Yatırım Hizmet ve Faaliyetleri ile Yan Hizmetlere İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ	-	-	1	26.049
III-48.1 Gayrimenkul Yatırım Ortaklıklarına İlişkin Esaslar Tebliği	7	189.329	-	-
III-39.1 Yatırım Kuruluşlarının Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Tebliğ	1	26.049	1	26.049
Seri IV, No:56 Kurumsal Yönetim İlkelerinin Belirlenmesine ve Uygulanmasına İlişkin Tebliğ	-	-	-	-
VI-104.1 Piyasa Bozucu Eylemler Tebliği	37	18.286.711,12	22	6.184.031
VII-128.1 Pay Tebliği	-	-	2	1.328.641
Seri: VIII, No: 54 Özel Durumlar Tebliği	-	-	1	74.016
Kurul Kararını Yerine Getirmeme	8	1.460.540	7	498.374
Yatırım Kuruluşları / Kolektif Yatırım Kuruluşları	67	3.073.716	74	4.719.820
II-15.1 Özel Durumlar Tebliği	3	156.534	-	-
II-17.1 Kurumsal Yönetim Tebliği	1	27.047	-	-
III-37.1 Yatırım Hizmet ve Faaliyetleri ile Yan Hizmetlere İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ	11	335.883	9	336.881
III-39.1 Yatırım Kuruluşlarının Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Tebliğ	14	556.578	32	3.002.337
III-45.1 Belge ve Kayıt Düzeni Hakkında Tebliğ	4	245.433	3	406.758
III-48.1 Gayrimenkul Yatırım Ortaklıklarına İlişkin Esaslar Tebliği	3	108.729	-	-
III-48.3 Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıklarına İlişkin Esaslar Tebliği	2	52.098	-	-
III-55.1 Portföy Yönetim Şirketleri ve Bu Şirketlerin Faaliyetlerine İlişkin Esaslar Tebliği	1	30.961	-	-
Seri: V, No: 6 Aracılık Faaliyetinde Belge ve Kayıt Düzeni Hakkında Tebliğ	1	47.079	1	22.407
Seri:V, No:34 Aracı Kurumların Sermayelerine ve Sermaye Yeterliliğine İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ	-	-	1	78.147
Seri: V, No: 46 Aracılık Faaliyetleri ve Aracı Kuruluşlara İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ	5	190.581	2	47.079

2018 YILI FAALİYET RAPORU

İlgililer ve Ceza Uygulama Nedeni	2018		2017	
	Sayı	Ceza Tutarı (TL)	Sayı	Ceza Tutarı (TL)
Seri:V, No: 55 Yatırım Danışmanlığı Faaliyetine ve Bu Faaliyette Bulunacak Kurumlara İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ	-	-	1	22.407
Seri:V No:59 Portföy Yöneticiliği Faaliyetine ve Bu Faaliyette Bulunacak Kurumlara İlişkin Esaslar Tebliği	2	47.079	1	22.407
Seri:V, No:60 sayılı Bireysel ve Kurumsal Portföylerin Performans Sunumuna, Performansa Dayalı Ücretlendirme ve Sıralama Faaliyetlerine İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ	1	22.407		
Seri: V, No: 65 Sermaye Piyasası Araçlarının Kredili Alım, Açığa Satış ve Ödünç Alma ve Verme İşlemleri Hakkında Tebliğ	4	170.040	4	122.961
Seri: V, No: 68 Aracı Kurumlarda Uygulanacak İç Denetim Sistemine İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ	4	146.786	3	181.695
Seri: V, No: 125 Kaldıraçlı Alım Satım İşlemleri ve Bu İşlemleri Gerçekleştirebilecek Kurumlara İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ	3	121.095	4	94.158
VI-104.1 Piyasa Bozucu Eylemler Tebliği	2	669.458	-	-
Seri:VII, No:10 Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliği	-	-	-	-
VII-128.1 sayılı Pay Tebliği	-	-	-	-
Seri: VIII, No:54 Özel Durumlar Tebliği	-	-	-	-
Kurul Kararını Yerine Getirmeme	2	54.094	13	382.583
Emeklilik Fonları Yönetmeliği	3	24.613	-	-
Seri:V, No:77 Aracı Kuruluşların Kamuyu Aydınlatma Esaslarına İlişkin Tebliğ	1	67.221	-	-
Halka Açık Ortaklıklar	19	3.111.509	52	9.348.716
Seri:I, No:40 Payların Kurul Kaydına Alınmasına ve Satışına İlişkin Esaslar Tebliği	-	-	-	-
II-5.1 İzahname ve İhraç Belgesi Tebliği	-	-	2	347.177
II-5.2 Sermaye Piyasası Araçlarının Satışı Tebliği	1	22.407	-	-
II-14.1 Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği	5	270.470	10	331.096
II-15.1 Özel Durumlar Tebliği	8	2.637.770	27	5.067.743
II-15.2 Payları Borsada İşlem Görmeyen Ortaklıklara İlişkin Özel Durumlar Tebliği	-	-	4	1.211.292
II-17.1 Kurumsal Yönetim Tebliği	1	67.221	2	560.182
II-19.1 Kar Payı Tebliği	-	-	-	-
Seri:IV, No:56 Kurumsal Yönetim İlkelerinin Belirlenmesine ve Uygulanmasına İlişkin Tebliğ	-	-	-	-
VI-104.1 Piyasa Bozucu Eylemler Tebliği	3	82.680	2	1.328.641
VII-128.1 Pay Tebliği	-	-	1	24.672
Seri: VIII, No:54 Özel Durumlar Tebliği	-	-	2	425.815
Seri: XI, No:29 Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği	-	-	-	-
Kurul Kararını Yerine Getirmeme	1	30.961	2	52.098
Bağımsız Denetim Kuruluşları	4	856.729	5	429.503
Seri:X, No:22 Bağımsız Denetim Tebliği	4	856.729	5	429.503
Değerleme Kuruluşları	9	1.154.372	14	1.346.308
III-62.1 Değerleme Standartları Tebliği	6	1.042.270	8	905.257
Seri:VIII, No:35 Değerleme Kuruluşları Tebliği	3	112.102	5	419.491
Kurul Kararını Yerine Getirmeme	-	-	1	21.560
Diğer Tüzel Kişi	2	54.094	6	1.919.769
II-15.1 Özel Durumlar Tebliği	1	27.047	1	324.564
Seri:IV, No:56 Kurumsal Yönetim İlkelerinin Belirlenmesine ve Uygulanmasına İlişkin Tebliğ	-	-	-	-
VI-104.1 Piyasa Bozucu Eylemler Tebliği	1	27.047	2	1.303.676
Seri:VIII, No:54 Özel Durumlar Tebliği	-	-	2	237.435
Kurul Kararını Yerine Getirmeme	-	-	1	54.094
TOPLAM	169	3.529.185	197	27.000.689
Kaynak: SPK				

2.6. DAVALAR, SUÇ DUYURULARI VE İDARİ TEDBİRLER

SPKn'nun 115 inci maddesinde Kanunda tanımlanan veya atıfta bulunulan suçlardan dolayı soruşturma yapılması, Kurul tarafından Cumhuriyet Başsavcılığı'na yazılı başvuruda bulunulmasına bağlı olduğu hususu düzenlenmiştir.

Mali piyasalarda işlenen suçlarda, genellikle birbiriyle bağlantılı birden fazla suç teşkil eden fiil söz konusu olmaktadır. SPKn'nda tanımlanan veya atıfta bulunulan suçlardan dolayı kovuşturma,

yukarıda açıklandığı gibi yürütülmekte, bu fiillerle birlikte işlenen Türk Ceza Kanununa veya başka kanunlara muhalefet suçları ise tamamen genel hükümlere veya ilgili özel kanun hükümlerine göre kovuşturmayaya tabi tutulmaktadır.

Diğer yandan Kurulumuzun idari işlemlerine karşı iptal davaları ve bu işlemler nedeniyle zarara uğranıldığı iddiasıyla tam yargı davaları açılmaktadır. Ayrıca münferiden ve az sayıda olmak üzere adli mahkemelerde Kurulumuz aleyhine tazminat davaları da açılmaktadır. Kurulumuzca yatırımcıların haklarının korunmasını teminen adli mahkemelerde tedbir istemiyle davalar açılmakta ve alınan tedbir kararları uygulanmaktadır.

SPKn'nun 101 inci maddesi uyarınca Kurul, SPKn'nun 106 ncı ve 107 nci maddesinde sayılan fiillerin işlenmesine doğrudan ya da dolaylı olarak iştirak ettikleri Kurulumuzca tespit edilen gerçek veya tüzel kişilerin, borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasalarda geçici veya sürekli olarak işlem yapmalarının önlenmesini teminen gerekli tedbirleri almaktadır.

Bunların yanısıra, belirlenen standart ve formlara ve Kurulumuzca alınan genel ve özel nitelikteki kararlara aykırı hareket ettiği tespit edilen gerçek ve tüzel kişiler hakkında Kurulumuz tarafından idari para cezası verilmektedir.

2.6.1. Kurul İşlemleri Aleyhine Açılan Davalar

İdari Davalar

Kurulumuzun çeşitli karar ve idari işlemlerinin yürütülmesinin durdurulması ve/veya iptali ya da bu kararlara ilişkin tazminat (tam yargı) talebi ile açılmış olan davalara ilişkin son 3 yıllık dönemi kapsayan bilgiler aşağıda tablo halinde verilmiştir:

Tablo 2.9. Kurul İşlemlerine Karşı Açılan İdari Davalar

Yılı	Dava Sayısı	İdari Para Cezası	İptal Davası	Tam Yargı Davası	Diğer	Karara Bağlanan	Yargılaması Devam Eden
2016	167	47	112	7	1	149	18
2017	78	47	18	9	4	56	22
2018	157	66	74	15	2	27	130

Kaynak: SPK

Tablo 2.10. Karara Bağlanan İdari Davalar

Dava Yılı	Karara Bağlanan	Kurul Aleyhine (Kesin)	Kurul Aleyhine (Kesinleşmeyen)	Kurul Lehine (Kesin)	Kurul Lehine (Kesinleşmeyen)	Görevsizlik
2016	149	4	4	60	81	-
2017	56	3	1	15	37	-
2018	27	-	1	9	17	-

Kaynak: SPK

Hukuk Davaları

Kurul'un idari nitelikte olmayan eylem ve işlemleri aleyhine hukuk ve ticaret mahkemelerinde açılmış olan davalara ilişkin son 3 yıllık dönemi kapsayan bilgiler aşağıda tablo halinde verilmiştir:

Tablo 2.11. Kurul Aleyhine Açılan Hukuk Davaları

Yılı	Dava Sayısı	Yargılaması Devam Eden	Karara Bağlanan
2016	9	2	7
2017	1	-	1
2018	4	2	2

Kaynak: SPK

2018 YILI FAALİYET RAPORU

Tablo 2.12. Kurul Aleyhine Açılan ve Karara Bağlanan Hukuk Davaları

Dava Yılı	Karara Bağlanan	Kurul Aleyhine (Kesin)	Kurul Aleyhine (Kesinleşmeyen)	Kurul Lehine (Kesin)	Kurul Lehine (Kesinleşmeyen)
2016	7	1	1	2	3
2017	1	-	-	-	1
2018	2	-	-	1	1

2.6.2. Kurul Tarafından Açılan Davalar

Ceza Davaları - Suç Duyuruları

Kurul'un ilgili birimleri tarafından yapılan inceleme ve denetimler sonucunda, mevzuata aykırı işlem ve eylemleri tespit edilmiş olan kişi ve kuruluşlar hakkında, Kurul Karar Organı kararları uyarınca, 2018 yılında Cumhuriyet Savcılıklarına yapılan suç duyurusu sayısı 49'dur.

Suç duyuruları ve bu suç duyuruları üzerine, ilgililer hakkında açılmış ve Kurulumuzun "müdahil" sıfatıyla katıldığı ceza davalarına ilişkin son 3 yıllık dönemi kapsayan bilgiler aşağıda tablo halinde verilmiştir:

Tablo 2.13. Kurul Tarafından Yapılan Suç Duyuruları ve Açılan Kamu Davaları

Yıllar	Suç Duyurusu Sayısı	Konularına Göre Dağılımı				Yargılama Aşamasına Göre Dağılımı		
		Bilgi Suistimali	Piyasa Dolandırıcılığı	İzinsiz Sermaye Piyasası Faaliyeti	Diğer	Savcılık İncelemesinde	Yargılaması Devam Eden	Karara Bağlanan
2016	56	1	10	8	37	11	29	16
2017	61	-	16	18	27	24	28	9
2018	49	6	15	15	13	41	6	2

Kaynak: SPK

Kurulumuzca yapılan suç duyuruları neticesinde açılan kamu davalarından karara bağlananlara ilişkin son 3 yıllık dönemi kapsayan bilgiler aşağıda tablo halinde verilmiştir. Ancak verilen kararlar ilk derece mahkemelerinin verdiği kararlar olup, henüz kesinleşmemiştir.

Tablo 2.14. Kurulun Başvurusu Üzerine Açılan ve Karara Bağlanan Davalara İlişkin Bilgiler

Suç Duyurusu Yılı	Karara Bağlanan	Mahkumiyet	Ön Ödeme	Takipsizlik	Beraat(*)	Yetkisizlik	Birleşme	Görevsizlik
2016	16	4	-	3	-	-	9	-
2017	9	1	-	2	-	-	6	-
2018	2	-	-	-	-	-	2	-

(*) İlk derece mahkemeleri tarafından verilen beraat kararları, Kurulumuzca temyiz edilmiştir.
Kaynak: SPK

Hukuk Davaları

Kurul tarafından, diğer kişi ve kuruluşlar aleyhinde hukuk ve ticaret mahkemeleri ile icra tetkik mercilerinde açılmış olan alacak, tespit vb. davalara ilişkin son 3 yıllık dönemi kapsayan bilgiler aşağıda tablo halinde verilmiştir:

Tablo 2.15. Kurul Tarafından Açılan Hukuk Davaları

Yıllar	Dava Sayısı	Yargılaması Devam Eden	Karara Bağlanan
2016	7	5	2
2017	18	15	3
2018	11	9	2

Kaynak: SPK

Tablo 2.16. Kurul Tarafından Açılan ve Karara Bağlanan Hukuk Davaları

Dava Yılı	Karara Bağlanan	Kurul Aleyhine (Kesin)	Kurul Aleyhine (Kesinleşmeyen)	Kurul Lehine (Kesin)	Kurul Lehine (Kesinleşmeyen)
2016	2		1	1	-
2017	3	-	1	-	2
2018	2	-	1	1	-

Kaynak: SPK

İflas Davaları

Esasen hukuk davası niteliğinde olmakla beraber, takip prosedürü bakımından farklılıklar gösterdiğinden ayrı bir başlık altında izlenmesinde fayda görülen ve 2017 yılında Kurul tarafından açılmış olan 1 şahsi iflas davası bulunmakta olup, halen yargılaması devam etmektedir. 2018 yılında Kurul tarafından açılmış iflas davası bulunmamaktadır.

2.7. DİĞER KURUMLARLA ORTAK YÜRÜTÜLEN ÇALIŞMALAR

2.7.1. Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesi

Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesi 08.06.2011 tarih ve 27958 sayılı mükerrer Resmi Gazete’de yayımlanan 637 sayılı KHK ile 4059 sayılı “Hazine Müsteşarlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun”a eklenen ek 4 üncü madde ve bu maddeyi değiştiren 02.07.2018 tarih ve 703 sayılı KHK ile düzenlenmiştir. Başlıca görevleri sistemik riskin izlenmesi ve önlenmesi ile sistemik risk yönetimine ilişkin koordinasyonu sağlamak olan Finansal İstikrar Komitesi’nin toplantılarına Kurulumuzca katılım sağlanmış olup, toplantıda belirlenen görevler doğrultusunda komite çalışmalarına katkıda bulunmaktadır.

18/01/2019 tarih ve 30659 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Vergi Kanunları ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’un 21’inci maddesi ile 9/12/1994 tarihli ve 4059 sayılı Fiyat İstikrarı ile Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanunu’nda değişiklik yapılmış ve Finansal İstikrar Komitesi yerine, finansal sistemin ekonomik büyümeyi sağlıklı şekilde desteklemesi ve piyasalarda güvenin korunması için sistemik risklerin yönetilmesi, finansal düzenlemelerde ve uygulamalarda uyumun sağlanması, reel sektör ile koordinasyonun artırılması yönünde iş birliğinin tesis edilmesi ve bu kapsamda ihtiyaç duyulan verilerin merkezi şekilde toplanması için gerekli faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesi kurulmuştur.

2.7.2. Onuncu Kalkınma Planı ve Öncelikli Dönüşüm Programları

2014-2018 dönemini kapsayan Onuncu Kalkınma Planı, 6 Temmuz 2013 tarihli ve 28699 sayılı mükerrer Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiş ve ülkemizin 2023 hedefleri doğrultusunda hazırlanmıştır. 2023 hedeflerine ve Onuncu Kalkınma Planının amaçlarına ulaşılabilmesi açısından 25 “Öncelikli Dönüşüm Programı” (ÖDÖP) tasarlanmıştır.

Onuncu Kalkınma Planında yer alan öncelikli dönüşüm programlarından İstanbul Uluslararası Finans Merkezi Programı’nın 2 nci alt bileşeni olan “Finansal Ürün ve Hizmet Çeşitliliğinin Artırılması” alt bileşeni ile Onuncu Kalkınma Planında yer alan öncelikli dönüşüm programlarından Yurt içi Tasarrufların Arttırılması ve İsrafın Önlenmesi Programı’nın birinci alt bileşeni olan “Mali Piyasa Araçlarıyla Tasarrufların Özendirilmesi” alt bileşeni başkanlığının yürütülmesi görevi Kurulumuza verilmiştir.

2.7.2.1. İstanbul Finans Merkezi Çalışmaları

10.07.2018 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 527. maddesinde “İstanbul Finans Merkezi Projesini yürütmek ve gelişmeleri takip etmek” görevi Cumhurbaşkanlığı Finans Ofisi Başkanlığına verilmiştir. Bu çerçevede, İstanbul’un bölgesel ve küresel bir finans merkezi olması hedefi doğrultusunda Cumhurbaşkanlığı Finans Ofisi koordinasyonunda, sermaye piyasalarında ve mali piyasalarda derinliğin ve hizmet çeşitliliğinin artırılmasına yönelik yürütülen çalışmalar Kurulumuzca yürütülmektedir.

Bu itibarla, İFM Projesi kapsamında, 6 Temmuz 2013 tarihli ve 28699 sayılı mükerrer Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Onuncu Kalkınma Planında belirlenen 25 ÖDÖP arasında yer alan 2014-2018 yıllarını kapsayan İstanbul Uluslararası Finans Merkezi Öncelikli Dönüşüm Programı’nın Kurulumuz başkanlığında yürütülecek olan “Finansal Ürün ve Hizmet Çeşitliliğinin Artırılması” başlıklı alt bileşeni kapsamında yapılması gereken işlemler aşağıda yer almaktadır:

- Finansal farkındalığın artırılması ve finansal eğitimin yaygınlaştırılması
- Finansal aracılık sektörünün etkin işleyen bir yapıya kavuşturulması
- Yeni piyasa ve finansal ürünlerin geliştirilmesi
- Kurumsal yatırımcı tabanının genişletilmesi
- İnternet bankacılığı, mobil ve şubesiz bankacılık gibi alternatif dağıtım kanallarının yaygınlaştırılması
- Faizsiz finansman araçlarının geliştirilmesi
- Ödeme sistemlerinin güçlendirilmesi

Kurul İFM Eylem Planı’nın “Finansal Ürün ve Hizmet Çeşitliliğinin Artırılması” başlıklı 2. Bileşeni’nin sorumlu kuruluşudur. Söz konusu Bileşen altında 3 politika ve toplam 20 eylem bulunmakta olup, Kurul söz konusu eylemlerden 11 tanesinin sorumlu kuruluşu durumundadır. 2. Bileşen’in altında yer alan diğer 9 eylemden 8 tanesinde Kurulumuz ilgili kurumlar arasında yer almaktadır. Kurul ayrıca, “Nitelikli İnsan Kaynağının Artırılması” başlıklı 6. Bileşen’de yer alan 1 eylemde ve “Katılım Bankacılığı ve Faizsiz Finans Sisteminin Geliştirilmesi” başlıklı 7. Bileşen’in içinde yer alan 4 eylemde ilgili kurumlar arasında bulunmaktadır. Bu bağlamda, Kurulumuz toplam 24 eylemde sorumlu ya da ilgili kurum pozisyonundadır.

Kurul’un sorumlu olduğu “Finansal Ürün ve Hizmet Çeşitliliğinin Artırılması” alt bileşeni kapsamında yer alan politikalar aşağıda verilmektedir:

- Politika 1: Finansal Ürün Çeşitliliğinin Artırılması
- Politika 2: Piyasaların ve Finansal Altyapının Geliştirilmesi
- Politika 3: Finansal Araçlarda Vergi Düzenlemelerinin İyileştirilmesi

Bu bileşen ile, İstanbul’un Küresel Finans Merkezleri Endeksinde ilk 25 içerisinde yer alması ve Türkiye’nin Finansal Gelişmişlik Endeksinde ilk 30 içinde yer alması hedeflenmektedir.

Bugüne kadar söz konusu Kalkınma Planına uygun olarak sermaye piyasaları ve mali piyasaların geliştirilmesine yönelik yürütülen çalışmalarda önemli gelişmeler sağlanmıştır.

Bu çerçevede, yoğunluklu olarak finansal aracılık sektörünün etkin işleyen bir yapıya kavuşturulması, yeni piyasa ve finansal ürünlerin geliştirilmesi, kurumsal yatırımcı tabanının genişletilmesi, internet bankacılığı, mobil ve şubesiz bankacılık gibi alternatif dağıtım kanallarının yaygınlaştırılması, faizsiz finansman araçlarının geliştirilmesi, vergisel sorunların giderilmesi, uyuşmazlıkların etkin yollarla çözümü ve ödeme sistemlerinin güçlendirilmesi hususlarında eylem

taslakları hazırlanmış olup; söz konusu bileşen kapsamında finansal ürün çeşitliliğinin artırılması, piyasaların ve finansal altyapının geliştirilmesi ve finansal araçlarda vergi düzenlemelerinin iyileştirilmesi başlıklı politikalar belirlenmiştir. Tüm bu politikalarda yer alan unsurların hayata geçmesi ile birlikte yenilikçi finans konusunda hukuki ve teknik altyapı dünya ile rekabet edebilir düzeye getirilmiş olacak, yenilikçi finansal ürünler 2023 hedefleri doğrultusunda ilerlememizde önemli katkı sağlayacaktır.

Kurulumuz başkanlığında yürütülecek olan “Finansal Ürün ve Hizmet Çeşitliliğinin Artırılması” başlıklı bileşen kapsamında yürütülen çalışmalar neticesinde;

- “Organize piyasalarda işlem gören türev araçların çeşitliliği arttırılacaktır.”,
- “Sermaye piyasası araçlarının döviz cinsinden ihraç edilebilmesi ve işlem görebilmesi için çalışma yapılacaktır.”,
- “Değişken Sermayeli Yatırım Ortaklıklarına ilişkin ikincil mevzuat düzenlemeleri yapılacaktır.”,
- “Kamu sermayeli işletme ve kuruluşların sermaye piyasasından faydalandırılması sağlanacaktır.”,
- “Aracı kurumların kullanacağı ve kullanılabileceği alternatif finansman yöntemleri geliştirilecektir.”,
- “Tezgâh üstü türev araçlarından uygun görülenlerin organize piyasalarda işlem görmesi sağlanacaktır.”,
- “6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu kapsamında belirlenecek veri depolama kuruluşlarına ilişkin ikincil düzenlemeler yapılacaktır.”,
- “Uygun görülen piyasalarda Merkezi Karşı Taraf uygulamasına geçilmesine yönelik mevzuat ve takas altyapısı tamamlanacaktır.”,
- “Sermaye piyasası faaliyetlerinden kaynaklanan yatırımcı uyuşmazlıklarının çözümüne ilişkin Borsa İstanbul ve Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği (TSPB-Birlik) bünyesindeki sistemler geliştirilecektir.”,
- “Türkiye Elektronik Fon Dağıtım Platformu (TEFAS) yeniden yapılandırılacaktır.”,
- “Uluslararası ödeme ve takas sistemleriyle entegrasyon geliştirilecektir.”,
- “Finans sektöründe çalışan işgücü profili ortaya konularak geleceğe yönelik işgücü talep projeksiyonu oluşturulacak ve sonuçlar kamuoyuyla paylaşılacaktır.”,
- “Faizsiz finans sisteminde lisanslı personel ihtiyacının olup olmadığı tespit edilerek ihtiyaç varsa gerekli düzenlemelerin yapılması sağlanacaktır.”,
- “Faizsiz finans alanında girişim sermayesi yatırım fonu, gayrimenkul yatırım fonu, altyapı gayrimenkul yatırım ortaklığı ve katılım şemsiye fonunun uygulanması yaygınlaştırılacaktır.”,
- “Borsa İstanbul nezdinde işlem gören kira sertifikaları çeşitlendirilecektir.”,
- “Banka dışı finansal piyasaların geliştirilmesine yönelik bir strateji belgesi hazırlanacaktır”,
- “Kamuyu Aydınlatma Platformu (KAP) uluslararası standartlara kavuşturulacaktır”,
- Borsa İstanbul bünyesinde işlem gören hisse senetleri ve özel sektör borçlanma araçlarına yönelik piyasa yapıcılığı sistemi hayata geçirilecektir.”,
- “Tarımsal ürünlere yönelik lisanslı depoculuk ve elektronik ürün senedi altyapısı geliştirilecektir.”,
- “Metal vb. emtianın işlem görebileceği organize piyasalar oluşturulacaktır.”,

- “Finansal araçlar ile bunların dayanak varlıklarına ilişkin vergi uygulamaları gözden geçirilecektir.”,
- “Tezgâh üstü türev araçları ve kaldıraçlı alım satım işlemleriyle ilgili gerçekleştirilen riskten korunma amaçlı işlemlerdeki vergi uygulamaları yeniden düzenlenecektir.”,
- “Farklı finans kurumları arasında haksız rekabete yol açan vergi uygulamaları tespit edilerek ortadan kaldırılacaktır.”

konulu eylemler geçmiş yıllarda tamamlanmış olup, diğer eylemlere ilişkin olarak da ilgili kuruluşlarla işbirliği içerisinde çalışmalarımız devam etmektedir.

2.7.2.2. Yurtiçi Tasarrufların Arttırılması ve İsrafın Önlenmesi Programı

Onuncu Kalkınma Planı Öncelikli Dönüşüm Programları çerçevesinde Kalkınma Bakanlığı/Cumhurbaşkanlığı/Strateji Başkanlığı'nın koordinatörlüğünde yürütülen çalışmalarda Kurulumuz “Yurt içi Tasarrufların Arttırılması ve İsrafın Önlenmesi Programı”nda “Mali Piyasa Araçlarıyla Tasarrufların Özendirilmesi Bileşeni” sorumlusu olarak Kalkınma Bakanlığı/Cumhurbaşkanlığı/Strateji Başkanlığı ve diğer işbirliği yapılacak kurum ve kuruluşlarla eylem planının hazırlanması çalışmalarını sürdürmektedir. Bu program çerçevesinde, yüksek ve istikrarlı bir büyüme dinamiği sağlamak üzere, en güvenilir ve kalıcı finansman kaynağı olan yurt içi tasarrufların arttırılması, artan yurt içi tasarrufların üretken yatırımlara yönlendirilmesi ve israfın azaltılması amaçlanmaktadır.

2.7.3. Sistemik Risk Değerlendirme Grubu

5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun 6362 sayılı SPKn'nun 145 inci maddesi ile mülga 72 nci maddesi çerçevesinde oluşturulan Sistemik Risk Koordinasyon Komitesi (SRKK), Hazine Müsteşarlığı, BDDK, TMSF ve TCMB tarafından 14.04.2009 tarihinde imzalanan “Finansal Sisteme İlişkin Sistemik Risk İşbirliği Protokolü” ile kurulmuştur.

Diğer taraftan Finansal İstikrar Komitesi Sistemik Risk Değerlendirme Grubu Protokolü 30.10.2012 tarihinde yürürlüğe girmiş olup, SRKK söz konusu Protokol ile Sistemik Risk Değerlendirme Grubu (SRDG) olarak çalışmalarına devam etmiştir. Sistemik Risk Koordinasyon Komitesi'nin amacına paralel şekilde SRDG, sistemik riske neden olabilecek ve finansal sistemin istikrarına yönelik tehlike oluşturabilecek muhtemel gelişmelerin önceden tespit edilebilmesi ve söz konusu hususlara ilişkin önlem alınabilmesi amacıyla oluşturulmuştur. SRDG çalışmalarını desteklemek üzere TCMB sorumluluğunda Sistemik Risk İzleme Daimi Alt Çalışma Grubu ve teknik alt komite ile BDDK sorumluluğunda Kriz Yönetimi ve Çözümleme Daimi Alt Çalışma Grubu faaliyet göstermektedir. Söz konusu gruplarda Kurulumuz, Hazine ve Maliye Bakanlığı, TCMB ve TMSF koordinasyon ve işbirliği içerisinde çalışmalarına devam etmektedir.

2.7.4. Finansal Sektör Komisyonu

Finansal Sektör Komisyonu, finansal piyasalardaki güven ve istikrar ile gelişmeyi temin etmek üzere, bilgi iletişimini, kurumlararası işbirliği ve koordinasyonu sağlamak, ortak politika önerilerinde bulunmak ve finans sektörünün geleceğini ilgilendiren konulara ilişkin görüş bildirmekle görevlendirilmiştir. İlk toplantısını Kurulumuz ile birlikte BDDK, Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, TCMB, TMSF, Rekabet Kurulu, Kalkınma Bakanlığı (Devlet Plânlama Teşkilatı Müsteşarlığı), Borsa İstanbul A.Ş., Türkiye Bankalar Birliği ve Türkiye Katılım Bankaları Birliği temsilcilerinin katılımıyla 2006 yılının Mayıs ayında yapan ve yılda en az iki kere toplanan Komisyonun toplantılarına Kurulumuz tarafından katılım sağlanmıştır.

2.8. AVRUPA BİRLİĞİ (AB) UYUM ÇALIŞMALARI

Avrupa Birliği müktesebatı ile uyum çalışmaları çerçevesinde Kurulumuzun sorumlu olduğu alanlar; Sermayenin Serbest Dolaşımı, Mali Hizmetler, Şirketler Hukuku ve Ekonomik ve Parasal Politika müzakere başlıkları altında yer alan konulardan oluşmaktadır.

Son dönemde finansal piyasalarda görülen hızlı değişim ve AB'nin sermaye piyasalarına ilişkin düzenlemelerinin kendi içinde sürekli yenilenmesi, bu gelişmelerin düzenli takibi ve yapılacak işlerin uygun zaman ve yöntemle sonuçlandırılmasını gerekli kılmaktadır. Bu kapsamda, Kurulumuzca AB ile ilişkilerin yürütülmesi ve AB Direktifleri ile ülkemiz düzenlemelerinin uyumlaştırılması çalışmalarına yönelik olarak AB Kurumları ve üye ülkeler ile işbirliği ve AB fonlarından destek alınması yoluyla kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi yönünde çalışmalar yürütülmektedir.

2.8.1. Mevzuat Uyum Çalışmaları ve Diğer Kurumlarla Koordinasyon

AB mevzuatına uyum çalışmaları ile ilgili olarak Avrupa Birliği Bakanlığı başta olmak üzere diğer kurumlarla eşgüdüm içinde yapılan çalışmalar 2018 yılı içerisinde de sürdürülmüş, İç Pazar ve Rekabet'e ilişkin alt komite toplantısına katılım sağlanmış, 2019-2021 dönemine ilişkin Ekonomik Reform Programı'na ve Avrupa Komisyonu 2018 ve 2019 Türkiye Raporlarına katkıda bulunulmuştur.

Buna ek olarak, Avrupa Menkul Kıymetler ve Piyasalar Otoritesi'nin (ESMA) Avrupa'da menkul kıymetler ve piyasalara ilişkin düzenlemelerin uygulanması konusundaki belirleyici rolü dikkate alınarak işbirliği çalışmalarına devam edilmiştir.

2.8.2. AB Fonlarından Yararlanmaya Yönelik Faaliyetler

AB mevzuatına uyum kapsamında, AB Katılım Öncesi Mali Yardımlarından yararlanmak üzere hazırlanan ve AB Komisyonu tarafından onaylanan "Sermaye Piyasası Kurulu'nun Kapasitesinin Artırılması" konulu proje çalışmalarına 2015 yılı Eylül ayında başlanmış, Ağustos 2017 sonu itibarıyla de tamamlanmıştır. Projenin bileşenleri temel olarak; "Muhasebe ve Denetim Alanında Eğitim" ve "SPK'nın İdari Kapasitesinin Artırılması ve Uygulamaların Tesis Edilmesi"ne yönelik faaliyetleri içermektedir. Proje kapsamında, muhasebe ve denetim alanında kurum personelinin eğitilmesinin yanı sıra yeni Sermaye Piyasası Kanunu ve sonrasında Kurulumuzca çıkarılan ikincil düzenlemelerin AB mevzuatına uyum düzeyi tekrar gözden geçirilmiş ve gerekli hallerde mevzuat değişiklik tasarımları hazırlanmıştır.

2.9. ULUSLARARASI İLİŞKİLER

Kurulumuzca sermaye piyasamızın gelişmesinde uluslararası işbirliğine ve belirlenen uluslararası ilke ve standartları sağlamaya büyük önem verilmektedir. Bu anlamda Kurulumuz uluslararası finansal kuruluşların gerçekleştirdiği çalışmaları yakından takip etmekte ve bu çalışmalara katkı sağlamakta; ayrıca, bölgesel ve ikili ilişkilerin geliştirilmesi yönündeki faaliyetleri de desteklemektedir. Bu çerçevede, çeşitli düzeylerde aktif görevler üstlenilmekte, ortak projeler geliştirilmekte, dönemsel gelişmeler yakından takip edilmekte, iyi uygulamaların paylaşılması, bilgi ve tecrübe alışverişi gibi çeşitli işbirliği mekanizmaları artarak sürdürülmektedir. Tüm bu çalışmalar, değişen koşullar karşısında gerek ülkemizde, gerekse gelişmekte olan ülkelerde finansal piyasalar ile ilgili düzenleyici ve denetleyici çerçevenin yenilenmesi sürecinde önemli görülmektedir.

2.9.1. Uluslararası Menkul Kıymet Komisyonları Örgütü (IOSCO)

IOSCO sermaye piyasalarındaki düzenleyici/denetleyici otoritelerin, ilgili alanlarda koordinasyon ve iş birliği sağlamak, sermaye piyasalarının yasal ve kurumsal yapısına ilişkin ortak uluslararası standartlar oluşturmak ve üyeler arasında bilgi alışverişini olanaklı kılmak amacıyla oluşturdukları bir kuruluştur. IOSCO, finansal piyasalarla ilgili diğer uluslararası kuruluşlarla da işbirliği içinde faaliyet göstermekte ve sermaye piyasaları alanındaki en etkin uluslararası kuruluş niteliğini taşımaktadır.

Kurulumuz 1988 yılında üyesi olduğu IOSCO'nun komite ve çalışma grubu çalışmalarına aktif olarak iştirak ederek IOSCO amaç ve hedeflerinin gerçekleştirilmesi yönünde politika oluşturulmasına katkıda bulunmaktadır.

Başkanlar Komitesi

Başkanlar Komitesi çalışmaları IOSCO bünyesinde oluşturulan komiteler aracılığıyla yürütülmektedir. Yılda bir kere konferans sırasında toplanan, IOSCO'nun amaçlarının

gerçekleştirilmesinde en üst düzey yetkilere sahip olan ve üye kuruluşların başkanlarından oluşan Başkanlar Komitesi toplantılarına Kurulumuzca katılım sağlanmaktadır.

IOSCO Yönetim Kurulu

IOSCO Yönetim Kurulu örgütün amaçlarının gerçekleştirilmesi için gerekli kararları alarak Başkanlar Komitesinin gündemine getiren, icra organı niteliğindeki oluşumdur. Kurulumuz, Büyüyen ve Gelişmekte Olan Piyasalar Komitesi (GEM) Başkan Yardımcısı olarak 2018-2020 dönemi için IOSCO Yönetim Kuruluna seçilmiş bulunmaktadır. IOSCO Yönetim Kurulu üyeliği ile Kurulumuz, sermaye piyasaları alanındaki uluslararası karar alma mekanizmalarına ve tartışmalara doğrudan katılım ve katkı sağlama imkânını elde etmiştir.

Büyüyen ve Gelişmekte Olan Piyasalar (GEM) Komitesi

Büyüyen ve Gelişmekte Olan Piyasalar Komitesi, bu piyasaların etkinliğini artırıcı ilkelerin oluşturulması ve bilgi akışının sağlanmasını amaçlamaktadır. Mevcut durumda 112 üyesi bulunmaktadır. GEM Komitesi Başkan Yardımcılığı Kurulumuz ve Malezya düzenleyici otoritesi tarafından birlikte yürütülmektedir. Kurulumuz geniş kapsamlı olan Komitenin daha etkin çalışabilmesi ve yönetilebilmesi için daha küçük bir yönetim takımı olarak GEM Komite üyeleri arasında oluşturulan Yönlendirme Komitesi (Steering Committee) üyeliğini de yürütmektedir.

Kurulumuz son dönemde siber güvenlik, veri paylaşımı ve sürdürülebilir finansman konularında yürütülen GEM Komitesi çalışmalarına aktif katkı ve katılım sağlamış olup, piyasalardaki gelişmeler doğrultusunda yeni öncelikler üzerinde çalışmalar da sürdürülmektedir.

Politika Oluşturucu Komiteler

IOSCO bünyesindeki politika oluşturma çalışmaları, üye kuruluşların katkı ve katılımıyla 8 ayrı Politika ve Standart Belirleyici Komite aracılığıyla şekillenmekte ve karara bağlanmak üzere IOSCO'nun üst yönetim organlarına sunulmaktadır. Bu komitelerden; Muhasebe, Denetim ve Kamuyu Aydınlatma Komitesi, İkincil Piyasalar Komitesi, Piyasa Araçları Komitesi, Denetim ve Bilgi Paylaşımı Komitesi, Yatırım Yönetimi Komitesi, Kredi Derecelendirme Kuruluşları Komitesi, Bireysel Yatırımcılar Komitesi ve Türev Araçlar Komitesi bünyesinde Kurulumuz temsilcileri komite üyesi olarak görev yapmaktadır. Bu kapsamda, 2018 yılında söz konusu sekiz komitenin de çalışma ve toplantılarına Kurulumuzca aktif katılım sağlanmıştır.

Diğer IOSCO Çalışmaları

IOSCO Genel Kurulu niteliğindeki Başkanlar Komitesi, IOSCO yıllık konferansı sırasında toplanmakta olup, 2018 yılı Mayıs ayında Budapeşte'de gerçekleştirilen toplantıya Kurulumuzca katılım sağlanmıştır. Ayrıca, IOSCO bünyesinde faaliyet göstermekte olan dört bölgesel komiteden biri olan Avrupa Bölge Komitesi'nin üyesi olarak Kurulumuz 2018 yılında yapılan Komite çalışmalarında da yer almıştır.

Menkul kıymet düzenlemelerine ilişkin IOSCO ilke ve amaçlarının uygulanması ve değerlendirilmesinden sorumlu Değerlendirme Komitesi (Assessment Committee) üyesi olması sebebi ile Kurulumuz, söz konusu komite çalışmalarına aktif katılım sergilemektedir. Bu çerçevede, IOSCO ilkelerinin uygulanmasına yönelik tematik incelemeler ve ilkelere uyum düzeylerinin incelenmesi için ülkelere teknik destek sağlanması yönünde çalışmalar yürütülmüştür.

Üye ülkeler arasında bilgi paylaşımı ve işbirliğine yönelik IOSCO Çok Taraflı Mutabakatını imzalamak talebiyle başvuruda bulunan düzenleyici kuruluşların başvurularını inceleyerek görüş oluşturmakla görevli olan IOSCO Çok Taraflı Mutabakatı ile ilgili İzleme Komitesi (Screening Group) üyeliğimiz dolayısıyla ilgili komite çalışmalarına katılım sağlanmış, bu kapsamda mutabakata üye olmak isteyen ülke incelemelerine katılmış ve komite bünyesinde yürütülen teknik çalışmalara katkıda bulunulmuştur.

Gelişen Riskler Komitesi ise, piyasalarda ortaya çıkan risklerin belirlenmesi, izlenmesi ve azaltılması için gerekli veri ve araçların geliştirilmesi için görev yapmakta olup, Kurulumuzca komite çalışmalarına aktif katılımında bulunulmuş Risk Outlook (Risk Görünümü) hazırlanmasında görev alınmıştır. Söz konusu komiteler dışında, IOSCO bünyesinde oluşturulan diğer görev güçlerine de Kurulumuzca benzer şekilde katkı sağlanmaktadır.

2.9.2. Finansal İstikrar Kurulu (FSB)

Finansal İstikrar Kurulu (The Financial Stability Board-FSB), ulusal düzenleyici otoriteler tarafından finansal piyasalarda daha etkin düzenleme ve denetim yapılmasını ve bu düzenleme ve denetim faaliyetlerinin uluslararası düzeyde koordine edilmesini sağlamak için gerekli politika ve ilkelerin belirlenmesi amacıyla kurulmuş olup, FSB'ye G20 ülkelerini temsil eden kurumlar üyedir.

FSB finansal istikrarın korunması temel amacı çerçevesinde, uluslararası finansal düzenleme reformlarının başta G20 ülkelerinde uygulanmasına ilişkin ülke uyumlarını takip etmektedir. FSB Genel Kurulunda ülkemiz TCMB tarafından temsil edilmekte olup, FSB'nin yürüttüğü çalışmalara TCMB koordinasyonunda Kurulumuzun da aralarında bulunduğu ülkemiz finansal sektör düzenleyici otoriteleri tarafından destek verilmektedir. Bu kapsamda Kurulumuz görev alanı içerisindeki konular hakkındaki FSB standartlarına ilişkin çalışmalar yürütülmekte, ayrıca bazı alt komite çalışmalarına da katılım sağlanmaktadır. 2018 yılında "FSB Standing Committee on Supervisory and Regulatory Cooperation" ve "OTC Derivatives Working Group" toplantılarına katılım sağlanmıştır.

2.9.3. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD)

Kurulumuz, Kurumsal Yönetim İlke ve Uygulamalarını geliştirme amaçlı çalışmalar yapmakta olan OECD Kurumsal Yönetim Komitesi'nin çalışmalarına aktif katılım sağlamakta olup, kurumsal yönetim alanında Ulusal Eşgüdüm Birimi olma görevini ve komitenin büro üyeliğini sürdürmektedir. Kurulumuz ayrıca, OECD bünyesindeki Finansal Piyasalar Komitesi, G20/OECD Kurumsal Yatırımcılar ve Uzun Dönemli Finansman Görev Gücü, Sanayi, İnovasyon ve Girişimcilik Komitesi'nin KOBİ'ler ve Girişimcilik Çalışma Grubu çalışmalarına da katılım sağlamaktadır.

2.9.4. Dünya Ticaret Örgütü ve Diğer Ticaret Anlaşmaları

Dünya Ticaret Örgütü Mali Hizmetler Komitesi çalışmalarına Kurulumuzca iştirak edilmekte olup, bu çerçevede 2018 yılında, Ekonomi Bakanlığı'nın (takiben Ticaret Bakanlığı'nın) koordinasyonunda Avrupa Serbest Ticaret Birliği (EFTA), Moldova, Karadağ, Hindistan, Malezya, Japonya ve Sırbistan ile imzalanması/mevcutların genişletilmesi planlanan (Serbest) Ticaret Anlaşmalarına dair çalışmalara katkı sağlanmıştır.

2.9.5. İslam İşbirliği Teşkilatı Ekonomik ve Ticari İşbirliği Daimi Komitesi (İSEDAK)

İSEDAK üyelerine yönelik olarak 2011 yılında oluşturulan İSEDAK Sermaye Piyasaları Düzenleyici Kuruluşlar Forumu'nun Başkanlığını ve Sekreteryasını Kurulumuz yürütmektedir. Forum kapsamında, finansal piyasaların altyapısının güçlendirilmesi, finansal eğitim, İslami finans ve üye ülke sermaye piyasaları düzenleyici kuruluşlarının idari kapasitesinin güçlendirilmesi konularında işbirliği yapılmaktadır. 2012 yılından itibaren her yıl düzenli olarak Kurulumuzun ev sahipliğinde toplanan "İSEDAK Sermaye Piyasaları Düzenleyicileri Forumu"nun sonuncusu 8 Kasım 2018 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilmiştir.

Forum bünyesinde faaliyet gösteren Kapasite Artırımı, İslami Finans, Piyasa Geliştirme, Finansal Okuryazarlık Görev Güçlerinin 2018 yılında alanları ile ilgili işbirliğini artırıcı çalışmaları devam etmiştir.

Diğer yandan Başkanlığını Kurulumuzun üstlendiği Kapasite Artırımı Görev Gücü çalışmaları kapsamında, 2018 yılı içinde gayrimenkul değerler borsası/platformunun ülkemizde geliştirilmesi ve kuruluşunun ardından İSEDAK üye ülkelerinin katılımına açılması için iç hukuk çerçevesinde konunun hukuki boyutları çalışılmıştır. Takiben İSEDAK Gayrimenkul Değerler Borsası/Platformu girişimini teknik açıdan geliştirmek, uluslararası planda bilinirliğini artırmak için İSEDAK Proje Finansmanı mekanizması kapsamında "Assessment of COMCEC Real Estate Securities Markets and Regulatory Landscapes for

Strengthening Capital Markets” başlıklı bir proje önerisi Kurulumuzca Eylül 2018’de sunulmuştur. İSEDAK Koordinasyon Ofisi tarafından onaylanan proje kapsamında, İSEDAK üyesi ülkelerin kira sertifikası/sukuk, gayrimenkul sertifikası, gayrimenkul yatırım ortaklığı payları, gayrimenkul yatırım fonu katılma belgeleri piyasa verileri ve düzenleyici altyapıları değerlendirilerek, ortak bir teknolojik platformda bu araçların alınıp satılması için altyapı kurulması konusunda İSEDAK üyesi ülkelere yönelik anket, rapor ve politika önerileri geliştirilmesi ve bir workshop düzenlenmesi planlanmaktadır.

2.9.6. İslami Finansal Hizmetler Kurulu (IFSB)

IFSB faiz içermeyen yatırım araçlarını ve finansal hizmetleri tercih eden yatırımcılara yönelik uluslararası düzenlemeleri takip eden, düzenleyici kuruluşlar ve sektör katılımcılarına yönelik standart ve rehberler hazırlayan, güncel gelişmeler ile yeni uygulamalar konusunda üyeleri bilgilendirici seminerler organize eden uluslararası bir kuruluştur. Merkezi Kuala Lumpur’da bulunan IFSB üyesi olarak Kurulumuz IFSB Teknik Komitesinde temsil edilmekte ve çeşitli çalışma grubu çalışmalarına katkı sağlamaktadır.

2.9.7. Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD)

Kurulumuzca Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (European Bank for Reconstruction and Development-EBRD) ile işbirliğine yönelik çalışmalar yürütülmekte olup, 2018 yıl sonu itibarıyla kurumsal yönetim, borçlanma araçları ve kitle fonlaması konularında olmak üzere EBRD ile birlikte yürütülen 3 ayrı proje bulunmaktadır.

2015 yılı Kasım ayında EBRD ile kurumsal yönetim konusunda ortak bir proje başlatılmıştır. Proje ile Borsa İstanbul’da işlem gören şirketlerin kurumsal yönetim uygulamalarının geliştirilmesi ve Kurulumuzun ilgili gözetim faaliyetlerinde etkinliğin artırılması hedeflenmiş ve zorunlu olmayan ilkelere dair kurumsal yönetim raporlamalarının iyileştirilmesi amaçlanmıştır. “Kurumsal Yönetim İlkelerinin Uygulanmasında Sermaye Piyasası Kurulu’na Destek” başlıklı söz konusu proje kapsamında hazırlanan rapor, rehber ve formlar Kurulumuzun 22.12.2017 tarihli toplantısında görüşülerek, projenin kamuoyunun bilgisine sunulması ve proje çıktılarının uygulama hazırlık sürecinde kamuoyu ile paylaşılmasına karar verilmiştir. 2018 yılında, kurumsal yönetim raporlama çerçevesinin proje kapsamında hazırlanan rapor ve formlar kullanılarak Kamuyu Aydınlatma Platformu’nda yayımlanmasının sağlanması, aynı zamanda ilgili formların, kurumsal yönetim uyum beyanını içeren yıllık faaliyet raporlarının bir parçasını teşkil etmesi amacıyla sektör için tanıtım ve eğitim toplantıları yapılmış ve 2018 yılına ilişkin faaliyet raporları ile yeni kurumsal yönetim raporlama çerçevesinin hayata geçirilmesi çalışmalarına başlanmıştır.

Diğer yandan, 2018 yılında borçlanma araçları yatırımcılarına sağlanan korumanın artırılmasına yönelik olarak, sermaye piyasasında borçlanma araçlarına ilişkin hukuki altyapının geliştirilmesini sağlamak üzere, Kurulumuza uluslararası en iyi uygulama kurallarına uyumlu olarak mevzuatın gözden geçirilmesi konusunda teknik destek verilmesi amacıyla EBRD ile 6 ay süreli bir proje başlatılmıştır.

Ayrıca, ülkemizde kitle fonlaması konusunun yasallaşmasını takiben Kurulumuzun bu alanda üstlendiği misyonu da dikkate alarak, kitle fonlamasına ilişkin ikincil düzenlemelerin yapılması sırasında destek almak üzere yine EBRD ile 9 ay süreli olarak “Kitle Fonlamasına İlişkin İkincil Düzenlemeler Hakkında EBRD Projesi” hayata geçirilmiştir.

2.9.8. Akdeniz Menkul Kıymet Düzenleyicileri Birliği

Kurulumuz Akdeniz kıyısı bulunan ülkelerin oluşturduğu Akdeniz Menkul Kıymet Düzenleyicileri Birliği’ne (Mediterranean Partnership of Securities Regulators) Şubat 2014’te üye olmuştur. Birliğin 2018 yılında Atina’da düzenlenen yıllık toplantısına Kurulumuzca katılım sağlanmıştır.

2.9.9. Uluslararası Bağımsız Denetim Düzenleyicileri Forumu (IFIAR)

Uluslararası Bağımsız Denetim Düzenleyicileri Forumu (International Forum of Independent Audit Regulators-IFIAR), temelde bağımsız denetçi ve bağımsız denetim kuruluşlarının kalite kontrol gözetimi de dahil olmak üzere küresel düzeyde bağımsız denetimin kalitesinin artırılarak yatırımcının korunması ve kamu yararı sağlanması ortak amacının gerçekleştirilmesi için faaliyet göstermek üzere

2006 yılında kurulmuş, geniş katımlı ve toplantılarına AB Komisyonu, Dünya Bankası, Basel Komitesi ve IOSCO'nun da gözlemci olarak katıldığı uluslararası bir organizasyondur. Kurulumuz, 2009 yılında gelen davet üzerine üyelik başvurusu yapmış ve aynı yıl üyeliğe kabul edilmiş olup, bu kapsamda IFIAR'ın 2018 yılı içinde yapılan toplantıları ve çeşitli çalışmalarına katkı sağlamıştır.

2.9.10. Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (IASB) ve Danışma Konseyi Üyeliği

Kurulumuzun 2014 yılından bu yana IASB'nin resmi danışma organı olan Uluslararası Finansal Raporlama Standartları Danışma Konseyinde (IFRS Advisory Council) üye olarak temsili sürdürülmektedir. IASB, ülkemizde Türkiye Muhasebe ve Finansal Raporlama Standartları (TMS/IFRS) olarak kabul edilmiş bulunan ve dünyada 140 ülkede uygulanan Uluslararası Muhasebe ve Finansal Raporlama Standartları'nı yayımlayan ve belirleyen uluslararası kuruluştur. IFRS Danışma Konseyi, IASB Karar Organının, standartlar hakkında karar almadan önce danıştığı resmi organ olup, standartların oluşturulması ve revize edilmesi süreçlerinde büyük rol oynamaktadır. Katılım gösterilen Konsey toplantılarında ülkemizdeki TMS/IFRS uygulamalarında karşılaşılan uygulama sorunları aktarılmakta ve IASB tarafından gelecekte yürütülecek projeler ve standart hazırlık çalışmalarının da dikkate alınmak üzere ülkemiz ihtiyaç ve öncelikleri iletilmektedir.

2.9.11. İkili İlişkiler ve İmzalanan Mutabakat Zabıtları

Kurulumuzca sermaye piyasalarında düzenleme ve denetim yetkisine sahip yabancı otoritelerle iş birliği çerçevesinde Mutabakat Zabıtları (Memorandum of Understanding-MoU) imzalanmaktadır. Bu kapsamda, 2018 yılı sonu itibarıyla toplam 35 ülkenin düzenleyici ve denetleyici kuruluşuyla ikili mutabakat zaptı, ayrıca iki ülke ile (ABD ve Maldivler) de görev tanım belgesi (düzenleyici diyalog belgesi) imzalanmış bulunmaktadır.

Öte yandan, 08.06.2011 tarih ve 2011/61/EU sayılı Alternatif Yatırım Fonu Yöneticilerine ilişkin AB Direktifi uyarınca, 2018 yılı sonu itibarıyla Kurulumuz ile 15 AB üye ülkesi ve 3 Avrupa Ekonomik Alanı ülkesinin ilgili düzenleyici otoriteleri arasında alternatif yatırım fonlarının gözetiminde işbirliği ve bilgi paylaşımına ilişkin mutabakat zabıtları imzalanmıştır.

2.10. LİSANSLAMA FAALİYETLERİ

SPKn'nun 128 inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi uyarınca hazırlanan ve 14.08.2014 tarih ve 29088 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren VII-128.7 sayılı Sermaye Piyasasında Faaliyette Bulunanlar İçin Lisanslama ve Sicil Tutmaya İlişkin Esaslar Tebliği (Lisanslama Tebliği), sermaye piyasası kurumlarında ve halka açık ortaklıklarda çalışanların mesleki yeterliliklerini, bilgi ve becerilerini tespit etmek amacıyla yapılacak sınavlar, bu sınavlar sonucunda verilecek lisanslar, lisanslarla ilgili düzenlenecek eğitim programları ve lisanslı personelin sicilinin tutulması hususlarını düzenlemektedir.

Bu amaçla 2018 yılı içinde; 2-3 Haziran ve 1-2 Aralık tarihlerinde Ankara, Adana, Antalya, Bursa, Diyarbakır, Erzurum, Gaziantep, İstanbul, İzmir, Kayseri, Konya ve Samsun olmak üzere 12 ilde kâğıt ortamda lisanslama sınavları yapılmıştır. 2018 yılında bu sınavlarda toplam 47.029 adet sınav başvurusu gerçekleşmiş olup sınav konusu bazında ise toplam 191.620 adet başvuru sayısına ulaşılmıştır.

Bununla birlikte, 2017 yılına kadar sadece kâğıt ortamda yürütülmekte olan lisanslama sınavlarının, Elektronik Lisanslama Sınavları (e-LS)'nda 19 sınav konusunun tamamında gerçekleştirilmesi süreci aynı yıl içinde tamamlanmış olup adayların gösterdikleri yoğun ilgi sonucunda başvuru talebinin karşılanabilmesini teminen Osmanbey Sınav Merkezine ek olarak 2018 yılında ikinci sınav merkezi olan Maslak Sınav Merkezi hizmete açılmıştır. Böylece haftanın 5 günü elektronik ortamda lisanslama sınavları

2018 YILI FAALİYET RAPORU

gerçekleştirilmektedir¹. e-LS kapsamında; 2018 yılı içerisinde adaylar 43.705 adet elektronik sınav başvurusu gerçekleştirmişlerdir.

Yapılan lisanslama sınavlarında başarılı olan adaylara katıldıkları sınav türüne göre; Sermaye Piyasası Faaliyetleri Düzey 1 Lisansı, Sermaye Piyasası Faaliyetleri Düzey 2 Lisansı, Sermaye Piyasası Faaliyetleri Düzey 3 Lisansı, Türev Araçlar Lisansı, Kurumsal Yönetim Derecelendirme Lisansı, Kredi Derecelendirme Lisansı, Konut Değerleme Lisansı, Gayrimenkul Değerleme Lisansı olmak üzere 8 çeşit lisans verilmektedir. Lisanslama sınavlarında başarılı sayılmak için sınav konularının her birinden 100 üzerinden en az 50 puan alınması ve tüm sınav konularından alınan notların aritmetik ortalamasının en az 60 olması gerekmektedir.

Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği, Borsa İstanbul A.Ş., İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş., Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş. ve Türkiye Değerleme Uzmanları Birliği'nin ortaklığından oluşan Sermaye Piyasası Lisanslama Sicil ve Eğitim Kuruluşu A.Ş. (SPL)'nin lisanslama sınavlarına yönelik işlemleri, Kurulumuzun katkıları ile gerçekleştirilmektedir. Kâğıt ortamda düzenlenen sınavların, Türkiye çapında 12 ilde ve 13 sınav merkezinde fiilen gerçekleştirilmesinde Anadolu Üniversitesi ile işbirliği yapılmakta, elektronik ortamda düzenlenen sınavlar SPL tarafından gerçekleştirilmektedir.

2002-2018 yılları arasında gerçekleştirilen lisanslama sınavlarında hak kazanılan lisans sayılarına ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 2.17. Hak Kazanılan Lisans Sayıları (2002-2018)

Lisans Adı	Hak Kazanıldığı Halde Alınmayan Lisans	Onay Aşamasında Bulunan Lisans	Aktif Lisans	Askıya Alınan Lisans	İptal Edilen (Geçici ve Sürekli) Lisans	Toplam Lisans (*)	Genel Toplam İçindeki Oranı (%)
SPF Düzey 1 Lisansı	6.769	909	15.239	3.085	1	26.003	27
SPF Düzey 2 Lisansı	3.914	224	6.161	7.700	2	18.001	19
SPF Düzey 3 Lisansı	1.832	254	8.855	5.309	3	16.253	17
Türev Araçlar Lisansı	1.728	181	6.632	3.311	4	11.856	13
Gayrimenkul Değerleme Lisansı	571	210	8.741	2.625	42	12.189	13
Kredi Derecelendirme Lisansı	960	76	2.567	1.474	-	5.077	5
Kurumsal Yönetim Derecelendirme Lisansı	843	76	1.903	1.533	-	4.355	5
Konut Değerleme Lisansı	646	26	323	120	-	1.115	1
TOPLAM	17.263	1.956	50.421	25.157	52	94.849	100

(*) Toplam lisans sayısı; mevcutta yer alan lisans sayılarını göstermekte olup SPF Düzey 1, Düzey 2 ve Konut Değerleme Lisansları kapsamında sınavlar sonucunda bir üst lisans almaya hak kazanılması durumunda sadece alınan üst lisans (SPF Düzey 2, Düzey 3 ve Gayrimenkul Değerleme Lisansı) lisans sayısı hesaplamasına dahil edilmiştir.

Kaynak: SPL

2.11. BİLGİ EDİNME BAŞVURULARI

Kurulumuz Bilgi Edinme Birimi'ne ulaşan başvurular “şikayet, görüş ve öneriler” ile “bilgi edinme” olmak üzere iki bölümde ele alınmakta olup, bilgi edinme başvuruları 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu çerçevesinde 15 iş günü içinde cevaplanmaktadır. Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi'nden

¹Osmanbey Sınav Merkezinde hafta içi Pazartesi, Çarşamba, Perşembe ve Cuma günleri, Maslak Sınav Merkezi'nde ise; Pazartesi, Çarşamba, Perşembe, Cuma ve Cumartesi günleri olmak üzere toplam 5 gün sınav gerçekleştirilmektedir. Başvuru yoğunluğuna göre sınavların yapıldığı günlerde değişiklik yapılabilmektedir.

(CİMER) yönlendirilen başvurular da Bilgi Edinme Birimi tarafından koordine edilmektedir. Son 3 yıl içinde Kurulumuza gelen başvurular hakkındaki özet bilgi aşağıda verilmektedir:

Tablo 2.18. Kurulumuza Gelen Bilgi Edinme Başvuruları

Gelen Başvurular	2018	2017	2016
Şikayet, Görüş ve Öneriler	6.910	6.817	3.157
Bilgi Edinme Başvuruları	966	1.176	792
TOPLAM	7.876	7.993	3.949
Şikayet, görüş ve öneriler bölümü bu konularda Kurulumuza yapılan elektronik başvuruları, bilgi edinme başvurular bölümü ise yazılı ve elektronik başvuruları kapsamaktadır.			
Kaynak: SPK			

2.12. BİLGİ KAYNAKLARI

Sermaye piyasalarını ilgilendiren sosyal, ekonomik ve mali konulara ilişkin yerli ve yabancı, basılı ve elektronik yayınları derlemek, takip etmek ve hizmete sunmak amacı ile kurulmuş bir ihtisas kütüphanesi olan Kurulumuz kütüphanesi, Kurul içi ve Kurul dışı uzman ve araştırmacılara aktif olarak hizmet sunmaktadır.

Kurul kütüphanesinde, bilgiye hızlı ve kolay erişim olanakları tanıyan teknolojik gelişmeler ile birlikte kullanıcılara sunulan hizmetler de gelişmiştir. Kütüphane işlevlerinin bilgisayar ortamında gerçekleştirilmesi ve Kurul içi ağ sistemi ile kullanıcılara, kendi bilgisayarlarından koleksiyonu tarayabilme ve elektronik yayınlara ulaşabilme olanakları sağlamaktadır. Kütüphanede 24 kişilik okuyucu masası, 1 adet kullanıcı bilgisayar ve 1 adet fotokopi makinası bulunmaktadır.

Kurul kütüphanesinin kurulduğu 1982 yılında 274 olan kitap sayısı, 2018 yılında 10.827 adede ulaşmıştır. 2018 yıl sonu itibarıyla alan yetersizliği sonucu 342 adet olan basılı süreli yayın koleksiyon sayısı 56'ya düşmüştür. Devam eden basılı süreli yayın ise; 10 yurtdışı, 10 yurtiçi ve 13 bağış olmak üzere toplam 33'dür.

“Lebib Yalkın Mevbank” veri tabanlarına ve “Dünya Gazetesi”ne elektronik abonelik bulunmaktadır. Ayrıca yıl boyunca Kurulumuz personeli için deneme veri tabanları açılmış ve etkin olarak kullanılmıştır.

Diğer yandan, Kurulumuzun yayın faaliyetleri kapsamında 2018 yıl sonu itibarıyla toplam yayın sayısı 213 olarak gerçekleşmiştir. Kurul yayınları ücretsiz olarak kamu kurumları kütüphaneleri ile devlet ve vakıf üniversiteleri kütüphanelerine gönderilmektedir.

2.13. ARAŞTIRMA FAALİYETLERİ

Araştırma faaliyetleri, ekonomik veriler ve bunların ışığında ekonomik gelişmelerin değerlendirilmesi ile mali piyasalardaki gelişmeleri izleyip bu konularda araştırmalar yaparak Kurul'un strateji ve karar alma sürecine yardımcı olmak amacıyla yürütülmektedir.

Bu kapsamda, yurt içi ve yurt dışı ekonomi ve finans piyasalarının izlenmesi çerçevesinde, piyasa gelişmeleri ve veriler analiz edilerek, günlük, haftalık ve aylık periyotlarda raporlanmıştır. İlaveten, gelişmeler ışığında gerekli görülen, periyodik olmayan bültenler ve raporlarla birlikte çeşitli konularda araştırma raporları, bilgi notları, sunumlar ve bilgilendirme raporları hazırlanmıştır.

İstatistik verilerin takibi ve yayımlanması çerçevesinde haftalık piyasa gelişmeleri raporu, aylık istatistik bülteni, üç aylık uluslararası ekonomik ve finansal göstergeler raporu ile aylık olarak sermaye piyasası beklenti anketi hazırlanarak yayımlanmaya devam edilmiştir.

Sermaye Piyasası Beklenti Anketi çalışması Kurulumuzca web-tabanlı olarak hazırlanan ve periyodik olarak uygulanan bir soru kâğıdı (anket) vasıtasıyla yürütülmektedir. Sermaye Piyasası Kurulu'nun görev ve sorumluk alanına giren tüm sermaye piyasası kurum ve kuruluşları ile payları BIST'te işlem gören şirketler çalışma kapsamındadır. Anket, çalışma kapsamına giren kurum/kuruluşların üst düzey yöneticilerine uygulanmakta olup, soru kâğıdında yer alan sorularla genel ekonomi (gösterge bono faizi, döviz kuru) ve sermaye piyasaları konularında bir ay, altı ay ve bir yıl sonraki döneme ilişkin beklentilerin ölçülmesi amaçlanmaktadır.

2.14. EĞİTİM VE TANITIM FAALİYETLERİ

05.06.2014 tarih ve 29021 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2014/10 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile "Finansal Erişim, Finansal Eğitim ve Finansal Tüketicinin Korunması Stratejisi ve Eylem Planları" yürürlüğe girmiş olup, Finansal Eğitim Eylem Planı'nın takibi ve koordinasyonu görevi Kurulumuza verilmiştir. Strateji ve Eylem Planına göre yürütülecek 36 eyleme, 44 kurum ve kuruluşun katkı sağlaması öngörülmektedir.

Söz konusu Strateji ve Eylem Planında "Finansal Eğitimle İlgili Doküman ve Çalışmalara Yönelik Ortak Bir İnternet Sayfası Oluşturulması ve Finansal Eğitim Faaliyetlerinin Sosyal Medya Yoluyla Duyurulması" 8 numaralı eylem olarak belirlenmiştir. Bu kapsamda, 2018 yılı içerisinde "Finansal Eğitim ve Finansal Tüketicinin Korunması İnternet Sitesi"nin testleri tamamlanarak, www.finansalegitim.gov.tr adresinde yayına başlamıştır.

Şubat ve Haziran aylarında 5'er günlük devreler halinde, Kurulumuzun Ankara ve İstanbul'daki merkez ve temsilcilğinde üniversite öğrencilerine yönelik eğitim seminerleri düzenlenmiştir. 2009 yılında başlayan eğitim seminerleri kapsamında 2018 yılı sonu itibarıyla toplamda 36.351 başvuru alınmış, 9.509 sertifika verilmiştir. Son üç yıl itibarıyla eğitim seminer başvuruları ve verilen sertifika sayılarını gösteren tablo aşağıda sunulmaktadır:

Tablo 2.19. Üniversite Öğrencilerine Yönelik Eğitim Seminerlerine Başvurular

Gelen Başvurular	2018	2017	2016
Başvuru Sayısı	3.231	2.144	2.064
Verilen Sertifika Sayısı	1.136	888	927

Kaynak: SPK

2.15. BİLGİ SİSTEMLERİ VE TEKNOLOJİK ALTYAPI ÇALIŞMALARI

2.15.1. Bilgi Sistemleri İncelemesi

Türk Standartları Enstitüsü (TSE) tarafından belgelendirilmiş ve TS ISO/IEC 27001 standardına uygun olarak kurulmuş olan Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi kapsamında iç denetim çalışmaları yürütülmüştür. İç denetim çalışmalarının akabinde TSE tarafından dış denetim de gerçekleştirilmiştir.

VII-128.9 sayılı Bilgi Sistemleri Yönetimi Tebliği'nin 5 Ocak 2018 tarih ve 30292 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmesini takiben anılan tebliğin uygulanmasına yönelik sermaye piyasası kurum ve kuruluşlarından gelen görüş taleplerine cevap verilmiştir. Yine anılan tebliğin sektöre tanıtılması ve muhtemel soruların cevaplanması amacıyla çeşitli kurum ve kuruluşlar ile Kurulumuz nezdinde düzenlenen eğitim ve konferans çalışmalarında görev alınmıştır.

2018 yılında Borsa İstanbul A.Ş. ve İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş.'den Kurulumuza gönderilen denetim raporlarının değerlendirilmesi çalışmalarında görev alınmıştır. 2018 yılında portföy aracılığı faaliyeti kapsamında, aracı kurumların bilgi işlem altyapısı yeterliliklerinin incelenmesi çerçevesinde bir aracı kurum nezdinde yerinde inceleme çalışmasına katılım sağlanmıştır.

2.15.2. Sistem ve Ağ Alanındaki Çalışmalar

Kurulumuz gereksinimleri çerçevesinde, mevcut teknik altyapının sürekli işler, güncel, verimli, güvenilir ve güvenli halde tutulması Kurulumuzun operasyonel sürekliliği için bir zorunluluktur. Bu kapsamda, düzenli olarak yürütülen çalışmalar ile Kurul teknik altyapısı izlenmekte, gerekli görülen iyileştirmeler gerek donanım gerekse yazılım anlamında gerçekleştirilmekte ve oluşan sorunlara müdahale edilmektedir. 2018 yılında, Kurul sistemleri ve kullanıcı donanımlarının etkinliğinin artırılması, güncelliğinin ve bilgi güvenliğinin sağlanması amacıyla gerekli iyileştirme, bakım-onarım ve kullanıcı destek çalışmalarına devam edilmiştir.

2.15.3. Uygulama Geliştirme Çalışmaları

2018 yılı içerisinde Kurul gereksinimleri doğrultusunda mevcut uygulamaların bakım ve iyileştirme çalışmalarına devam edilmiş olup, gerekli görülen yeni uygulamalar geliştirilmiştir. Bu kapsamda yürütülen çalışmalardan önemli olanlar aşağıda belirtilmektedir:

- Kurulumuza yapılan bilgi edinme ve şikâyet/ihbar başvurularının takibi amacıyla kullanılmakta olan BEB uygulamasının gelişen teknolojiler ile yeniden geliştirilmesi sürecine başlanmış olup, çalışmalara devam edilmektedir.
- Kurulumuzun taraf olduğu dava bilgilerinin takibi amacıyla kullanılan Dava Takip uygulamasının T.C. Adalet Bakanlığı'nın Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP) ile entegre çalışacak şekilde gelişen teknolojiler ile yeniden geliştirilmesi sürecine başlanmış olup, çalışmalara devam edilmektedir.
- Kurulumuz personel özlük bilgilerinin takibinin yapıldığı İnsan Kaynakları uygulamasının gelişen teknolojiler ile yeniden geliştirilmesi sürecine başlanmış olup, çalışmalara devam edilmektedir.
- Kurulumuzun açtığı sınavlara internet üzerinden başvuru yapılabilmesini sağlamak amacıyla Sınav uygulamasının geliştirilmesi sürecine başlanmış olup, çalışmalara devam edilmektedir.
- Gayrimenkul değerlendirme şirketlerinin Kurulumuzca takibini sağlayan uygulamanın gelişen teknolojiler ile yeniden geliştirilmesi sürecine başlanmış olup, çalışmalara devam edilmektedir.
- Kurulumuz tüzel kişi altyapısında T.C. Ticaret Bakanlığı Merkezi Sicil Kayıt Sistemi (Mersis) numarası kullanımı ile ilgili revizyon çalışmalarına devam edilmekte olup, bu kapsamda KurumsalNET uygulamasında iyileştirmeler yapılmıştır.
- Kurulumuz bünyesinde ve Yatırımcı Tazmin Merkezince kullanılmakta olan Elektronik Belge Yönetim Sistemlerinde iyileştirme çalışmaları yapılmıştır.
- Vatandaşa sunulan hizmetlerin e-Devlet kapısından da sunulması amacıyla Eğitim Semineri Başvurusu uygulaması, <http://turkiye.gov.tr>'ye entegre edilmiştir.
- Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş. sisteminde kayıtlı olmayan paylara ilişkin hak sahiplerinin iade/ödeme taleplerinin takibinin yapıldığı YTM Takip adlı uygulama geliştirilerek, Yatırımcı Tazmin Merkezi'nin kullanımına sunulmuştur.

Elektronik ortamda veri ve belge alınması kapsamındaki çalışmalara ve diğer kamu kurumlarından bilgi alımı çalışmalarına devam edilmiştir.

3. 2018 YILINDA YAYIMLANAN İKİNCİL DÜZENLEMELER İLE EKONOMİK VE SOSYAL ETKİLERİNİN ANALİZİ

3.1. SERMAYE PİYASASI ARAÇLARI VE İHRACINA İLİŞKİN İKİNCİL DÜZENLEMELER

3.1.1. Önemli Nitelikli İşlemlere İlişkin Ortak Esaslar ve Ayrılma Hakkı Tebliğine İlişkin Düzenleme

II-23.1 sayılı Önemli Nitelikteki İşlemlere İlişkin Ortak Esaslar ve Ayrılma Hakkı Tebliği'nde yapılan, 18.04.2018 tarih ve 30395 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren değişikliklerle;

- Tebliğ uygulamasında tanımlara "Banka" maddesi eklenmiş olup, 19.10.2015 tarih ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nda tanımlanan bankaların da tebliğ kapsamında değerlendirilmesi sağlanmış,
- Ortaklığın mali yapısının güçlendirilmesini teminen elde edilecek fonun en az %90'ının, fonun elde edilme tarihinden itibaren bir ay içinde nakdi banka kredilerinin ve/veya ihraç edilen borçlanma araçlarından kaynaklanan borçların ödenmesine yönelik olarak kullanılması kaydıyla ilişkili taraflara olmayan mal varlığı devri işlemleri ayrılma hakkının doğmadığı hallere eklenmiş,
- İlişkili taraflara olmayan mal varlığı devri işlemlerinden elde edilecek fon ile nakdi banka kredilerinin tamamının ödenmesi durumunda ayrıca oran aranmayacağı da hüküm altına alınmış,
- Kamunun tam aydınlatılmasını ve yatırımcıların bilgilendirebilmesini teminen mal varlığı devri işleminin gerekçesi ve elde edilecek fon ile nakdi banka kredilerinin ve/veya borçlanma araçlarından kaynaklanan borçlarının bir ay içinde kapatılacağına dair yönetim kurulu kararının, ödeme tutarları ve ödemelerin gerçekleştiğine ilişkin bilgilerin kamuya açıklanması gerektiğine dair hüküm eklenmiştir.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

- Mal varlığı satışlarından sağlanan fon ile borçların kapatılması amaçlansa dahi ayrılma hakkı kullanılması durumunda ortaklara yapılacak ödemeler nedeniyle borçların istenilen düzeyde ödenmesinin mümkün olmayacağı, ortaklığa ek bir maliyet oluşturacağı,
  - Bankalardan yüksek tutarlı kredi kullanılması sonucunda kredilere bağlı olarak oluşan finansman giderlerinin ortaklıkların net karlarını baskılayacağı,
  - Mal varlığı devir işlemleri nedeniyle doğan ayrılma hakkının ortaklara ekstra yükümlülük doğuracağı,
  - Kamunun aydınlatılmasında eksiklikler olacağı
- öngörülmektedir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

- Sağlıklı yatırım kararlarının alınması,
  - Finansal borçların kapatılmasında mal varlığı devri ile sağlanan fon kullanımının kolaylaştırılması,
  - Ortaklıkların mali durumunun iyileştirilmesi
- öngörülmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi / Amacı

Halka açık ortaklıkların mali yapısının güçlendirilmesini teminen nakdi banka kredilerinin ve/veya ihraç edilen borçlanma araçlarının ödenmesinde kullanılan ilişkili taraflara olmayan malvarlığı devri

işlemlerinin kolaylaştırılması, bununla birlikte doğacak suistimallerin önlenmesi ile bu kapsamda kamunun aydınlatılması amaçlanmıştır.

3. Düzenleme ve Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar

- Ortaklıkların borç ödemelerinin istenilen düzeyde ve kısa sürede gerçekleşmesi,
- Ortaklıklara gerekli fon temininin kolaylaştırılması.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

a) Kamunun aydınlatılmasında ve yatırımcı bilgilendirilmesinde tam ve etkin çözümler üretilmesi,

b) Mal varlığı devri işlemlerinde suistimale açık konuların önlenmesi, ortaklıkların ve yatırımcıların haklarının sağlıklı piyasa düzeni işleyişinde korunması.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Söz konusu Tebliğ değişikliği için Kurul içi ya da dışı görüş alma süreci izlenmemiştir.

3.1.2. II-26.1 sayılı Pay Alım Teklifi Tebliğine İlişkin Düzenleme

II-26.1 sayılı Pay Alım Teklifi Tebliği'nde yapılan, 05.06.2018 tarih ve 30442 sayılı ile 02.01.2019 tarih ve 30643 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren değişikliklerle,

- Tanımlar ve Kısaltmalar başlıklı maddeye *banka ve özel amaçlı işletmeler* eklenerek tanımlar genişletilmiş,
- Banka kredilerinin geri ödenmemesi durumunda bankaya kredinin teminatı olarak verilmiş payların bankanın mülkiyetine geçmesi, bu payların bankanın da kurucu olduğu özel amaçlı işletmeye devredilmesi ile bu payların mülkiyetinin bankaya veya özel amaçlı işletmeye geçmesinden sonra üçüncü kişilerce bankadan veya özel amaçlı işletmeden satın alınması muafiyet hallerine eklenmiş,
- Pay sahipliğini belirleyen bir mevzuat hükmünün yerine getirilmesi amacıyla payların devredilmesi muafiyet hallerinden sayılmıştır.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

- Özellikle bankalara kredi karşılığı teminat olarak verilen paylarda, yönetim kontrolü nüelde etme amacı taşımadığı halde doğacak pay alım teklifi yükümlülüğünden muaf olmamanın ortaklıklara ekstra yükümlülük doğuracağı,
- Mevzuat hükümlerinden doğan ekstra yükümlülüklerin ortaklıkların mali yapılarını zayıflatacağı öngörülmektedir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

Bankalara ve ortaklıklara finansal kolaylık sağlanması öngörülmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi / Amacı

Ortaklıkların banka kredilerinin kullanılmasında oluşabilecek ve mevzuat hükümleri gereği payların devredilmesi sırasında oluşabilecek pay alım teklifi zorunluluğundan muaf tutulması, ortaklıkların katlanmak zorunda olacağı ek maliyetlerin azaltılması amaçlanmaktadır.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar

- Ortaklıkların bankalara kredi teminatı amacıyla verilen payların pay alım teklifine konu olmadan maliyetleri düşürmesi,

b) Ortaklıklara gerekli fon temininin kolaylaştırılması.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

- a) Muafiyetlerin getirdiği kolaylıklarla ortaklıkların etkin piyasa işleyişini gerçekleştirmesi,
b) Ortaklıkların borç yönetiminin kolaylaşarak daha etkin piyasa işleyişinin oluşması.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Söz konusu Tebliğ değişikliği için Kurul içi ya da dışı görüş alma süreci izlenmemiştir.

3.1.3. II-15.1 sayılı Özel Durumlar Tebliği ile Özel Durumlar Rehberine İlişkin Düzenleme

II-15.1 sayılı Özel Durumlar Tebliği'nde 13.02.2018 tarihli ve 30331 sayılı ve 17.11.2018 tarih ve 30598 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren değişiklik ile,

- Tebliğ'in 12'nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca; bir gerçek veya tüzel kişinin doğrudan, payları borsada işlem gören bir ihraççının sermayesindeki, payının %5, %10, %15, %20, %25, %33, %50, %67 veya %95'ine ulaşması veya söz konusu oranların altına düşmesi halinde bu kişiler tarafından yapılması gereken açıklamanın MKK tarafından da yapılması hüküm altına alınmış, birlikte hareket ile veya dolaylı olarak veya oy haklarına bağlı olarak yukarıda belirtilen oranlara ulaşılması veya oranların altına düşülmesi halinde açıklama yükümlülüğünün ilgili gerçek veya tüzel kişi ya da bu gerçek veya tüzel kişi ile birlikte hareket eden diğer gerçek veya tüzel kişiye ait olduğu şeklinde düzenlenmiştir.
- Önceden yapılmış olan özel durum açıklamalarında meydana gelen gelişmeler ve değişikliklerin sürekli olarak güncellenerek kamuya duyurulması gerektiği hüküm altına alınmıştır.
- Tebliğ ekinde yer alan "Pay Alım / Satım İşlemlerine İlişkin Özel Durum Açıklama Formu"nda alım ve satım işlemlerine konu payların toplam nominal tutarı, işlemlerin net nominal tutarı ve gün başı sahip olunan payların nominal tutarı gibi başlıklar eklenmiş, ifadeler değiştirilmiş ve işlemin niteliği, işlem fiyatı ve toplam işlem tutarı bilgileri ile kişisel nitelikte bilgilerin kamuoyu ile paylaşılmasını teminen adres, telefon ve faks ve e-posta adres bölümleri çıkarılmıştır. Ayrıca, oy hakkı oranının ve tutarının da görülebilmesi için konuya ilişkin başlıklar eklenmiştir.
- Özel durumlar rehberinde Özel Durumlar Tebliği'nin 12'nci maddesinde belirlenen oranların işlem günü (T) sonu itibarıyla netleştirilerek hesaplanacağı düzenlenmiştir.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme için Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

- a) Alım satım işlemleri hesaplamalarında zorluk yaşanabileceği,
b) Kişisel nitelikte bilgilerin istenilen düzeyde korunmaması,
c) Kamuoyunun aydınlatılmasında eksiklikler olabileceği

öngörülmektedir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

- a) Alım satım işlemlerinde oran hesaplamalarının kolaylaştırılması,
b) Kişisel nitelikteki bilgilerin istenilen düzeyde korunması,
c) Kamuoyunun aydınlatılmasının daha etkin olacağı

öngörülmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi Amacı

Tebliğde öngörülen değişiklik ile açıklama yükümlülüğünün kapsamının daha net belirlenmesi, açıklama yükümlülüğünde gerçekleştirilecek hesaplamaların kolaylaştırılması ve kamuoyunun tam zamanında etkin şekilde aydınlatılması hedeflenmiştir.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar

Tebliğde yapılan değişikliğin açıklama yükümlüğünün kolaylaştırması ile kamu açısından özel durum açıklamalarının takibi kolaylaştırılmış ve mevzuat, sadeleştirilmiştir.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

- Ortaklıkların özel durum açıklama yükümlülüklerinin kolaylaştırması,
- Ortaklıklar ve yatırımcılar açısından mevzuatta öngörülen yükümlülüklerin daha anlaşılır hale gelmesi,
- Kamuoyunun etkin şekilde aydınlatılmasını teminen açıklamalara ilişkin sorumluluk alanının genişletilmesi.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Söz konusu Tebliğ değişikliği için Kurul içi ya da dışı görüş alma süreci izlenmemiştir.

3.1.4. VII-128.1 sayılı Pay Tebliğine İlişkin Düzenleme

VIII-128.1 sayılı Pay Tebliği'nde 26 Ocak 2018 tarih ve 30313 sayılı ile 13.02.2018 tarih ve 30331 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren değişikliklerle;

- Tebliğ'in 5'inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca; yatırım ortaklıkları hariç olmak üzere, payları ilk defa halka arz edilecek veya borsada işlem görecektir. Ortaklıkların 30/12/2013 tarihli ve 28867 mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Ortaklıkların Kanun Kapsamından Çıkarılması ve Paylarının Borsada İşlem Görmesi Zorunluluğuna İlişkin Esaslar Tebliği (II-16.1)'nin 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde sayılan Kanun kapsamında çıkma şartlarını taşımaması gerekmektedir. Ancak, söz konusu fıkranın (b) bendi yalnızca net satış hasılatı için dikkate alınır. Söz konusu şartların, genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri, özel bütçeli idareler, özelleştirme kapsamındaki ortaklıklar ve kamunun ortaklığının bulunduğu ortaklıklar için uygulanmayacağı hüküm altına alınmıştır.
- Tebliğ'in 12'nci maddenin yedinci fıkrası yer alan, halka açık ortaklıkların bedelli sermaye artırımlarından elde edilecek fonun ilişkili taraflara olan borcun kapanmasında kullanılmayacağı ortaklık tarafından beyan edilmiş olsa dahi, sermaye artırım başvurusu öncesinde kamuya açıklanan son dört döneme ilişkin finansal tablolarında, ilişkili taraflara nakit dışındaki varlık devirlerinden kaynaklanan toplam borçların ortalamasının, söz konusu borçlar dahil edilmemiş aktif toplamları ortalamasına oranı yüzde yirmiden fazla olmasının ortaklıklar tarafından yapılan sermaye artırımlarının önemli nitelikte işlem olarak sayılmasına ve ortaklara ayrılma hakkı verilmesine ilişkin hüküm yürürlükten kaldırılmıştır.
- Aynı Tebliğ'in 27'nci maddesinde; payları borsada işlem gören ortaklıkların herhangi bir on iki aylık dönemde sermayesinin yüzde onunu veya fiili dolaşımdaki paylarının nominal değerinin yüzde ellisini aşan pay satışlarının yönetim kontrolüne sahip ortaklar tarafından borsada gerçekleştirilmesinin planlanması durumunda pay satış bilgi formu hazırlanmasını ve anılan formun Sermaye Piyasası Kurulu tarafından onaylanmasını içeren hüküm yürürlükten kaldırılmıştır.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme için Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

- Ortaklıklara ve pay sahiplerine ek maliyetler doğuracağı,
- Kamunun aydınlatılmasında eksiklikler olabileceği,
- Sermaye piyasalarının ve borsanın işleyişine olumsuz etki etmesi,

d) Ortaklıklar tarafından yapılan nakit sermaye artırımlarından beklenen fonun elde edilmeyebileceği öngörülmektedir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

- Pay sahiplerinin maliyetlerinin azalacağı,
- Sağlıklı piyasa işleyişine ek yükümlülüklerin engelleneceği,
- Ortaklıkların mali yapılarının güçleneceği,
- Sermaye piyasalarının gelişmesine katkı sağlanması

öngörülmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi Amacı

a) Tebliğ'in 5'inci maddesinde yapılan değişiklik ile Borsa'nın Kotasyon Yönergesinde yapmayı planlandığı değişiklik kapsamında özsermayesi negatif olan şirketlerin yapılacak halka arz sonrasında yönergede yer alan özsermaye şartlarını sağlamaları durumunda Yıldız Pazar'da paylarının kote edilerek söz konusu şirketleri sermaye piyasalarına kazandırılması,

b) Tebliğ'in 12'nci maddesinde yapılan değişiklik ile söz konusu hüküm kapsamında yapılacak sermaye artırımlarında bu ortaklıkların mali yapılarının güçlendirilmesini teminen ayrılma hakkı kullandırılması yükümlülüğünün kaldırılması,

c) Tebliğ'in 27'nci maddesinde yapılan değişiklikle; piyasanın etkin ve şeffaf işleyişine katkı sunmadığı ve düzenleme kapsamında pay sahiplerine getirilen ek maliyetlerin ortadan kaldırılması amaçlanmıştır.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

- Ortaklıkların sermaye artırımlarından kaynaklanan ek maliyetlerin azalması,
- Ortaklıkların yükümlülüklerinin hafifletilmesi.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

- Piyasa etkinliğinin ve şeffaflığının sağlanması
- Ortaklıkların nakit sermaye artırımlarından elde edilen fonun artarak gelişimine katkıda bulunması.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Tebliğ taslağına ilişkin olarak MKK ve Borsa İstanbul A.Ş.'den görüş istenmiş olup, ayrıca Kurul içi görüş alma süreci izlenmiştir.

3.1.5. III-58.1 sayılı Varlığa veya İpoteğe Dayalı Menkul Kıymetler Tebliği Hakkında Düzenleme

III-58.1 sayılı Varlığa veya İpoteğe Dayalı Menkul Kıymetler Tebliği'nde yapılan ve 11.11.2018 tarih ve 30592 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren değişiklikle; varlığa veya ipoteğe dayalı menkul kıymet (VIDMK) ihraçlarına dayanak teşkil edebilecek varlık türleri çeşitlendirilmiş, teminatlı menkul kıymetler VIDMK ihraçlarında dayanak varlık olarak kabul edilmiş ve farklı yapılarda VIDMK ihracına olanak sağlayacak şekilde esneklik sağlanmıştır. Bu kapsamda;

- Varlığa dayalı menkul kıymet ihraçlarında varlık veya konut finansmanı fonları tarafından devralınabilecek varlıklar arasına bankalar ve ipotek finansmanı kuruluşları (İFK) tarafından ihraç edilmiş teminatlı menkul kıymetlerin eklenmesi,
- VIDMK için verilen ihraç tavanı kapsamında tertipler halinde ihraca ilişkin esasların netleştirilmesi,

- VİDMK ihracına dayanak teşkil edebilecek bankalar veya İFK'larca ihraç edilen teminatlı menkul kıymetler için devir sözleşmesinin aranmaması ve yurt içinde ihraç edilenler için MKK'da kayden oluşturulma zorunluluğunun getirilmesi,
- VİDMK ihraçlarında varlık devri yapacak kaynak kuruluş sayısının birden fazla olması durumunda, ihraç tavanı ve risk tutma yükümlülüğüne ilişkin esasların netleştirilmesi,
- VİDMK ihraçlarının teşvik edilmesini teminen ihraç maliyetinin düşürülmesi ve bu amaçla 31.12.2019 tarihine kadar yapılacak ihraçlarda Kurul ücreti alınmaması konularında III-58.1 sayılı Tebliğ'in ilgili hükümlerinde değişiklik yapılmış ve yeni hükümler ilave edilmiştir.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

Düzenleme yapılmaması halinde VİDMK ihraç büyüklüklerinin istenen düzeye ulaşamaması nedeniyle gerek ihraççılar, gerekse yatırımcılar için etkin olmayan durumlar söz konusu olabilecektir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

a) VİDMK'lara dayanak oluşturabilecek varlıkların çeşitlendirilmesi ve böylelikle piyasadaki ürün çeşitliliğinin artırılması,

b) VİDMK'lara dayanak teşkil edecek varlıklara ekleme yapılması yoluyla bu varlıkların likiditesinin artırılması,

c) VİDMK ihraçlarında artış sağlanması

öngörülmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

VİDMK ihraçları bakımından piyasada sistemli ve sürdürülebilir bir büyümenin sağlanması, bu aracın daha efektif bir şekilde kullanılması ve bu araca dayanak oluşturabilecek varlıkların çeşitlendirilmesi suretiyle piyasada ürün çeşitliliğinin artırılması amaçlanmaktadır.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındaki (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

a) VİDMK'lara dayanak oluşturabilecek varlıkların çeşitlendirilerek ihraççının karşılaşılabileceği likidite sıkıntısı azaltılmıştır.

b) VİDMK ihraçlarının teşvik edilmesi amacıyla 31.12.2019'a kadar yapılan ihraçlarda Kurul ücretinin alınmaması öngörülerek ihraç maliyeti azaltılmıştır.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

VİDMK ihraçlarında teminatlı menkul kıymetlerin de dâhil olduğu geniş bir araç setinin dayanak varlık olarak kabul edilebilir hale getirilmesiyle bu piyasanın gelişmesi ve ihraççıların konvansiyonel borçlanma araçları (tahvil/bono) yerine dayanak varlık ile kuvvetlendirilmiş ürünlerle borçlanması beklenmektedir.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Kurul içi görüş alma süreçleri izlenmiştir.

3.1.6. II-16.2 sayılı Kooperatif ve Kooperatif Birliklerinin Paylarının Çoğunluğuna Sahip Olduğu Anonim Ortaklıklara İlişkin Esaslara Dair Tebliğe İlişkin Düzenleme

SPKn'nın "Halka açık ortaklık statüsünün kazanılması" başlıklı 16'ncı maddesinin üçüncü fıkrasına dayanılarak hazırlanan II-16.2 sayılı Kooperatif ve Kooperatif Birliklerinin Paylarının

Çoğunluğuna Sahip Olduğu Anonim Ortaklıklara İlişkin Esaslara Dair Tebliğ² 19.09.2018 tarih ve 30540 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Tebliğ ile düzenlenen hususlar özetle aşağıdaki gibidir:

- Tebliğ pay sahibi sayısı en az beş yüz olan kooperatifler ile kendisine ortak olan kooperatiflerin pay sahibi sayısı tek başına ya da toplam olarak en az beş yüz olan kooperatif birliklerinin, paylarının çoğunluğuna sahip olduğu anonim ortaklıkları kapsamaktadır.
- Payların çoğunluğuna sahip olma ifadesi, “bir anonim ortaklığın sermayesini temsil eden paylarının yüzde elli ve üzerine veya yönetim kontrolüne sahip olunması” olarak tanımlanmıştır.
- Kanun kapsamına alınmada satış hasılatı değerlendirilirken,

a) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun düzenlemeleri çerçevesinde bağımsız denetime tabi anonim ortaklıklar için, bağımsız denetimden geçmiş yıllık finansal tabloların,

b) (a) bendi kapsamına girmeyen anonim ortaklıklar için, TTK’nın 397’nci maddesinin beşinci fıkrası uyarınca Ticaret Bakanlığı düzenlemeleri çerçevesinde hazırlanan finansal tabloların

esas alınacağı hükme bağlanmıştır. (b) bendinin uygulanması ile ilgili olarak, Ticaret Bakanlığı düzenlemeleri yürürlüğe girinceye kadar, vergi mevzuatı çerçevesinde hazırlanan ve ilgili vergi dairesine beyan edilen yıllık hesap dönemine ait gelir tablolarının dikkate alınacağı düzenlenmiştir.

- Ortaklıkların Tebliğ’de düzenlenen usul ve esaslara uyumundan yönetim kurullarının sorumlu tutulması hükme bağlanmıştır.
- Tebliğ ile esas olarak kapsamındaki anonim ortaklıkların sermaye piyasası mevzuatından kaynaklanan ve Tebliğde ayrıca belirtilmeyen yükümlülük ve muafiyetleri için, payları borsada işlem görmeyen ortaklıklar için geçerli olan hükümlerin ilgisi nispetinde kıyasen uygulanması hükme bağlanmıştır.
- Kapsama alınacak şirketlerin büyüklükleri ve düzenlemenin amacı dikkate alınarak, söz konusu şirketlerin payları borsada işlem görmese dahi başta ortakları olmak üzere menfaat sahiplerinin kapsamı ve ihtiyaçları dikkate alınarak, bu şirketlerin faaliyetlerinin hesap verebilirlik, sorumluluk, şeffaflık ve adillik prensipleri çerçevesinde gerçekleştirilebilmesini teminen;

a) 13.6.2013 tarihli ve 28676 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği (II-14.1) ile 12/6/2006 tarihli ve 26196 sayılı mükerrer Resmi Gazete’de yayımlanan Sermaye Piyasasında Bağımsız Denetim Standartları Hakkında Tebliğ (Seri:X, No:22)’nin uygulaması bakımından ihraç ettiği sermaye piyasası araçları bir borsada ve/veya teşkilatlanmış diğer pazar yerlerinde işlem gören işletme olarak kabul edilmeleri,

b) 3.1.2014 tarih ve 28871 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kurumsal Yönetim Tebliği (II-17.1)ni söz konusu Tebliğ uyarınca belirlenen birinci gruptaki ortaklıklar için geçerli olan hükümler çerçevesinde uygulamakla yükümlü olmaları

düzenlenmeye bağlanmıştır.

- Tebliğ kapsamındaki ortaklıkların SPKn kapsamından çıkarılmasına ilişkin esaslar düzenlenmiştir.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

² Tebliğ adı 25/1/2019 tarihli ve 30666 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Tebliğ ile Kooperatif veya Kooperatif Birliklerinin veya Kooperatif Merkez Birliklerinin Yönetim Kontrolüne Sahip Olduğu Anonim Ortaklıklara İlişkin Esaslara Dair Tebliğ şeklinde değiştirilmiştir.

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

SPKn'nın 16'ncı maddesine eklenen hükümlerle, pay sahibi sayısı en az beş yüz olan kooperatif veya kooperatif birliklerinin payların çoğunluğuna sahip olduğu anonim ortaklıkların paylarının halka arz olunmuş sayılacağı belirtilmiştir. Bu kapsamda, ikincil düzenlemenin yapılmaması halinde, SPKn'nın ilgili hükmünün uygulamasına ilişkin tereddütler oluşabilecektir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

Düzenleme yapılması halinde, SPKn'nın 16'ncı maddesinin üçüncü fıkrasının uygulama esaslarına açıklık getirilerek uygulamada yaşanabilecek sorunların azaltılması beklenmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

Düzenleme ile SPKn'nın 16 ncı maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında uygulama esaslarının belirlenmesi amaçlanmıştır.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

Düzenleme ile düzenleme kapsamına giren anonim ortaklıkların daha etkin faaliyette bulunmaları beklenmektedir.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

Düzenleme kapsamına giren ortaklıkların sermaye piyasası mevzuatı kapsamında hesap verebilirlik, sorumluluk, ve şeffaflık düzeyinin artacağı beklenmektedir.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Düzenlemenin hazırlanması sürecinde Kurul içi görüş alma süreci yanında Ticaret Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı ile yazışmalar yapılarak, düzenleme kapsamına alınacak ortaklıklara ilişkin istatistiki veriler talep edilmiştir.

3.2. TÜREV İŞLEMLERLE İLGİLİ VERİ DEPOLAMA KURULUŞLARINA YAPILACAK RAPORLAMALARA İLİŞKİN İKİNCİL DÜZENLEMELER

3.2.1. Veri Depolama Kuruluşuna Yapılacak Raporlamalara İlişkin Düzenleme

2008 küresel finansal kriz sonrasında, Ülkemizin de dahil olduğu G20 ülkeleri tarafından, Türev Araçlar Reformu kapsamında, tezgahüstü türev işlemlere ilişkin kapsamlı bilginin toplanması ve muhafaza edilmesini sağlamak üzere işlemlerin Veri Depolama Kuruluşlarına (VDK) raporlanması kararlaştırılmıştır.

Ülkemizde VDK'lar 6362 sayılı SPKn'nun 87 'nci maddesiyle yasal altyapıya kavuşmuş olup, söz konusu maddenin birinci fıkrasında "Sistemik riskin gözetimi ve finansal istikrarın korunması amacıyla, Kurul, sermaye piyasasında gerçekleştirilen işlemlere ilişkin olarak, bu işlemleri gerçekleştirenlerden, bu işlemlere ilişkin bilgilerin, belirleyeceği şekil ve içerikte, doğrudan kendisine veya yetkilendireceği bir veri depolama kuruluşuna bildirilmesini isteyebilir." hükmü bulunmaktadır. Bu çerçevede, Kurulumuzun 03.04.2015 tarih ve 9/427 sayılı kararıyla Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş. (MKK) SPKn'nun 87 nci maddesi çerçevesinde sermaye piyasası işlemlerinin bildireceği VDK olarak yetkilendirilmiştir.

Söz konusu 87'nci madde aynı zamanda Kurulumuza veri depolama kuruluşuna bildirilecek işlemleri, bildirim yükümlülüğü bulunan tarafları ve bildirim yapılacağı şekil ve içeriği belirleme yetkisi ile veri depolama kuruluşunun yükümlülükleri, bilgilerin hangi şekil ve ortamda tutulacağı ile bu madde kapsamındaki görevlerine yönelik faaliyet usul ve esaslarına ilişkin düzenleme yapma yetkisi tanımaktadır. Anılan yetki uyarınca Veri Depolama Kuruluşunun Faaliyet, Çalışma ve Denetim Esasları Hakkında Yönetmelik (VDK Yönetmeliği) 19.09.2018 tarih ve 30540 sayılı Resmi Gazete'de, Veri

Depolama Kuruluşuna Yapılacak Raporlamalara İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ (IV-87.1 sayılı Raporlama Tebliği) ise 27.10.2018 tarih ve 30578 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

VDK Yönetmeliğinde aşağıdaki temel hususlara yer verilmektedir:

- VDK’nın faaliyet şartları, merkezi saklama kuruluşları ile merkezi takas kuruluşları için ilgili yönetmeliklerde öngörülen faaliyet şartları ile uyumlu hazırlanmış, MKK’nın VDK olarak faaliyet göstereceği dikkate alınarak, veri depoculuğu ile merkezi saklama fonksiyonlarının birbirinden ayrılmasını sağlayacak organizasyonel ve operasyonel yapının oluşturulması esası getirilmiştir.

- VDK’nın görev ve yetkileri belirlenmiştir.

- VDK üyeleri, işlemlerin tarafı olan ya da işlemlere aracılık eden yatırım kuruluşları, merkezi karşı taraf hizmeti veren kuruluşlar, işlemlerin taraflarına raporlama hizmeti sağlayan yatırım kuruluşları ve Kurulca uygun görülen diğer kuruluşlar olarak sayılmıştır. Üyelik genel VDK üyeliği ve doğrudan VDK üyeliği olarak 2 farklı tipte tanımlanmış olup, genel VDK üyelerinin kendilerinin taraf oldukları veya aracılık ettikleri işlemlerin yanı sıra bu işlemlerden bağımsız olarak üçüncü taraflar adına da raporlama hizmeti sağlamaya yetkili kuruluşlar olması; doğrudan VDK üyelerinin ise yalnızca taraf oldukları işlemlere veya aracılık ettikleri işlemlere ilişkin raporlama yükümlülüklerini kendileri adına ve/veya aracılık edilen işlemin tarafı müşterileri adına yerine getiren kuruluşlar olması öngörülmüştür.

- VDK nezdindeki bilgilerin gizli olduğu, VDK nezdindeki bilgilerin kamu tüzel kişileri dâhil üçüncü kişiler ile paylaşımında 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu’na ve ilgili diğer mevzuata riayet edileceği hüküm altına alınmıştır. Aşağıdaki kuruluşların ise mevzuattan kaynaklanan görev, yetki ve sorumlulukları çerçevesinde ihtiyaç duyabilecekleri VDK nezdindeki bilgilere doğrudan erişim hakkına sahip olduğu hüküm altına alınmıştır:

- a) Türkiye Cumhuriyeti Hazine ve Maliye Bakanlığı,
- b) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu,
- c) Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası,
- d) Mali Suçları Araştırma Kurulu,
- e) Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu,
- f) Yatırımcı Tazmin Merkezi,
- g) Kurulca uygun görülecek diğer kamu kurumları.

AB düzenlemeleri ve yetkili otoritelerin görüşleri çerçevesinde hazırlanan IV-87.1 sayılı Raporlama Tebliğinde ise aşağıdaki temel hususlara yer verilmektedir:

- Borsalar ve teşkilatlanmış diğer pazar yerleri ile tezgâh üstü piyasalarda gerçekleştirilen türev araç sözleşmelerine ilişkin detaylar VDK’ya raporlanacak olup, Kurulumuza bazı türev araçları raporlama yükümlülüğünün kapsamı dışında tutma imkanı tanınmıştır.

- Türev araç sözleşmelerinin tarafları ve merkezi karşı taraf hizmeti veren kuruluşların akdedilen türev araç sözleşmelerine ilişkin tebliğ ekindeki tablolarda yer alan detayları VDK tarafından belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde VDK’ya raporlamaları zorunludur.

- Tebliğ ekinde yer alan Tablo 1 sözleşmenin taraflarına ilişkin bilgileri, Tablo 2 ise sözleşmeye ilişkin bilgileri içermektedir. Söz konusu raporlama alanlarına ilişkin olarak yapılacak değişiklikler Kurulca belirlenir.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

- a) Ülkemizin G20 taahhütlerini yerine getirmemiş olması,
- b) Uluslararası düzenlemelerle uyumsuzluk dolayısıyla sözleşme taraflarının uyum sorunları,

c) Türev işlemlere ilişkin verilerin merkezi bir sistemde tutulmaması dolayısıyla karar alıcıların sağlıklı veriye zamanında ulaşamaması

sonucu ortaya çıkabilecektir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

a) Ülkemizin G20 taahhütlerini yerine getirerek Dünyadaki Türev Araç Reformuna uyum sağlaması,

b) Türev işlemlere ilişkin verilerin merkezi bir sistemde tutularak şeffaflığının sağlanması,

c) Yetkili otoritelere daha etkin risk takibi ve gözetim mekanizmaları geliştirme imkanı sağlanması,

d) Ekonomi yönetimine gerekli istatistiklerin sağlanması

beklenmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

İstanbul Uluslararası Finans Merkezi Eylem Planında da yer verilen hedef doğrultusunda, anılan düzenlemelerin yürürlüğe girmesi ile uluslararası düzenlemelerle uyumlu bir şekilde türev işlemlere ilişkin verilerin merkezi olarak toplanması, bu sayede piyasadaki şeffaflığının temin edilerek yetkili otoritelerin karar mekanizmalarının güçlendirilmesi, etkin risk yönetimi ve gözetimin sağlanması hedeflenmiştir.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındaki Korumaya (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

Getirilen düzenlemeler ile düzenleme kapsamındaki raporlama yükümlüsü tarafların maliyetlerinde artış söz konusu olabilecektir. Ancak daha etkin risk yönetim mekanizmalarının oluşturulması, ekonomi üst yönetimine zamanında ve kapsamlı veriler sunarak karar alma mekanizmalarının güçlendirilmesi, bu sayede özeldede Türk Parasının kıymeti, genelde ise ekonominin tamamını etkileyecek tedbirlerin alınabilmesine imkan sağlanması yoluyla ekonominin geneline yarar sağlanacağı düşünülmektedir.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

Uluslararası düzenlemeler uyumlu bir şekilde türev araç işlemlerine ilişkin daha etkin denetim ve gözetim yapıldığı algısının yatırım ortamını iyileştirmesi beklenmektedir.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Düzenleme taslaklarının hazırlığı aşamasında, TCMB, BDDK, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Bankalar Birliği, Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği ile Takasbank ve MKK'nın görüşleri alınmıştır. Ayrıca çeşitli defalar sektördeki yatırım kuruluşlarının görüşlerini almak üzere toplantılar yapılmıştır. Son aşamada taslaklar Kurulumuz, TCMB, BDDK, Takasbank ve MKK temsilcilerinin katılımı ile bir teknik komite çalışması ile nihai haline getirilmiştir.

3.3. KOLEKTİF YATIRIM KURULUŞLARINA İLİŞKİN İKİNCİL DÜZENLEMELER

3.3.1. Gayrimenkul Yatırım Ortaklıklarına İlişkin Düzenleme

III-48.1 sayılı Gayrimenkul Yatırım Ortaklıklarına İlişkin Esaslar Tebliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ 10.05.2018 tarihli ve 30417 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Tebliğ ile, gayrimenkul yatırım ortaklıklarının, paylarının halka arzından veya nitelikli yatırımcıya satışından önce nakit kar payı dağıtımını yapamayacaklarına ilişkin hükmün münhasıran altyapı yatırım ve hizmetlerinden oluşan portföyü işleten ortaklıklar için uygulanmayacağı tarih 31.12.2019'a kadar uzatılmıştır.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

Ülkemizde münhasıran altyapı yatırım ve hizmetlerinden oluşan portföyü işleten gayrimenkul yatırım ortaklıkları statüsündeki henüz hiçbir şirketin paylarının halka arzı veya nitelikli yatırımcıya satışı gerçekleşmediği dikkate alınarak, söz konusu şirketlerin hissedarlarının finansal zorluklara maruz kalması durumu ortaya çıkabilecektir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

Ülkemizde münhasıran altyapı yatırım ve hizmetlerinden oluşan portföyü işleten gayrimenkul yatırım ortaklıkları statüsündeki henüz hiçbir şirketin paylarının halka arzı veya nitelikli yatırımcıya satışı gerçekleşmediği dikkate alınarak, söz konusu şirketlerin hissedarlarına kar payı dağıtımını yapmasına olanak sağlanması, bu sayede hissedarların finansal zorluk yaşamasının önüne geçilmesi beklenmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

Kar payı dağıtım mekanizmasında herhangi bir engelin bulunmamasının genel yapının işleyişine daha uygun olduğu dikkate alınarak, sektör tarafından Kurulumuza iletilen taleplerin karşılanması, uygulamada karşılaşılan sorunların giderilmesi ve münhasıran altyapı yatırım ve hizmetlerinden oluşan portföyü işleten gayrimenkul yatırım ortaklıkları statüsündeki şirketlerinin hissedarlarının finansal zorluklara maruz bırakılmaması düzenlemenin amaçlarıdır.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

Münhasıran altyapı yatırım ve hizmetlerinden oluşan portföyü işleten gayrimenkul yatırım ortaklıklarının nitelikli yatırımcıya satış ya da halka arzı öncesinde kar payı dağıtımının yapılmasının engellenmesi genel yapının işleyişine uygun düşmeyerek ticari hayatın ve özelleştirme sürecinden kaynaklanan finansal yapı ile örtüşmemekte olup, söz konusu düzenlemeyle anılan ortaklıkların hissedarlarının finansal zorluk yaşamasının önüne geçilebilecektir.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

Uygulamada karşılaşılan sıkıntıların giderilerek münhasıran altyapı yatırım ve hizmetlerinden oluşan portföyü işleten gayrimenkul yatırım ortaklıklarının hissedarlarının finansal zorluk yaşamasının önüne geçilmesinin sağlanmasıyla, söz konusu ortaklık türü daha cazip hale getirilebilecektir.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Tebliğ taslağına ilişkin Kurul içi görüş alma süreci izlenmiştir.

3.3.2. Gayrimenkul Yatırım Fonlarına İlişkin Düzenlemeler

III-52.3 sayılı Gayrimenkul Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ 30.06.2018 tarihli ve 30464 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Tebliğ ile;

- Gayrimenkul yatırım fonlarının performans dayalı ücretlendirilmelerine ilişkin ayrıntılı esasların belirlenmesi,
- Katılma payı satışında ve nitelikli yatırımcılar arasında katılma payı devrinde, gerekli bilgi ve belgelerin muhafaza edilmesi ile bildirimleri yapma yükümlülüğünün satışı/devri gerçekleştiren kuruluştaki olduğu hususuna açıkça yer verilmesi,
- Kamuyu Aydınlatma Platformu'nda ilan yükümlülüklerinin belirlenmesi,
- Tek başına fon toplam değerinin %20'sini aşan gayrimenkul yatırımlarının toplamının fon toplam değerinin %60'ını aşamayacağına ilişkin sınırlamanın, gayrimenkul portföylerinde çeşitlendirmede yaşanan/yaşanabilecek zorluklar göz önüne bulundurularak, Tebliğ'den çıkarılması,

- Fon portföyüne dahil edilebilecek gayrimenkul dayalı haklar ve sözleşmelerin güncellenmesi,
- Aynı fon çatısı altında farklı pay grupları oluşturulabileceğine açıkça yer verilmesi,
- Vadeli gayrimenkul satışlarından kaynaklanan alacakların ve Katma Değer Vergisi'ne ilişkin alacakların gayrimenkul yatırımları kapsamında değerlendirileceğine açıkça yer verilmesi,
- Kredi kullanım sınırına ilişkin kontrolün, ilgili hesap döneminin bitiminde açıklanacak fon toplam değeri üzerinden kontrol edilmesi ve bu kontrolün her hesap dönemi sonunda yapılması,
- Gayrimenkul yatırım fonlarının katılma paylarının satışına başlangıç tarihinin belirlenmesi,
- Gayrimenkul yatırım fonlarının taraf olduğu sözleşmelerin tapu siciline şerh edilmesinin zorunlu tutulmadığı kurumlar arasına İller Bankası A.Ş.'nin de eklenmesi,
- Değerleme raporu hazırlanması öngörülen durumlarda, işlem tarihinden önceki üç ay içerisinde hazırlanmış bir değerlendirme raporu bulunması halinde tekrar değerlendirme raporu hazırlanmasının ihtiyari olduğu

hususlarında düzenleme yapılmıştır.

20.12.2018 tarihli ve 30631 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren III-52.3 sayılı Gayrimenkul Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ ile ise;

- Fon katılma paylarının gayrimenkul yatırımları karşılığında ihraç edilmesine ve fona iade edilmesine imkan sağlanması,
- Fon unvanlarında "katılım" ibaresinin kullanılmasına izin verilmesi,
- Münhasıran Türkiye'de yerleşik yabancılara, dışarıda yerleşik kişilere ve 6/4/2010 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Türk Vatandaşlığı Kanununun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik'in 20 nci maddesinin ikinci fıkrasının (e) bendi kapsamına giren kişilere satılmak üzere yabancı para cinsinden katılma payı satışına izin verilmesi,
- Fon katılma paylarının kurucu portföyüne dahil edilebilmesi ve fona iadesinin ertelenebilmesine ilişkin esasların güncellenmesi,
- Yapı kayıt belgesi alınmasının yapı kullanma izninin alınmış olması şartı için yeterli kabul edilmesi,
- Performans ücretine ilişkin esasların güncellenmesi,
- Fonların reklam sınırlamalarının Kurulumuzun diğer düzenlemeleri ile uyumlu hale getirilmesi,
- Kurucu yönetim kurulunun fona ilişkin temsil yetkisini bir veya daha fazla üyeye veya kurucunun birinci derece imza yetkisine sahip personeline devredebilmesine imkan tanınması,
- Uygulamada karşılaşılan diğer sorunların giderilmesi ve bürokratik süreçlerin kısaltılması

hususlarında düzenleme yapılmıştır.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

a) Yatırımcılar ve diğer tarafların gayrimenkul yatırım fonlarına ilişkin bilgilere erişiminde birtakım sıkıntıların yaşanması,

b) Gayrimenkul yatırım fonlarının portföyüne alınabilecek gayrimenkullerin kapsamının sektörün ihtiyaçlarını karşılamakta yetersiz kalması,

c) Yatırımcı kitlesinin istenilen düzeye ulaşamaması,

d) Sektörün ihtiyaçlarına cevap verememe

durumları ortaya çıkabilecektir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

- a) Gayrimenkul yatırım fonlarının bilgilerine toplu olarak tek bir platform üzerinden ulaşılabilmesi suretiyle yatırımcıların bilgiye erişiminin kolaylaşması ve şeffaflığının artması,
- b) Gayrimenkul yatırım fonlarının portföyüne alınabilecek gayrimenkullerin kapsamının genişletilmesi ve yoğunlaşma sınırının kaldırılması sayesinde yatırım alternatiflerinin artması,
- c) Yabancı para cinsinden pay grubu oluşturulabilmesine ve katılma paylarının gayrimenkul yatırımları karşılığında ihraç edilmesine ve fona iade edilmesine imkan tanınması sayesinde yatırımcı kitlesinin genişletilmesi ve ülkemize yabancı sermayenin çekilmesi,
- d) Uygulamada karşılaşılan sorunların giderilmesi ile bürokratik sürecin kısaltılması beklenmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

Ülkemizde gayrimenkul yatırım fonlarının hem sayısı, hem de toplam değer açısından büyümesinin sağlanması, bu fonları kurmak ve yönetmek amacıyla faaliyet gösteren portföy yönetim şirketlerinin teşvik edilmesi, bu suretle tasarruf sahiplerinin gayrimenkul sektöründe yatırımlarını arttırabilmelerine olanak sağlanması, gayrimenkul yatırımlarının finansmanı kapsamında ülkemize yabancı sermayenin çekilmesi ve Tebliğ hükümlerine ilişkin olarak uygulamada karşılaşılan farklı yorumların giderilerek, söz konusu hükümlerin netleştirilmesidir.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

- a) Gayrimenkullere yönelik talepte artış sağlanması,
- b) Gayrimenkul yatırım fonlarının daha etkin faaliyette bulunmaları,
- c) Ülkemize yabancı sermayenin çekilmesi,
- d) Sermaye piyasalarının geliştirilmesi ve sermayenin tabana yayılması beklenmektedir.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

Gayrimenkul yatırım fonlarının daha cazip bir yatırım aracı haline getirilmesi suretiyle yerli ve yabancı yatırımcıların sermaye piyasalarımıza katılımının artırılması.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Tebliğ taslağına ilişkin Kurul içi görüş alma süreci izlenmiştir.

3.3.3. Teminatlı Menkul Kıymetlere İlişkin Düzenlemeler

III-59.1 sayılı Teminatlı Menkul Kıymetler Tebliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ 11.11.2018 tarihli ve 30592 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Tebliğ ile;

- İpotek teminatlı menkul kıymet ihraçlarında teminat uyum ilkelerine ilişkin hesaplamalarda, konut finansmanından kaynaklanan kredi ve alacakların, kredi ve alacağın teminatının değerinin %75'ini aşan kısmı dikkate alınmakta iken, "Bankaların Kredi İşlemlerine İlişkin Yönetmelik"te yapılan değişikliğe uygun olarak söz konusu oranın %80 olarak değiştirilmesi,
- Teminatlı menkul kıymet (TMK) ihraçlarının Kurul ücreti hesaplamasında atıf yapılan II-31.1 sayılı Borçlanma Araçları Tebliği'nin Kurul ücreti ile ilgili hükümlerinde değişiklik yapılması nedeniyle, TMK'lara ilişkin Kurul ücreti hesaplama esaslarına, herhangi bir düzenlemeye atıf yapılmaksızın III-59.1 sayılı Teminatlı Menkul Kıymetler Tebliği içinde yer verilmesi,
- 31.12.2019 tarihine kadar yapılacak TMK ihraçlarda Kurul ücreti oranının binde sıfır olarak uygulanması suretiyle ihraçlardan Kurul ücreti alınmaması

hususlarında düzenleme yapılmıştır.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

- TMK ihraçlarının istenilen düzeye ulaşamaması,
  - İlgili diğer mevzuatla uyumsuzlukların olması
- durumları ortaya çıkabilecektir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

- TMK ihraçlarının sayısında artış yaşanması,
- İlgili diğer mevzuata uyum sağlanması

beklenmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

Son dönemde ekonomide yaşanan gelişmeler de dikkate alınarak; TMK ihraçlarının özendirilmesi, TMK'ların piyasada daha aktif kullanılmasının desteklenmesi ve ilgili diğer mevzuata uyum sağlanması amaçlanmıştır.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

TMK ihraçlarının özendirilmesi sonucunda TMK'ların piyasada daha aktif kullanılmasıyla, konut finansmanı kuruluşları ve ipotek finansmanı kuruluşlarının aktifinde yer alan konut kredileri ve alacaklarının likit hale getirilmesinin kolaylaşması, bu sayede söz konusu kuruluşların nakit yönetimini daha etkili şekilde gerçekleştirmesi beklenmektedir.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

TMK'ların daha cazip hale gelerek TMK ihraçlarının artmasıyla ülkemize yabancı sermayenin çekilmesi ve yerli ve yabancı yatırımcıların sermaye piyasalarımıza katılımının artırılması.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Tebliğ taslağına ilişkin Kurul içi görüş alma süreci izlenmiştir.

3.4. DEĞERLEME STANDARTLARINA İLİŞKİN İKİNCİL DÜZENLEMELER

3.4.1. Bilgi Sistemleri Bağımsız Denetim Tebliği'ne (III-62.2) İlişkin Düzenleme İle Ekonomik ve Sosyal Etkilerinin Analizi

6.12.2012 tarih ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun (SPKn) 62. maddesinin ikinci fıkrası, 72'nci maddesinin üçüncü fıkrası ile 128. maddesinin birinci fıkrasının (c) ve (h) bendleri kapsamında hazırlanan Bilgi Sistemleri Bağımsız Denetim Tebliği (III-62.2) 05.01.2018 tarih ve 30292 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Anılan Tebliğ ile;

- Borsa İstanbul A.Ş., Borsalar ve Piyasa İşleticileri, Teşkilatlanmış Diğer Pazar Yerleri ve Veri Depolama Kuruluşlarının ilki 2018 yılında olmak üzere yılda bir kez bilgi sistemleri bağımsız denetimi yaptırmaları,
- Kısmî ve Geniş Yetkili Aracı Kurumlar, İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş., Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş., Merkezi Takas Kuruluşları, Merkezi Saklama Kuruluşları, Portföy Saklama Kuruluşları ve Kuruluş ve Faaliyet Esasları Kurulca Belirlenen Diğer Sermaye Piyasası Kurumlarının ilki 2019 yılında olmak üzere iki yılda bir kez bilgi sistemleri bağımsız denetimi yaptırmaları,

- Dar Yetkili Aracı Kurumlar, Portföy Yönetim Şirketleri, Varlık Kiralama Şirketleri, İpotek Finansmanı Kuruluşları ve Sermaye Piyasası Lisanslama Sicil ve Eğitim Kuruluşu A.Ş.'nin ilki 2020 yılında olmak üzere üç yılda bir kez bilgi sistemleri bağımsız denetimi yaptırmayı, yükümlülüğü getirilmiştir.
- Halka Açık Şirketler, Kolektif Yatırım Kuruluşları, Emeklilik Yatırım Fonları, Konut Finansmanı Fonları, Varlık Finansmanı Fonları, Bağımsız Denetim, Derecelendirme ve Değerleme Kuruluşları, Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği ve Türkiye Değerleme Uzmanları Birliği için bilgi sistemleri yönetimi ilkelerine uyum öngörülmekle beraber periyodik bağımsız denetim zorunluluğu getirilmemiştir.
- Bilgi sistemleri denetimi faaliyetini yürütecek yetkili kuruluşlara ilişkin koşullar belirlenmiş ve bu koşullar sermaye piyasasında bağımsız denetim faaliyetinde bulunmakla yetkili olmak, yeterli bilgi sistemleri denetim kadrosuna sahip olmak ve yeterli teknik donanım, belge ve kayıt düzenine sahip olmak şeklinde belirlenmiştir.
- Yetkilendirilecek kuruluşların yetkilendirilmesi, yetkilerinin iptali, denetim yükümlüsü kurum, kuruluş ve ortaklıklar ile denetçilerin yükümlülükleri, denetim sonuçlarının raporlanmasına ilişkin esaslar belirlenmiştir.
- Bilgi sistemleri denetimini yürütecek kişilerin Sermaye Piyasasında Bilgi Sistemleri Denetimi Lisans Belgesi veya Bilgi Sistemleri Denetim ve Kontrol Birliği (ISACA) tarafından verilen Bilgi Sistemleri Denetçisi Sertifikasına (CISA) sahip olmaları ve belirli tecrübe koşulunu sağlamalara zorunluluğu getirilmiştir.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

- a) SPKn'nun 62/II, 72/II ve 128/1-c/h maddelerinde Kurula verilen görevin yerine getirilmemesi,
- b) VII-128.9 sayılı "Bilgi Sistemleri Yönetimi Tebliği" ile yükümlü kılınan bilgi sistemleri yönetimi ilkelerine uyumun denetiminin temin edilememesi,
- c) Kurumsal yönetimin önemli bir unsuru olan ve sermaye piyasası kurumları açısından önemli risk unsurunu barındıran bilgi sistemleri alt yapısının oluşturulması ve işletiminde kurumsallığın sağlanamaması,
- d) Sermaye piyasasında bilgi sistemleri denetimi gerçekleştireceklere ilişkin koşulların belirlenmemesi,

- e) Sermaye piyasasında bilgi sistemleri denetim faaliyetlerine ilişkin esasların belirlenmemesi söz konusu olacaktır.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

- a) SPKn'nun 62/II, 72/II ve 128/1-c/h maddelerinde Kurula verdiği görevin yerine getirilmesi,
- b) VII-128.9 sayılı Bilgi Sistemleri Yönetimi Tebliği ile getirilen bilgi sistemleri yönetimi ilkelere uyumun sağlanması,
- c) Sermaye piyasası kurumlarının bilgi sistemleri alt yapısının kurumsallığının artırılması,
- d) Sermaye piyasasında bilgi sistemlerini gerçekleştireceklere ilişkin koşulların belirlenmesi,
- e) Sermaye piyasasında bilgi sistemleri denetim faaliyetlerine ilişkin esasların belirlenmesi beklenmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

Düzenleme ile denetim yükümlülüğü getirilen Kurum, Kuruluş ve Ortaklıkların, VII-128.9 sayılı Bilgi Sistemleri Yönetimi Tebliği ile getirilen bilgi sistemleri yönetimi ilkelerine uyumun bağımsız denetimi ile bu faaliyette bulunacak bağımsız denetim kuruluşlarının yetkilendirilmesine ve denetim sonuçlarının raporlanmasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesi amaçlanmıştır.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

a) Kurulumuzun VII-128.9 sayılı Bilgi Sistemleri Yönetimi Tebliği ile getirilen bilgi sistemleri yönetimi ilkelerine uyumun denetimi yapılarak, yönetim ilkelerine uyumsuzlukların belirlenmesi sağlanacaktır.

b) Denetlenenin, denetim sonucu tespit edilen bilgi sistemleri yönetimi ilkelerine ilişkin uyumsuzlukların giderilmesine yönelik aksiyon planları hazırlaması suretiyle, anılan uyumsuzlukların düzeltilmesi sağlanacaktır.

c) Denetlenenin bilgi sistemleri alt yapısı bilgi sistemleri yönetimi ilkelerine uyumluluğu sağlanarak, denetlenenin kurumsallığı ve bilgi sistemlerinden kaynaklanan risklere karşı farkındalık düzeyi artacak, gereken gözetim mekanizması oluşturularak anılan risklerin bertaraf edilmesi sağlanacaktır.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

Sermaye piyasalarının önemli aktörleri olan Kurum, Kuruluş ve Ortaklıkların, Kurulumuzun VII-128.9 sayılı Bilgi Sistemleri Yönetimi Tebliği ile getirilen bilgi sistemleri yönetimi ilkelerine uyumun denetimi yapılarak, bilgi sistemlerinin kurumsallığı artacak, bilgi sistemleri kaynaklı risklere yönelik gerekli tedbirler alınmak suretiyle faaliyetlerinde etkinlik artacaktır. Böylece sermaye piyasalarında yatırımcılara sunulan hizmetlerin sürekliliği ve kalitesinin artacaktır.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Kurulumuz tarafından hazırlanan Tebliğ Taslağı gerek yazılı olarak ilgili kurumlardan görüş alınarak gerekse internet sitesi üzerinden kamu görüşüne açılarak kamunun görüşü alınmıştır. Alınan görüşler değerlendirilmiş ve sermaye piyasası paydaşlarının ihtiyaçları kapsamında Tebliğ Taslağında gerekli değişiklikler yapılarak, düzenlemeye ilişkin çalışmalar tamamlanmıştır.

3.4.2. Derecelendirme Konusunda Yapılan Düzenleme Çalışmaları

Bankacılık Denetleme ve Düzenleme Kurumu (BDDK) tarafından, "Derecelendirme Kuruluşlarının Yetkilendirilmesine ve Faaliyetlerine İlişkin Esaslar Hakkında Yönetmelik" (BDDK Yönetmeliği) için bir değişiklik taslağı hazırlanmıştır. Söz konusu taslağın Kurulumuzun Seri:VIII, No:51 sayılı Tebliği ile çelişmesi muhtemel kısımları Kurulumuza iletilmiş olup, mevcut Tebliğ'de, banka ve ilgili kurumların %10'dan küçük ortak olarak kuracakları bir derecelendirme kuruluşunun Kurulumuzdan yetki almasını engelleyici nitelikteki hükümleri kaldıran sınırlı bir değişiklik yapılmıştır.

3.5. BİLGİ SİSTEMLERİNE İLİŞKİN İKİNCİL DÜZENLEMELER

3.5.1. Bilgi Sistemleri Yönetimi Tebliği'ne (VII-128.9) İlişkin Düzenleme ile Ekonomik ve Sosyal Etkilerinin Analizi

Bilgi Sistemleri Yönetimi Tebliği ile kapsam dahilindeki kurum, kuruluş ve ortaklıkların bilgi sistemlerinin yönetimine ilişkin usul ve esaslar belirlenmiş olup, söz konusu düzenlemede ana hatlarıyla;

- Bilgi sistemleri stratejilerinin iş hedefleriyle uyumlu olması, bilgi sistemlerinin güvenliğini, etkinliğini ve sürekliliğini sağlamak için gerekli kaynakları tahsis etmesi, bilgi sistemleri yönetimine ilişkin politika, süreç ve prosedürleri tesis etmesi,
- Üst yönetimin; kritik bilgi sistemleri projelerini gözden geçirme ve onaylama, bilgi sistemlerine ve süreçlerine ilişkin potansiyel riskleri etkileriyle birlikte tespit etme ve bu çerçevede risk yönetimini

gerçekleştirme, bilgi güvenliği ihlallerini izleme ve değerlendirme ve iş sürekliliği planının hazırlanmasını sağlama sorumluluğu,

- Bilgi sistemlerine ilişkin belirli aralıklarla sızma testleri yaptırılması,
- Bilgi sistemleri aracılığıyla edinilen veya saklanan müşteri bilgilerinin gizliliğini sağlamaya yönelik kontrollerin tesis edilmesi,
- Faaliyetlerini destekleyen bilgi sistemlerinin sürekliliğini sağlamak üzere bilgi sistemleri süreklilik planı hazırlanması ve bu çerçevede ikincil sistemlerinin tesis edilmesi, birincil ve ikincil sistemlerin yurt içinde bulundurulması

hususları ele alınmıştır.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

a) SPKn'nun 128/1/h maddesinde Kurula verilen görevin yerine getirilmemesi,

b) Bilgi sistemlerinin yönetiminde en iyi uygulama pratiklerine uyulmaması, bilgi sistemleri performansı ve güvenliğinin sürdürülebilir kılınmaması,

c) Bilgi sistemlerinde teknoloji kullanımından kaynaklanan risklerin yönetilememesi, bilgi güvenliği farkındalığının oluşmaması,

d) Etkin ve yeterli bilgi sistemleri kontrollerinin oluşturulamaması veya oluşturulan kontrollerin asgari beklentileri karşılayamaması,

e) Bilgi sistemleri sürekliliğinin sağlanamaması,

f) Bilgi sistemlerinin siber saldırılara karşı hazır olmaması

öngörülmektedir.

1.1. Düzenleme Yapılması Halinde

a) Bilgi sistemleri yönetiminde en iyi uygulama pratiklerinin yerleşmesi,

b) İş hedeflerine uygun bilgi sistemleri stratejilerinin geliştirilmesi, kapasite planlaması ve kaynak yönetiminin etkin bir şekilde yapılması,

c) Bilgi sistemlerinden kaynaklanan risklerin yönetilmesi,

d) Yılda en az bir defa gerçekleştirilecek sızma testleri ile siber saldırılara karşı daha hazırlıklı olunması,

e) Bilgi sistemleri sürekliliğine ilişkin gerekli tedbirlerin alınması, birincil ve ikincil sistemlerin ve verilerin yurt içinde bulundurulmasının sağlanması,

f) Müşteri bilgileri, finansal ve operasyonel bilgilerin gizliliğinin ve bütünlüğünün sağlanması

beklenmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

Düzenleme ile, kapsam dahilindeki kurum, kuruluş ve ortaklıkların bilgi sistemlerinin yönetimine ilişkin usul ve esaslar belirlenmiş, böylece bilgi sistemlerinin güvenli, işin doğasından kaynaklanan performans ve süreklilik beklentileriyle uyumlu, bilgi gizliliğini ve işlem tutarlılığını sağlayan yapıda işletilmesi hedeflenmiştir.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

a) Bilgi teknolojileri kullanımından kaynaklanan hata/suistimallerin yatırımcılara vereceği muhtemel zararların azaltılması ve sorumluların tespit edilebilmesi,

b) Bilgi teknolojileri altyapısını kullanan sermaye piyasası faaliyetlerinin hedeflenen performans ve süreklilik seviyesinde çalışır durumda olması ve dolayısıyla yatırımcı mağduriyetinin azaltılması,

c) Bilgi sistemlerinin yönetiminde kurumsallığın sağlanması,

d) Bilgi sistemlerine gelebilecek siber saldırıların veya bunların muhtemel etkilerinin azaltılması, dolayısıyla iş ve işlemlerin korunarak maddi zararların önlenmesi.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

Sermaye piyasası faaliyetlerinin yüksek oranda bilgi teknolojilerine bağımlı olmasından dolayı, bilgi sistemlerinin yönetiminde asgari müştereklere uyulması sermaye piyasası faaliyetlerinin güvenliğini, etkinliğini ve performansını artıracak, yatırımcı mağduriyetini azaltacak ve nihayetinde sermaye piyasalarına olan güven artacaktır.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Kurulumuz tarafından hazırlanan tebliğ taslağı, Kurulumuz internet sitesi aracılığıyla ilgili kurum, kuruluş ve kamu oyununun görüşüne sunulmuş olup, yapılan geri dönüşler titizlikle incelenmiş ve uygun görülen değişiklikler taslakta yapılmıştır.

3.6. 2018 YILI KURUL İLKE KARARLARI İLE EKONOMİK VE SOSYAL ETKİLERİNİN ANALİZİ

3.6.1. Yatırım Fonları Rehberi'ne İlişkin i-SPK.52.4.n Sayılı İlke Kararı ile Emeklilik Yatırım Fonları Rehberi'ne İlişkin i-SPK.4632 s.kn.17.3.f Sayılı İlke Kararı

Kurul'un i-SPK.52.4.n (01.03.2018 tarihli ve 9/316 s.k.) sayılı İlke Kararı ve Kurul'un i-SPK.4632 s.kn.17.3.f (01.03.2018 tarihli ve 9/316 s.k.) sayılı İlke Kararı ile Yatırım Fonlarına İlişkin Rehber ve Emeklilik Yatırım Fonlarına İlişkin Rehber'in çeşitli maddelerinde yapılan değişiklikler kapsamında;

- Borçlanma araçlarının ihraççısının temerrüdünden veya yeniden yapılandırılmasından kaynaklanan her tür harcamanın Kurucu tarafından karşılanmasına,
- Yatırım fonları tarafından yatırımcılara ek menfaat sağlanması amacıyla promosyon düzenlenmek istenmesi halinde, izahname değişikliğine gerek kalmaksızın ilgili promosyona ilişkin ilke ve esasların yer aldığı bir duyuru metninin Kurulumuzun onayına sunulmasına,
- Geriye dönük test sürecinde oluşan aşımaların olağandışı piyasa koşullarından kaynaklandığının tespitinin ve söz konusu aşımaların aşım limiti içinde dikkate alınıp alınmamasına ilişkin kararın Kurulumuz yerine fon kurucusunun yönetim kurulu tarafından alınmasına,
- Yapılandırılmış borçlanma araçları ve varlık/ipotek teminatlı menkul kıymetlerin borçlanma araçlarına ilişkin yatırım sınırlamalarında dikkate alınmasına,
- Fonlar tarafından varlığa/ipoteğe dayalı menkul kıymetlere yatırım yapılması halinde her bir varlık finansmanı fonu/konut finansmanı fonunun ihraççı olarak ayrı ayrı dikkate alınmasına,
- Yatırım fonları için vadeli mevduat ve katılım hesaplarına ilişkin sınırlamaların kapsamının genişletilmesine

ilişkin düzenlemeler yapılmıştır.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

Söz konusu düzenlemelerin büyük bölümü sektörden gelen talepler doğrultusunda gerçekleştirilmiş olup, düzenlemelerin yapılmaması halinde sektörün ihtiyaçlarını karşılayamaması ve uygulamada karşılaşılan sorunların giderilememesi durumları ortaya çıkabilecektir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

Uygulamada karşılaşılan sorunların giderilmesi ve uygulamaya ilişkin tereddüt oluşturan konulara açıklık getirilmesi beklenmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

Yatırım fonlarına ve emeklilik yatırım fonlarına ilişkin düzenlemelerde sektör nezdinde uygulamada oluşan ihtiyaçların dikkate alınması suretiyle fon/emeklilik yatırım fonu piyasasının etkin bir şekilde işlemini ve gelişimini sağlamaktır. Ayrıca, yatırım fonları ile emeklilik yatırım fonları arasında uygulama birliği sağlanması amaçlanmıştır.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

Zaman ve maliyet tasarrufu sağlanması beklenmektedir.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

a) Yatırım fonları ile emeklilik yatırım fonlarına ilişkin düzenlemelerde paralellik sağlanarak, ilgili paydaşlar açısından eşitlik sağlanması,

b) Sektör nezdindeki belirsizliklerin giderilmesi ve ihtiyaçların karşılanması suretiyle yatırım fonu ve emeklilik yatırım fonu piyasasının etkin bir şekilde işlemesine katkı sağlanması.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Kurul içi veya dışı görüş alma süreci izlenmemiştir.

3.6.2. III-48.3 sayılı Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıklarına İlişkin Esaslar Tebliği'ne İlişkin i-SPK.48.6 Sayılı İlke Kararı ile III-52.4 sayılı Girişim Sermayesi Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliği'ne İlişkin i-SPK.52.5 Sayılı İlke Kararı

i-SPK.48.6 (01.03.2018 tarihli ve 9/316 s.k.) sayılı İlke Kararı ve i-SPK.52.5 (01.03.2018 tarihli ve 9/316 s.k.) sayılı İlke Kararı ile girişim sermayesi yatırım ortaklıklarının (GSYO) ve girişim sermayesi yatırım fonlarının (GSYF) yurtdışında yerleşik ve borsada işlem görmeyen ve gelişme potansiyeli taşıyan şirketlerin sadece ortaklık paylarına girişim sermayesi yatırımları dışındaki varlıklar kapsamında olmak ve girişim sermayesi yatırım sınırlamalarına dahil edilmemek üzere, GSYO'lar için aktif toplamının azami %10'una, GSYF'ler için ise fon toplam değerinin azami %10'una kadar yatırım yapabilmesine ve portföydeki mevcut girişim şirketinin şirket merkezinin yurtdışına taşınması halinde, bu şirketin paylarına yapılan yatırımın da bu kapsamda değerlendirilmesine ilişkin düzenlemeler yapılmıştır.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

Bir GSYO veya GSYF tarafından yatırım yapıldığı aşamada Türkiye'de kurulu olan bir girişim şirketinin, önemli bir başarı sağlaması akabinde şirketin tüm faaliyetlerinin/şirket merkezinin yurtdışına taşınması halinde, girişim şirketi niteliğini kaybedeceğinden, mevcut düzenlemeler uyarınca portföyden çıkarılması gerekecek ve yapılan yatırımlardan yüksek getiri elde edilebilecek bir aşamada çıkış yapılması zorunluluğu yatırımcı zararına neden olabilecektir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

a) Olası yatırımcı zararlarının önüne geçilmesi,

b) GSYO ve GSYF'lerin portföylerinin çeşitlendirilmesi,

c) Ülkemize yurtdışından teknoloji transferi sağlanması

beklenmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

GSYO ve GSYF'lerin portföylerinin çeşitlendirilmesi, olası getirilerin bu kolektif yatırım kuruluşlarına yatırım yapan yatırımcılara yansıtılması ve yapılabilecek ortaklıklarla ülkemize yurtdışından teknoloji transferi sağlanması suretiyle bu yatırım modeline olan ilginin artması amaçlanmaktadır.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

Olası yatırımcı zararlarının önüne geçilmesi ve ülkemize yurtdışından teknoloji transferi sağlanması.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

GSYO ve GSYF'ler tarafından yatırım yapılan şirketin tüm faaliyetlerinin/şirket merkezinin yurtdışına taşınması halinde, söz konusu şirket girişim şirketi niteliğini kaybetmesine rağmen bahsi geçen yatırımdan çıkış yapılması gerekmeyecek olup, bu durumun yatırımcılarının menfaatinin korunmasına katkı sağlaması beklenmektedir.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Kurul içi ve dışı herhangi bir görüş talebinde bulunulmamıştır.

3.6.3. Gayrimenkul Yatırım Ortaklıklarına İlişkin i-SPK.48.7 Sayılı İlke Kararı

Kurul'un i-SPK.48.7 (30.03.2018 tarihli ve 16/460 s.k.) sayılı İlke Kararı ile gayrimenkul yatırım ortaklıkları tarafından yurt dışında gayrimenkul yatırımı yapılmasının planlanması durumunda söz konusu gayrimenkullerin değerlemesini yapacak kuruluşlara ilişkin düzenlemeler yapılmıştır.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

Gayrimenkul yatırım ortaklıklarının farklı ülkelerde gayrimenkul yatırımı açısından muhtemel fırsatları değerlendirmesinin engellenmesi durumu ortaya çıkabilecektir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

Uygulamada yaşanabilecek olası aksaklıkların önüne geçilmesi beklenmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

Gayrimenkul yatırım ortaklıklarının yurt dışında gayrimenkul yatırımı yapması durumunda, söz konusu gayrimenkullerin değerlemesini yapacak kuruluşlara ilişkin esasların belirlenmesi amaçlanmıştır.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

Gayrimenkul yatırım ortaklıklarının portföyünde yer alan yurt dışı gayrimenkul yatırımlarının değerlemesinin daha sağlıklı şekilde yapılması.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

Gayrimenkul yatırım ortaklıklarının portföyünde yer alan yurt dışı gayrimenkul yatırımlarının değerlemesinin daha sağlıklı şekilde yapılmasıyla yatırımcıların menfaatinin korunması.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Kurul içi ve dışı herhangi bir görüş talebinde bulunulmamıştır.

3.6.4. Yatırım Fonları Rehberi'ne İlişkin i-SPK.52.4.o Sayılı İlke Kararı ile Emeklilik Yatırım Fonları Rehberi'ne İlişkin i-SPK.4632 s.kn.17.3.g Sayılı İlke Kararı

Kurul'un i-SPK.52.4.o (20.06.2018 tarihli ve 26/740 s.k.) sayılı İlke Kararı ve Kurul'un i-SPK.4632 s.kn.17.3.g (20.06.2018 tarihli ve 26/740 s.k.) sayılı İlke Kararı ile Yatırım Fonlarına İlişkin Rehber ve Emeklilik Yatırım Fonlarına İlişkin Rehber'in çeşitli maddelerinde yapılan değişiklikler kapsamında;

- Bankaların ihraç ettiği ilave ana sermaye hesaplamasına dahil edilecek borçlanma araçlarının yatırım fonlarının ve emeklilik yatırım fonlarının portföyüne dahil edilebilmesine,
- Yatırım fonu ve emeklilik yatırım fonlarının izahnamesinde belirlenen karşılaştırma ölçütünün/eşik değerin unsurları arasında pay endeksi yer alan yatırım fonları/emeklilik yatırım fonları tarafından karşılaştırma ölçütü/eşik değer getirisinin hesaplanmasında "pay fiyat endeksleri"nin değil, "pay getiri endeksleri"nin kullanılmasına ilişkin düzenlemeler yapılmıştır.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

a) Sektör ihtiyaçlarına uygun şekilde yatırım fonları ve emeklilik yatırım fonlarının portföyünde yeterli çeşitlilik sağlanmaması,

b) Yatırım fonları ve emeklilik yatırım fonlarının portföyünün nispi getiri oranının tam olarak doğru şekilde yansıtılmaması nedeniyle yatırımcıların da doğru şekilde bilgilendirilmemesi durumu ortaya çıkacaktır.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

a) Yatırım fonlarının ve emeklilik yatırım fonlarının portföy çeşitlendirmesine katkıda bulunulması,

b) Yatırım fonlarının ve emeklilik yatırım fonlarının portföyünün nispi getiri oranının daha doğru şekilde yansıtılması beklenmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

a) Bankaların ilave ana sermaye hesaplamasına dahil edilecek borçlanma aracının yatırım fonu ve emeklilik yatırım fonu portföylerine dahil edilme esasları konusunda bir düzenleme bulunmadığı dikkate alınarak, portföy çeşitlendirmesinde yeni bir yatırım aracı olarak fon portföylerine dahil edilmesine imkan tanınması için uygulamanın yönlendirilmesi ve konuya açıklık getirilmesini teminen bankalar tarafından ihraç edilen, bankaların ilave ana sermaye hesaplamasına dahil edilecek borçlanma araçlarının yatırım/emeklilik yatırım fonlarının portföylerine dahil edilmesine ilişkin hususları belirlemek,

b) "Getiri Endeksi" olarak hesaplanan pay endekslerinin, endekse dahil olan ortaklık paylarının kar payı ödemesinden kaynaklanan endeksi düşürücü etkilere maruz kalmadığı ve bu kapsamda, yatırım/emeklilik yatırım fonları tarafından performans sunumlarında "pay fiyat endeksi" yerine "pay getiri endeksi"nin esas alınması halinde portföyün nispi getiri oranının daha doğru şekilde yansıtılması amaçlanmıştır.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

a) Yatırım fonları ve emeklilik yatırım fonlarının portföyünün çeşitlendirmesi suretiyle söz konusu fonlar tarafından getiri elde edilebilecek olması ve bankaların ilave ana sermaye hesaplamasına dahil edilecek borçlanma aracının ihraççısının finansman sağlamanın kolaylaşması,

b) Yatırım fonları ve emeklilik yatırım fonlarının portföyünün nispi getiri oranının daha doğru şekilde yansıtılabilir olması nedeniyle, yatırımcıların yatırım kararını daha sağlıklı şekilde verebilmesi.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarılabileceği Sosyal Etki

a) Bankaların ilave ana sermaye hesaplamasına dahil edilecek borçlanma aracının, yatırım fonu ve emeklilik yatırım fonu portföylerine dahil edilebilmesiyle, hem söz konusu yatırım aracının ihraççısının finansman sağlamanın kolaylaşabilmesi hem de yatırım fonlarının ve emeklilik yatırım fonlarının portföyünün çeşitlendirilebilmesi,

b) Yatırım fonları ve emeklilik yatırım fonlarının portföyünün nispi getiri oranının daha doğru şekilde yansıtılabilecek olması nedeniyle, yatırımcıların doğru şekilde bilgilendirilmesi ve yatırımcıların daha sağlıklı şekilde yatırım kararı verebilmesi beklenmektedir.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Kurul içi ve dışı herhangi bir görüş talebinde bulunulmamıştır.

3.6.5. Menkul Kıymet Yatırım Ortaklıklarına İlişkin i-SPK.48.3.a Sayılı İlke Kararı

i-SPK.48.3.a (20.06.2018 tarihli ve 26/740 s.k.) sayılı İlke Kararı ile menkul kıymet yatırım ortaklıkları tarafından belirlenen karşılaştırma ölçütünün/eşik değerinin unsurları arasında pay endeksleri yer alması halinde karşılaştırma ölçütü/eşik değer getirisinin hesaplanmasında “pay fiyat endeksleri”nin değil, “pay getiri endeksleri”nin kullanılmasına ilişkin düzenlemeler yapılmıştır.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

Menkul kıymet yatırım ortaklıklarının nispi getiri oranının tam olarak doğru şekilde yansıtılmaması nedeniyle yatırımcıların da doğru şekilde bilgilendirilmemesi durumu ortaya çıkabilecektir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

Menkul kıymet yatırım ortaklıklarının nispi getiri oranının daha doğru şekilde yansıtılması beklenmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

“Getiri Endeksi” olarak hesaplanan pay endekslerinin, endekse dahil olan ortaklık paylarının kar payı ödemesinden kaynaklanan endeksi düşürücü etkilere maruz kalmadığı ve bu kapsamda, menkul kıymet yatırım ortaklıkları tarafından performans sunumlarında “pay fiyat endeksi” yerine “pay getiri endeksi”nin esas alınması suretiyle portföyün nispi getiri oranının daha doğru şekilde yansıtılması amaçlanmıştır.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

Menkul kıymet yatırım ortaklıklarının nispi getiri oranının daha doğru şekilde yansıtılabilecek olması nedeniyle, yatırımcıların yatırım kararını daha sağlıklı şekilde verebilmesi.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarılabileceği Sosyal Etki

Menkul kıymet yatırım ortaklıklarının nispi getiri oranının daha doğru şekilde yansıtılabilecek olması nedeniyle, yatırımcıların doğru şekilde bilgilendirilmesi ve yatırımcıların daha sağlıklı şekilde yatırım kararı verebilmesi beklenmektedir.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Kurul içi ve dışı herhangi bir görüş talebinde bulunulmamıştır.

3.6.6. Yatırım Fonları Rehberi'ne İlişkin i-SPK.52.4.ö Sayılı İlke Kararı

i-SPK.52.4.ö sayılı İlke Kararı (16.08.2018 tarihli ve 38/964 s.k.) ile Yatırım Fonlarına İlişkin Rehber'de değişiklik öngörülmüş olup, bu kapsamda, özel kanunlara göre kurulan ve mesleki emeklilik fonu niteliğini haiz tüzel kişilerin üyeleri ile grup çalışanlarına yönelik fonlara ilişkin düzenlemeler yapılmıştır.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

Yatırım fonları aracılığıyla sermaye piyasalarına dahil olabilecek çok sayıda potansiyel yatırımcıdan mahrum kalınması durumu ortaya çıkabilecektir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

Sermaye piyasalarının derinleşmesine ve sermayenin tabana yayılmasına katkı sağlaması beklenmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

Sermaye piyasalarının gelişimine katkı sağlamak amacıyla, özel kanunlara göre kurulan ve mesleki emeklilik fonu niteliğini haiz tüzel kişilerin grup şirketlerinin sermaye piyasalarından faydalanma imkanının artırılması, söz konusu hedef kitleye ulaşılarak sermayenin tabana yayılması ve yatırımcı sayısının artırılması ve böylelikle söz konusu tüzel kişilik üye ve çalışanlarının ortağı, çalışanı oldukları şirketlerin sermaye piyasası araçlarına güvenle ve daha az riskli şekilde yatırım yapmalarına imkan tanınması hedeflenmektedir.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

Özel kanunlara göre kurulan ve mesleki emeklilik fonu niteliğini haiz tüzel kişilerin grup şirketlerinin sermaye piyasalarından faydalanma imkanının artırılması suretiyle finansmanın kolaylaşması.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

Özel kanunlara göre kurulan ve mesleki emeklilik fonu niteliğini haiz tüzel kişilerin üye ve çalışanlarının ortağı, çalışanı oldukları şirketlerin sermaye piyasası araçlarına güvenle ve daha az riskli şekilde yatırım yapmalarına imkan tanınması.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Kurul içi ve dışı herhangi bir görüş talebinde bulunulmamıştır.

3.6.7. Gayrimenkul Yatırım Ortaklıklarına ve Gayrimenkul Yatırım Fonlarına İlişkin i-SPK.48.8 Sayılı İlke Kararı

Kurul'un i-SPK.48.8 (16.08.2018 tarihli ve 38/991 s.k.) sayılı İlke Kararı ile 3194 sayılı İmar Kanunu'na eklenen Geçici 16. madde kapsamında;

- Yapı Kayıt Belgesi almış yapıların, ilgili düzenlemelerde yer alan diğer koşullar saklı kalmak kaydıyla, III-48.1 sayılı Gayrimenkul Yatırım Ortaklıklarına İlişkin Esaslar Tebliği'nin (GYO Tebliği) 22. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde ve III-52.3 sayılı Gayrimenkul Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliği'nin (GYF Tebliği) 18. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan "yapı kullanma izni alınmış olması"na ilişkin şartı sağladığının kabul edilmesine,
- Yapı Kayıt Belgesi alınması ve gerekli olması durumunda tapuda cins değişikliği ile kat mülkiyetinin tesis edilmesinin GYO Tebliği'nin 34. maddesinin birinci fıkrası ve GYF Tebliği'nin 28. maddesinin birinci fıkrası kapsamında değerlendirilmesini gerektiren işlem olarak belirlenmesine karar verilmiştir.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

Kamuoyunda “İmar Barışı” olarak bilinen Yapı Kayıt Belgesi’ne ilişkin düzenlemeden GYO ve GYF’lerin faydalandırılmaması halinde, söz konusu durum- bu kurumlar açısından rekabet dezavantajına yol açabilecektir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

GYO ve GYF’lerin rekabet dezavantajı yaşamaması ve “İmar Barışı”nın amacı dikkate alınarak ilgili mevzuata uyum sağlanması öngörülmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

3194 sayılı İmar Kanunu’na eklenen Geçici 16. madde ile kamuoyunda “İmar Barışı” olarak bilinen Yapı Kayıt Belgesi’ne ilişkin düzenleme yapılmış olup, söz konusu İlke Kararı ile GYO ve GYF’lerin bu düzenlemeden faydalandırılması amaçlanmıştır.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

GYO ve GYF’ler tarafından portföylerine Yapı Kayıt Belgesi alınmış gayrimenkullerin dahil edilebilecek olmasıyla GYO ve GYF’lerin portföylerinin çeşitlendirilmesi ve olası gayrimenkul yatırım fırsatlarının değerlendirilmesi.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

3194 sayılı İmar Kanunu’na eklenen Geçici 16. madde ile ruhsatsız veya ruhsat ve eklerine aykırı yapı sorununun çözülmesi, kat mülkiyetine geçen yapıların alım satım işlemlerine yasallık kazandırılması ve arsa vasfından alınan emlak vergisinin yapı vasfından alınması suretiyle vergi kayıplarının önlenmesi amaçlanmış olup, Kurul’un i-SPK.48.7 sayılı İlke Kararı ile söz konusu amaca katkı sağlanması beklenmektedir.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Kurul içi ve dışı herhangi bir görüş talebinde bulunulmamıştır.

3.6.8. Gayrimenkul Yatırım Ortaklıklarına İlişkin i-SPK 48.9 Sayılı İlke Kararı

Kurul’un i-SPK 48.9 (18.10.2018 tarihli ve 52/1193 s.k.) sayılı İlke Kararı ile gayrimenkul yatırım ortaklıkları tarafından yurt dışındaki gayrimenkul projelerine III-48.1 sayılı Gayrimenkul Yatırım Ortaklıklarına İlişkin Esaslar Tebliği’nin 28’inci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendi ile Kurulumuzun i-SPK.48.2 (22.04.2014 tarih ve 12/389 s.k.) sayılı İlke Kararı kapsamında yurt dışında/içinde kurulu iştirakler vasıtasıyla yatırım yapılabilmesine ve bu yatırımların değerlemesine ilişkin olarak Kurulumuzun i-SPK.48.7 (30.03.2018 tarihli ve 16/460 s.k.) sayılı İlke Kararı hükümlerinin uygulanmasına ilişkin düzenleme yapılmıştır.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

06.10.2018 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2008-32/34)’de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No: 2018-32/51) ile yapılan değişiklik sonrasında, gayrimenkul yatırım ortaklıklarının yurt içinden döviz cinsinden gelir elde etme imkânının ortadan kalktığı dikkate alınarak, birçok gayrimenkul yatırım ortaklığı tarafından mevcut yatırımların yalnızca döviz cinsinden banka kredileri ile finanse edilmesi durumu ortaya çıkabilecektir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

Gayrimenkul yatırım ortaklıklarının döviz cinsinden gelirinin artması ve portföylerini çeşitlendirmesi beklenmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

Gayrimenkul yatırım ortaklıkları tarafından yurt dışında/içinde kurulu bir iştirak vasıtasıyla yurtdışı gayrimenkul projelerine yatırım yapılması suretiyle gayrimenkul yatırım ortaklıklarının döviz cinsi gelirlerini artırabilmesi ve portföylerini çeşitlendirebilmesi hedeflenmiştir.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

Gayrimenkul yatırım ortaklıklarının döviz cinsinden gelir elde etmesi.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

Gayrimenkul yatırım ortaklıkları tarafından yurt dışında/içinde kurulu bir iştirak vasıtasıyla yurt dışı gayrimenkul projelerine yatırım yapılması suretiyle ülkemize döviz girişi sağlanması.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Kurul içi ve dışı herhangi bir görüş talebinde bulunulmamıştır.

3.6.9. Emeklilik Yatırım Fonları Rehberi'ne İlişkin i-SPK.4632 s.kn.17.3.ğ Sayılı İlke Kararı

Kurul'un i-SPK.4632 s.kn.17.3.ğ (23.11.2018 tarihli ve 58/1355 s.k.) sayılı İlke Kararı ile Emeklilik Yatırım Fonlarına İlişkin Rehber'de değişiklik yapılmış olup, bu kapsamda, bireysel emeklilik sisteminde sunulan standart fonlar ile otomatik katılım sisteminde sunulan başlangıç fonları ve standart fonlar ile ilgili portföy sınırlamalarına ilişkin düzenleme yapılmıştır.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yapılacak mevzuat değişiklikleri çerçevesinde, düzenleme boşluğu durumu ortaya çıkabilecektir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yapılacak mevzuat değişiklikleri çerçevesinde, mevzuat anlamında boşluk oluşmaması beklenmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yapılacak mevzuat değişiklikleri çerçevesinde, düzenleme boşluğu oluşmamasını teminen eş zamanlı düzenleme yapılması amaçlanmıştır.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

Bireysel emeklilik sisteminde sunulan standart fonlar ile otomatik katılım sisteminde sunulan başlangıç fonları ve standart fonlar ile ilgili portföy sınırlamalarına ilişkin düzenlemelerin Kurulumuz mevzuatına dahil edilmesiyle düzenlemede birliğin sağlanması ve bu sayede kaynakların daha etkin kullanılması.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

Bireysel emeklilik sisteminde sunulan standart fonlar ile otomatik katılım sisteminde sunulan başlangıç fonları ve standart fonlar ile ilgili portföy sınırlamalarına ilişkin düzenlemelerin Kurulumuz mevzuatına dahil edilmesiyle uygulamada kolaylık sağlanması.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Kurul içi ve dışı herhangi bir görüş talebinde bulunulmamıştır.

3.6.10. Yatırım Fonları Rehberi'ne İlişkin i-SPK.52.4.p Sayılı İlke Kararı ile Emeklilik Yatırım Fonları Rehberi'ne İlişkin i-SPK.4632 s.kn.17.3.h Sayılı İlke Kararı

Kurul'un i-SPK.52.4.p (13.12.2018 tarihli ve 63/1453 s.k.) sayılı İlke Kararı ve Kurul'un i-SPK.4632 s.kn.17.3.h (13.12.2018 tarihli ve 63/1453 s.k.) sayılı İlke Kararı ile Yatırım Fonlarına İlişkin Rehber ve Emeklilik Yatırım Fonlarına İlişkin Rehber'de değişiklik yapılmış olup, bu kapsamda, yatırım fonları ve emeklilik yatırım fonlarının portföylerine, ihraççı veya üçüncü kişiler tarafından geri alım taahhüdü içeren

pay, borçlanma aracı, teminatlı menkul kıymet, varlığa veya ipoteye dayalı menkul kıymet, kira sertifikası, gayrimenkul sertifikası ve benzeri sermaye piyasası araçlarının ihraçlarından ilgili sermaye piyasası araçlarının dâhil edilmesi halinde, söz konusu taahhüt kapsamında fon portföylerinden yapılacak satım işlemlerinin yatırım fonları ile emeklilik yatırım fonları tarafından borsa dışında gerçekleştirilebilmesine ilişkin düzenleme yapılmıştır.

Ekonomik ve Sosyal Etkilerin Analizi

1. Düzenlemeye Duyulan İhtiyaç ve Düzenleme İçin Seçeneklerin Değerlendirilmesi

1.1. Düzenleme Yapılmaması Halinde

Fonların portföyünde yer alan ihraççı veya üçüncü kişiler tarafından geri alım taahhüdü içeren varlıkların likidite imkanının sınırlanması ve fonların diğer yatırımcılar karşısında dezavantajlı hale gelmesi durumu ortaya çıkabilecektir.

1.2. Düzenleme Yapılması Halinde

Fonların portföyündeki ihraççı veya üçüncü kişiler tarafından geri alım taahhüdü içeren varlıklar için ilave bir likidite imkânı sağlanması ve ayrıca fonların diğer yatırımcılar ile aynı avantajlara sahip olmasının sağlanması beklenmektedir.

2. Düzenlemenin Hedefi/Amacı

Yatırım fonları ve emeklilik yatırım fonlarının portföyünde yer alan ve ihraççı veya üçüncü kişiler tarafından geri alım taahhüdü içeren pay, borçlanma aracı, teminatlı menkul kıymet, varlığa veya ipoteye dayalı menkul kıymet, kira sertifikası, gayrimenkul sertifikası ve benzeri sermaye piyasası araçları için ilave bir likidite imkânı sağlanması ve söz konusu fonların diğer yatırımcılar ile aynı avantajlara sahip olması amaçlanmıştır.

3. Düzenleme ile Düzenleme Kapsamındakilere (Kamu ve Özel) Sağlanacak Ekonomik Yarar (veya Azaltılacak Maliyet)

Yatırım fonları ve emeklilik yatırım fonlarının portföyünde yer alan ve ihraççı veya üçüncü kişiler tarafından geri alım taahhüdü içeren varlıkların borsada işlem görmeye başlamasından sonra borsa fiyatının geri alım fiyatından yüksek olması halinde, ilgili yatırım veya emeklilik yatırım fonlarının geri satım hakkını kullanmayarak portföylerindeki söz konusu varlıkları borsa kanalıyla satmayı tercih edeceği aşikâr olup, geri satım işlemlerinin borsa dışında gerçekleştirilebilmesi hususunun fonların ve dolayısıyla yatırımcıların getirisine olumlu katkı sağlama ihtimali bulunmaktadır.

4. Düzenlemenin Ortaya Çıkarabileceği Sosyal Etki

Fonların portföyünde yer alan ihraççı veya üçüncü kişiler tarafından geri alım taahhüdü içeren varlıklara ilave bir likidite imkanı sağlanması ve fonların diğer yatırımcılar ile aynı avantajlara sahip olmaları suretiyle yatırımcı menfaatinin korunması.

5. İzlenen Görüş Alma Süreçleri

Kurul içi ve dışı herhangi bir görüş talebinde bulunulmamıştır.

3.7. 2017-2021 DÖNEMİ STRATEJİK PLANI'NA GÖRE 2018 YILI DEĞERLENDİRMELERİ

Kurulumuzun 2017-2021 dönemi Stratejik Planı'na 2018 yılındaki bazı çalışmalarının değerlendirmesi aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Tablo 3.1. 2017-2021 Dönemi Stratejik Planı'na Göre 2018 Yılı Değerlendirmeleri

Stratejik Amaç	Stratejik Hedef	Strateji	2018 Yılı Değerlendirmeleri
AMAÇ 1 TÜRKİYE SERMAYE PIYASALARININ ARZ VE TALEP YÖNLERİNİN GÜÇLENDİRİLMESİ	1.1. Sermaye Piyasalarından Finansman Temin Kanalları Geliştirilecektir.	Dünya uygulamaları izlenerek kitle fonlaması (crowd-funding) gibi modern finansman yöntemlerinin ülkemizde uygulanabilirliğine yönelik düzenlemeler hayata geçirilecektir.	28.11.2017 tarihli ve 7061 sayılı Kanununun 107. maddesi ile 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa kitle fonlamasına dair ifadeler ve kitle fonlamasının tanımı eklenmiştir. Bu kapsamda, kitle fonlamasına ilişkin Tebliğ taslağı hazırlanmış ve görüş ve öneriler için kamuya açıklanmıştır. Ayrıca, kitle fonlamasına ilişkin ikincil düzenlemelerin hazırlanması sırasında destek almak üzere EBRD ile "Kitle Fonlamasına İlişkin İkincil Düzenlemeler Hakkında EBRD Projesi" hayata geçirilmiştir.
		Faizsiz finansman araçlarının yaygınlaştırılmasına yönelik düzenleme/değişiklik çalışmaları yapılacaktır.	Faizsiz finansman araçlarının yaygınlaştırılması ile ilgili olarak Türkiye Katılım Bankaları Birliği ile mevzuat çalışmaları kapsamında toplantılar düzenlenmiştir. Ayrıca, 27.12.2018 tarihli ve 7159 sayılı Kanun'un 9 uncu maddesi ile SPKN'un 61 inci maddesine aşağıdaki hüküm eklenmiştir. "Üçüncü fıkranın ikinci cümlesi ile dördüncü fıkra hükümleri, 5411 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde gerçekleştirilen ve katılım bankalarının fon kullanıcısı olduğu ilave ana sermaye ve katkı sermaye niteliğindeki kira sertifikası ihraçlarında uygulanmaz." Diğer yandan İslami Finansal Hizmetler Kurulu (IFSB)'nin Teknik Komite toplantılarına ve yapılan seminerlere katılım sağlanmıştır. Bu kapsamda, hem IFSB'nin yürütmekte olduğu standart çalışmalarına ilişkin değerlendirmelere katılma imkanı sağlanmış hem de bu konudaki gelişmeler ve ülke tecrübeleri hakkında bilgi sahibi olunmuştur.
	1.2. Finansal Farkındalığın Artırılması ve Finansal Eğitimin Yaygınlaştırılması Amacıyla Çalışmalar Yürütülecektir.	Türkiye'de finansal okuryazarlık düzeyinin periyodik olarak izlenmesine yönelik çalışmalar yapılacaktır.	2018 yılında yapılması planlanan araştırma, kaynak yetersizliği nedeniyle yapılamamıştır. 2019 yılında OECD bünyesinde yapılacak bir çalışma kapsamında araştırmanın gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.
		Finansal eğitim ve farkındalık konusunda eğitim materyalleri ile farklı iletişim kanalları yoluyla sunulabilecek içerikler ve görseller hazırlanacaktır.	Altyapısı Kurulumuzca oluşturulan Finansal Eğitim web sitesinin (www.finansalegitim.gov.tr) yayına alınmasıyla sermaye piyasaları, bankacılık, sigortacılık alanlarında temel finansal bilgileri içeren ve temel, orta ve ileri düzey seviyelerinde hazırlanan 32 adet eğitim videosu kullanıma açılmıştır.

2018 YILI FAALİYET RAPORU

Stratejik Amaç	Stratejik Hedef	Strateji	2018 Yılı Değerlendirmeleri
		Bireylerin, gerektiği takdirde farklı odak grupları bazında, finansal eğitimi konusunda çalışmalar yapılacak ve bu doğrultuda bir web sitesi oluşturularak finansal eğitim herkes için erişilebilir hale getirilecektir.	<p>Finansal eğitim web sitesinin test çalışmaları tamamlanarak www.finansalegitim.gov.tr adresinde yayına alınmıştır.</p> <p>2018 Ekim ayının ilk haftası düzenlenen Dünya Yatırımcı Haftası ve çeşitli üniversite etkinlikleri kapsamında yaklaşık 1500 öğrenciye seminer verilmiştir. Finansal eğitim web sitesine üye olmak suretiyle eğitimleri takip eden kullanıcı sayısı 2018 yılı sonu itibarıyla 800'e ulaşmıştır.</p>
	1.3.Kolektif Yatırım Kuruluşlarının Geliştirilmesi Yönünde Düzenleyici Çerçeve Güçlendirilecektir.	Faize duyarlı yatırımcılara yönelik araçlar ile uzun vadeli tasarrufları teşvik edecek nitelikteki araçlar başta olmak üzere, kolektif yatırım araçlarında çeşitliliğinin artırılması ve kurumsal yatırımcı tabanının genişletilmesi yönünde çalışmalar sürdürülecektir.	Emeklilik yatırım fonlarının toplam net varlıklarının değeri otomatik katılım sisteminin de etkisiyle 2018 yılında 2017 yılına göre %17,1 artış göstermiş ve 79,5 milyar TL'den 93,1 milyar TL'ye yükselmiştir.
Türkiye Elektronik Fon Alım Satım Platformu'nda (TEFAS) yatırım fonu katılma paylarının yabancı para ile alım satımının yapılabilmesine, genel ekonomik durumun dikkate alınması suretiyle imkân tanınması, bu çerçevede yabancı yatırımcıların yatırım fonu katılma payı alım satım işlemi yapabilmesinin de kolaylaştırılması ve TEFAS'ın güncel ihtiyaçlara göre geliştirilmesi planlanmaktadır.		<p>2018 yılında ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik konjonktür ve fon piyasasının söz konusu konjonktürden etkilenmesi sonucunda yıl sonunda yatırım fonları büyüklüğü yaklaşık 3 milyar TL azalmış olup, TEFAS işlem hacmi yaklaşık 2 milyar TL artış göstermiştir.</p> <p>Diğer taraftan, 31.08.2018 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 53 sayılı Cumhurbaşkanlığı kararıyla, kararın yayımı tarihinden itibaren üç ay süreyle sınırlı olarak vadesiz ve özel cari hesaplara ve söz konusu tarihten itibaren üç ay içinde açılan veya vadesi yenilene vadeli hesaplara ödenecek faizler ve kâr paylarına uygulanmak üzere söz konusu faiz ve kâr paylarına uygulanan stopaj oranları düşürülerek yeniden belirlenmiştir. Söz konusu düzenleme yatırımcıların mevduat hesaplarına yönelmesine neden olmuş ve bu durum, menkul kıymet yatırım fonlarının büyüklüğünü ve TEFAS işlem hacmini düşürmüştür.</p> <p>Söz konusu stopaj düzenlemesinin 30.11.2018 tarihinde son bulması ile fon büyüklüğü ve TEFAS işlem hacminde artış meydana gelse de yılsonu itibarıyla TEFAS işlem hacmi 27 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.</p>	
Sermaye piyasalarında daha yoğun bir şekilde kullanılmalarını teminen, gayrimenkul yatırım fonları, girişim sermayesi yatırım fonu/ortaklıkları ile münhasıran altyapı yatırım ve hizmetlerinden oluşan portföyü işletecek gayrimenkul yatırım ortaklıklarına ilişkin mevzuatın sektörden iletilen talepler de dikkate alınarak uygulamada karşılaşılan sorunların giderilmesi amacıyla gözden geçirilmesine yönelik çalışmalar sürdürülecektir.		2018 yılı sonu itibarıyla menkul kıymet yatırım fonlarının toplam değeri yaklaşık %11,1 azalarak 54,2 milyar TL'den 48,2 milyar TL'ye gerilemiştir. Diğer taraftan aynı yıl sonunda gayrimenkul yatırım fonlarının toplam değeri 3,5 milyar TL, girişim sermayesi yatırım fonlarının toplam değeri ise 1,2 milyar TL olmuş ve önceki yıla göre artış görülmüştür (2017; 2,1 milyar TL, 690 milyon TL). Söz konusu veriler kapsamında fonların toplam değeri 53 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.	

2018 YILI FAALİYET RAPORU

Stratejik Amaç	Stratejik Hedef	Strateji	2018 Yılı Değerlendirmeleri
			2018 yılı sonu itibarıyla yatırım ortaklıklarının toplam aktifleri de 84,6 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.
	1.4.Sermaye Piyasalarının Avantajlarının Bilinirliği Artırılacak ve Şirketlerce Erişimi Kolaylaştırılacaktır.	Halka açık ortaklıklar ve/veya ihraççılar sermaye piyasası ve/veya vergi mevzuatında yararlanabilecekleri mevcut teşvik ve avantajlı düzenlemeler hakkında bilgilendirilecektir.	Gerekli bilgilendirmeler Kurulumuz resmi internet sitesi ve haftalık olarak yayınlanan SPK Bülteni aracılığıyla yapılmış, ilave bir tanıtıcı faaliyette bulunulamamıştır.
		Sermaye piyasası araçlarının ihracı için Kurula yapılacak başvuruların kolaylaştırılması ve ihraççılara yol gösterici olması amacıyla hazırlanacak dokümanlar/rehberler/kılavuzlar Kurul internet sitesi aracılığıyla kamuya duyurulacaktır.	2018 yılında düzenlenen Kurulumuzun II-16.2 nolu "Kooperatif ve Kooperatif Birliklerinin Paylarının Çoğunluğuna Sahip Olduğu Anonim Ortaklıklara İlişkin Esaslar Tebliği" çerçevesinde, kooperatif ve kooperatif birliklerinin paylarının çoğunluğuna veya yönetim kontrolüne sahip olduğu anonim ortaklıkların Kurula yapacakları başvuruda kullanılacak "Başvuru Formu" 04.10.2018 tarihinde Kurul internet sitesinde yayınlanmıştır. Kurulumuz ve Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) tarafından kurumsal yönetim alanında işbirliğine yönelik olarak gerçekleştirilen "Kurumsal Yönetim İlkelerinin Uygulanmasında Sermaye Piyasası Kurulu'na Destek" konulu proje çalışması kapsamında 2018 yılında Kurumsal Yönetim Uyum Raporu (URF) ve Kurumsal Yönetim Bilgi Formu (KYBF) şablonları oluşturulmuştur.
AMAÇ 2 SERMAYE PIYASALARINDA GÜVEN VE ETKİNLİĞİ ARTTIRMAK	2.1.Gözetim Faaliyetlerinin Etkinliği Artırılacaktır.	Gözetim faaliyetleri ile gözetim sistemlerinin daha etkin çalışması amacıyla diğer sermaye piyasası kuruluşları ile ortak çalışmalar yürütülecektir.	Piyasa Gözetimi kapsamında 2018 yılında; <ul style="list-style-type: none"> • 111 adet "piyasa bozucu eylem" incelemesi, • 22 adet "bilgi suistimali" incelemesi • 126 adet "piyasa dolandırıcılığı" incelemesi gerçekleştirilmiştir.

2018 YILI FAALİYET RAPORU

Stratejik Amaç	Stratejik Hedef	Strateji	2018 Yılı Değerlendirmeleri
	2.2. Denetim Faaliyetlerinin Etkinliği Artırılacaktır.	Risk Bazlı Denetime İlişkin Usul ve Esaslar çerçevesinde oluşturulacak yıllık denetim programları ile denetime ayrılan kaynaklar daha riskli alanlara daha yoğun tahsis edilecek, bu suretle yatırımcıların hak ve menfaatlerinin korunması amaçlanacaktır.	<p>Kurulumuzca belirlenen kıstaslar çerçevesinde, Risk Bazlı Denetim kapsamında 2018 yılında;</p> <ul style="list-style-type: none"> • 69 adet “halka açık şirket” denetimi, • 32 adet “izinsiz sermaye piyasası faaliyeti” denetimi, • 29 adet “yatırım kuruluşu ve kolektif yatırım kuruluşu” denetimi gerçekleştirilmiştir. <p>Ayrıca, bilgi sistemlerinin denetim ve yönetimine ilişkin mevzuatın oluşturulması kapsamında; VII-128.9 Bilgi Sistemleri Yönetimi Tebliği 05.01.2018 tarih 30292 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmış ve yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bilgi Sistemleri Yönetimi Tebliği ile bilgi sistemlerinin yönetimine ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir.</p>
	2.3. Uluslararası Kuruluşlarla İşbirliği Çalışmaları Güçlendirilecektir	<p>Stratejik öneme sahip konularda uluslararası kuruluşlarla işbirliği faaliyetleri sürdürülecektir.</p> <p>Uluslararası kuruluşlar veya muadil örgütlerle ortak projeler yapılacaktır.</p>	<p>2018 yılında IOSCO, IFSB, OECD, FSB, ISEDAK, IFIAR, IASB gibi uluslararası kuruluşlarda etkin olarak görev alan Kurulumuz personeli, bu kurumların genel kurul, komite ve çalışma toplantıları olmak üzere 60 toplantıya katılım sağlamışlardır.</p> <p>2018 yılında, IOSCO Mutabakat Zabıtı (Memorandum of Understanding-MoU) çerçevesinde Kurulumuzdan istenilen bilgiler ve muadil yabancı kuruluşların sermaye piyasalarımıza özgü düzenleme ve uygulamalarımızı öğrenmek amacıyla yönelttiği bilgi talepleri karşılanmıştır. Bu çerçevede muadil sermaye piyasası otoritelerinden gelen 25 adet bilgi talebi cevaplanmıştır.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kurulumuz ile EBRD arasında ortaklaşa yürütülen Kurumsal Yönetim İlkelerinin Uygulanmasında Sermaye Piyasası Kurulu’na Destek” Projesi devam etmektedir. • Borçlanma araçları yatırımcılarına sağlanan korumanın artırılmasına yönelik olarak, sermaye piyasasında borçlanma araçlarına ilişkin hukuki altyapının geliştirilmesini sağlamak üzere, Kurulumuza uluslararası en iyi uygulama kurallarına uyumlu olarak mevzuatın gözden geçirilmesi konusunda teknik destek verilmesi amacıyla EBRD ile bir proje başlatılmıştır (6 ay süreli) • Ülkemizde kitle fonlaması konusunun yasalaşmasını takiben Kurulumuzun bu alanda üstlendiği misyonu da dikkate alarak, kitle fonlamasına ilişkin ikincil düzenlemelerin yapılması sırasında destek almak üzere yine EBRD ile “Kitle Fonlamasına İlişkin İkincil Düzenlemeler Hakkında EBRD Projesi” başlatılmıştır. (9 ay süreli)

2018 YILI FAALİYET RAPORU

Stratejik Amaç	Stratejik Hedef	Strateji	2018 Yılı Değerlendirmeleri
			<ul style="list-style-type: none"> • Sekreteryasını Kurulumuzun yürüttüğü İSEDAK Sermaye Piyasası Kurulları Forumu bünyesinde İSEDAK Gayrimenkul Borsası Projesi başlatılmıştır.
	2.4.Kurumsal Yönetim Uygulamaları Geliştirilecektir	Kurumsal yönetim düzenlemelerine uyumun gözetimine dair Kurul faaliyetlerinin iyileştirilmesine yönelik çalışmalar yapılacaktır.	Kurulumuz ve EBRD tarafından kurumsal yönetim alanında işbirliğine yönelik olarak gerçekleştirilen “Kurumsal Yönetim İlkelerinin Uygulanmasında Sermaye Piyasası Kurulu’na Destek” konulu proje çalışması kapsamında Kurumsal Yönetim Uyum Raporu (URF) ve Kurumsal Yönetim Bilgi Formu (KYBF) şablonları oluşturulmuştur. Bu kapsamda Kurumsal Yönetim Tebliği uyarınca yapılan Kurumsal Yönetim Uyum Raporlamasının KAP Platformu üzerinden URF ve KYBF şablonları kullanılarak yapılmasına yönelik çalışmalar sürmektedir. Söz konusu rapor formatları sayesinde şirketlerin kurumsal yönetime uyumunun gözetimi daha kolaylaştırılmıştır.
		Kurumsal yönetim ilkeleri dünyadaki gelişmeler ve piyasa şartları çerçevesinde güncellenecektir.	
	2.5.Finansal Piyasa Altyapılarının Güçlendirilmesi Çalışmaları Sürdürülecektir.	Uygun görülen piyasalarda MKT uygulamasına geçilmesine yönelik mevzuat ve takas altyapısının tamamlanması yönünde çalışmalar yapılacaktır.	Takasbank, 30.12.2012 tarihinde yürürlüğe giren 6362 sayılı yeni SPKn hükümleri çerçevesinde 02.09.2013 tarihinden itibaren kendi nezdinde işlettiği Ödünç Pay Piyasası’nda (ÖPP), 03.03.2014 tarihinden itibaren Borsa İstanbul A.Ş. Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası’nda (VİOP), 14.10.2016 tarihinden itibaren Borsa İstanbul A.Ş. Para Piyasası’nda (BİAŞ PP) 19.06.2017 tarihinden itibaren Borsa İstanbul Pay Piyasası’nda (BİAŞ Pay), 02.07.2018 tarihinden itibaren Borsa İstanbul Borçlanma Araçları Piyasası’nda (BİAŞ BAP) ve 01.10.2018 tarihinden itibaren de Borsa İstanbul SWAP Piyasası’nda MKT hizmeti vermekte olup, organize piyasalarda merkezi karşı taraf hizmeti verilmesine ilişkin strateji tamamlanmıştır.
		Tezgâh üstü türev araçlarından uygun görülenlerin organize piyasalarda işlem görmesi sağlanacaktır.	Sermaye piyasalarının geliştirilmesi, özel sektörün yerli para cinsi ve uzun vadeli borçlanmalarının teşviki ve bankaların faiz riskini daha sağlıklı yönetebilmeleri amacıyla teminatlı bir para piyasası oluşturulması çalışmaları tamamlanarak söz konusu para piyasası Ekim 2016’da Borsa borçlanma araçları piyasası bünyesinde faaliyet göstermeye başlamıştır. Bu sayede eski durumda tezgahüstü piyasalarda gerçekleştirilen işlemlerin Borsada yapılmasına imkan sağlamanın yanı sıra, referans faiz oranının da organize piyasada belirlenebilmesi hedeflenmiştir. Böylece ülkemiz tezgahüstü piyasalarında işleme konu edilen ürünlerin büyük çoğunluğunu oluşturan faiz swaplarının işleme konu edilmesine imkan veren alt yapı da sağlanmıştır.

2018 YILI FAALİYET RAPORU

Stratejik Amaç	Stratejik Hedef	Strateji	2018 Yılı Değerlendirmeleri
			<p>Ayrıca, halihazırda tezgahüstü piyasalarda işleme konu edildikleri bilinen pay, vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerine ilişkin olarak 10 adet yeni pay vadeli işlem ve opsiyon sözleşmesi Borsa Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasasında işleme açılmıştır. Hâlihazırda bankalar tarafından borsa dışında tezgahüstü piyasalarda gerçekleştirildiği bilinen Türk Lirası ve yabancı para birimlerinin birbirleri ile değiştirilmesi işlemlerinin Borsa bünyesinde, belirlenen koşullara tabi olarak ve Borsa güvencesi altında yapılmasına imkan sağlamak üzere Borsa İstanbul nezdinde Swap Piyasası oluşturulmuş olup, piyasa 1 Ekim 2018 tarihinde faaliyete geçmiştir.</p> <p>Mevcut durum itibarıyla, tezgahüstü piyasalarda işleme konu olan altın ve döviz dayalı vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri Borsada işlem görmektedir.</p> <p>Bu çerçevede, konuya ilişkin çalışmalar tamamlanmış bulunmaktadır.</p>
		Sermaye Piyasası Kanunu kapsamında belirlenen veri depolama kuruluşlarına ilişkin ikincil düzenlemeler yapılacaktır.	Veri Depolama Kuruluşunun Faaliyet, Çalışma ve Denetim Esasları Hakkında Yönetmelik 19.09.2018 tarih ve 30540 sayılı Resmi Gazete’de, Veri Depolama Kuruluşuna Yapılacak Raporlamalara İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ (IV-87.1) 27.10.2018 tarih ve 30578 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.
		Tarımsal ürünlere yönelik lisanslı depoculuk ve elektronik ürün senedi altyapısı geliştirilecek, ürün ihtisas borsasının kurulması ve faaliyete geçmesi sağlanacaktır.	Türkiye Ürün İhtisas Borsası’nın kuruluşuna 6 Nisan 2017 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan Bakanlar Kurulu Kararı ile izin verilmiş olup, 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu’nun 53 üncü maddesi kapsamında Ticaret Bakanlığı’nın yürüttüğü ikincil mevzuat çalışmalarına Kurulumuzca destek verilmektedir.
		Metal vb. emtianın işlem görebileceği organize piyasalar oluşturulacaktır.	Fiziki teslimatlı Anadolu Kırmızı ve Makarnalık Buğday Vadeli İşlem Sözleşmeleri 25.03.2016 tarihinde, fiziki teslimatlı Pamuk vadeli işlem sözleşmeleri ise 06.03.2017 tarihinde işleme açılmıştır. <p>Metale dayalı ürünlerden hurda çelik vadeli işlem sözleşmelerinin Borsa İstanbul Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasasında işlem görmesi sağlanmıştır.</p>
		Uluslararası takas ve saklama kuruluşları ile bağlantılı kurumların sağladığı teminat yönetimi hizmetlerinin Türkiye piyasalarına yatırım yapacak finansal kuruluşlarca kullanılabilmesi ve doğrudan bu kurumlara veya bunların müşterisi olan finansal kuruluşlara takas ve saklama hizmeti verilebilmesine imkân sağlayacak mevzuat tamamlanacak ve operasyonel altyapı oluşturulacaktır.	Yabancı merkezi saklama kuruluşlarının Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş. nezdinde hak sahibi bazında olmaksızın (omnibus) hesap açma başvurularına ilişkin mevzuat altyapısının tamamlanmasını teminen Kaydileştirilen Sermaye Piyasası Araçlarına İlişkin Kayıtların Tutulmasını Usul ve Esasları Hakkında Tebliğ’e (II-13.1) eklenmesi öngörülen madde taslağı ilgili tarafların katılımıyla nihai haline getirilmiştir. Toplu hesap yapısına devlet iç borçlanma araçlarıyla başlanması

2018 YILI FAALİYET RAPORU

Stratejik Amaç	Stratejik Hedef	Strateji	2018 Yılı Değerlendirmeleri
			öngörülmektedir. 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 6'ncı maddesi uyarınca DİBS'lerin saklamasına ilişkin yetki Hazine ve Maliye Bakanlığına ait olduğundan konuyla ilgili olarak Bakanlık onay süreci aşamasına geçilmiştir.
		Sermaye yeterliliği uygulamaları AB kriterleri ile uyumlu hale getirilecektir.	Avrupa Birliği sermaye yeterliliği müktesebatına ilişkin gerçekleştirilen twinning projesi neticesinde taslak Tebliğ çalışması hazırlanmıştır. Diğer yandan, 2017 yılının Aralık ayında yayınlanan ve aracı kurumlara yönelik hafifletilmiş sermaye yeterliliği düzenlemeleri içeren yeni düzenleme taslağının değerlendirilmesi ihtiyacı hasıl olmuştur. Mevcut durumda taslak üzerinde Avrupa Parlamentosu ve Konsey'in müzakere süreci yürütülecek olup, yürürlüğe girmesi beklenen yeni düzenlemelere ilişkin Kurul tarafından taslak hazırlama çalışması sürdürülmektedir.
		Yatırım kuruluşlarının müşterileri ile olan uyumsuzluklarının çözümlenmesinde Kanun düzeyinde mekanizmalar oluşturulacaktır.	Müşteri uyumsuzluklarının çözümlenmesine yönelik teknik düzeydeki çalışmalar yapılarak Kanun maddesi taslağı hazırlanmıştır.
	2.6. Bağımsız Denetim ve Gayrimenkul Değerleme Faaliyetleri Geliştirilerek Kalitesini Artırılacaktır.	Kalite kontrol çalışmalarının etkinliğinin arttırılacaktır.	Kalite kontrol çalışmaları kapsamında, 2018 yılında; <ul style="list-style-type: none"> • 6 adet Bağımsız Denetim Kuruluşu incelemesi • 8 adet Gayrimenkul Değerleme Şirketi incelemesi gerçekleştirilmiştir.
AMAÇ 3 KURUMSAL KAPASİTENİN GÜÇLENDİRİLMESİ	3.1. Kurulun İnsan Kaynakları Yönetimi İyileştirilecek ve Çalışma Koşulları İyileştirilecektir.	Kurul personel sistemine ilişkin yazılımın geliştirilmesi sağlanacaktır.	Personel sistemi test ortamında oluşturulmuş olup, yazılım geliştirme çalışmaları test ortamında devam etmektedir.
		Meslek personel yardımcılığı sınavı açılacaktır.	2018 yılında meslek personel yardımcılığı sınavı açılabilmesi için gerekli izinlerin alınması süreci tamamlanmıştır.
		Kurul hizmet birimlerinin fiziksel çalışma alanlarının iyileştirilmesi sağlanacaktır.	Ortaya çıkan ihtiyaçlar doğrultusunda, Kurul'un hizmet birimlerinde 800 m ² 'lik fiziksel çalışma alanı iyileştirilmiştir.
	3.2. Sektörle Diyalog Güçlendirilerek Faaliyetlerin Kamuoyu ve Paydaşlar Nezdinde Bilinirliği Artırılacaktır.	Düzenleme çalışmalarında sermaye piyasasında faaliyet gösteren kurumlar ile tasarruf sahipleri ve temsilcisi örgütlerle diyalogu arttırıcı faaliyetler yapılacaktır.	Kurumsal Yönetim İlkelerinin Uygulanmasında Sermaye Piyasası Kurulu'na Destek başlıklı proje kapsamında yenilenen kurumsal yönetim raporlama çerçevesine ilişkin sektöre tanıtım ve eğitim toplantıları yapılmıştır.
		Kamu ve sermaye piyasası kurumları ile iletişimin geliştirilmesi, düzenlenecek toplantılarla piyasalardaki gelişmelerin yakından takibi sağlanacaktır.	Kurulumuzca 2018 yılında, Erzurum Teknik Üniversitesi'ndeki kariyer zirvesine katılım sağlanmıştır.

2018 YILI FAALİYET RAPORU

Stratejik Amaç	Stratejik Hedef	Strateji	2018 Yılı Değerlendirmeleri
	3.3.Kurumsal Kapasitenin Güçlendirilmesi İçin Bilişim Altyapısı Güçlendirilecek ve Bilgi Sistemleri Geliştirilecektir	Elektronik Belge Yönetim Sistemi (EBYS) kullanılarak kamu kurumları ve sermaye piyasası kurum ve kuruluşları ile yazışmaların Kayıtlı Elektronik Posta (KEP) altyapısı kullanılarak yapılması sağlanacaktır.	KEP altyapısı kullanıma hazır hale getirilmiş ve kullanıma açılmıştır.
		Kurul internet sitesinin teknolojik altyapısı iyileştirilecek ve Kurul web sitemizin yeni ara yüzü hizmete alınacaktır.	Kurul internet sitesinin teknolojik altyapısı güncel teknolojiler kullanılarak yenilenmiştir.
		Kurul bünyesinde bilgi güvenliğinin etkin ve güvenli bir şekilde yönetiminin sağlanması amacıyla, TSE tarafından belgelendirilmiş olan TSE ISO 27001 Bilgi Güvenliği Yönetim Sisteminin idamesi sağlanacaktır.	2018 yılında Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemine ilişkin TSE gözetim tetkikinden başarı ile geçilmiş olup, ilgili belge sahipliği devam etmektedir.
	3.4.Türkiye ve Dünyadaki Ekonomik ve Sektörel Gelişmelere İlişkin İzleme Ve Değerlendirme Yapılacaktır.	Türkiye ve dünya ekonomisi yurtiçi/yurtdışı medya kuruluşları, veri/kaynak sağlayıcıları aracılığıyla takip edilecek, yaşanan gelişmelerin sermaye piyasası üzerine etkileri incelenecektir.	Ekonomik ve finansal göstergelere ilişkin olarak günlük, aylık, haftalık ve üç aylık raporlar hazırlanmaktadır. 2018 yılı gerçekleştirmelerinde Günlük Veriler ve Analizler Raporları da dikkate alınmış olup, bu kapsamda 2018 yılı içerisinde toplam 378 adet rapor hazırlanmıştır.
		Ekonomik ve mali piyasalardaki gelişmeler yurtiçi/yurtdışı medya kuruluşları, veri/kaynak sağlayıcıları aracılığıyla izlenerek strateji ve karar oluşum sürecine yardımcı olmak amacıyla gerek Kurul bünyesinde, gerekse üniversite işbirlikleri ile çalışmalar yapılacaktır.	2018 yılında, düzenleyici ve denetleyici otoritelere, özel sektör borçlanma araçlarına, kitle fonlamasına, dijital para ihracına, yabancı yatırımcılara, İSO 500 Büyük Sanayi Kuruluşuna, halka arzlara, sermaye artırımlarına, işlem maliyetlerine ve makroekonomik gelişmelere ilişkin olmak üzere toplam 11 adet rapor hazırlanmıştır.

3.8. SAYISAL PERFORMANS ÖLÇÜTLERİ, 2018 YILI HEDEFLERİ VE GERÇEKLEŞMELERİ İLE 2019 YILI SAYISAL PERFORMANS HEDEFLERİ

Kurulumuzun faaliyetleri kapsamında belirlenen;

- Sayısal performans ölçütleri,
- 2018 yılı hedefleri ve gerçekleştirmeleri ile oluşan (olumlu-olumsuz) sapmalara ilişkin açıklamalar ve
- 2019 yılı için belirlenen sayısal performans hedefleri

aşağıda yer alan tabloda verilmektedir:

Tablo 3.2. Sayısal Performans Ölçütleri, 2018 yılı Hedefleri-Gerçekleştirmeleri, Sapmalara İlişkin Açıklama ve 2019 yılı Hedefleri

Sayısal Performans Ölçütü	2018 yılı Sayısal Performans Hedefi	2018 yılı Gerçekleşmeleri	2018 yılı Sayısal Performans Hedefi ile Gerçekleşmeleri Arasındaki (Olumlu-Olumsuz) Sapmalara İlişkin Açıklama	2019 yılı Sayısal Performans Hedefi
1. İzahname/İhraç Belgesi Onaylanan Sermaye Piyasası Aracı Tutarı	3,5 milyar TL	9,9 milyar TL	2018 yılı için sayısal performans ölçütü, 2017 yılı sonu itibarıyla %11,92 olarak gerçekleşmiş olan enflasyon oranı dikkate alınarak hesaplanmış olmakla birlikte, 2018 yılı içinde kurlarda görülen artışın etkisi ile yurt içinden kaynak temininin tercih edildiği tahmin edilmektedir. 2018 yılında artan faiz oranlarıyla birlikte ortaklıkların borçlanma maliyeti artmış olup, bu nedenle yurt içi borçlanma araçlarının 2018 hedefinin altında kaldığı tahmin edilmektedir.	11 milyar TL
1.1. • Paylar (Bedelli Sermaye Artırımları)	340 milyar TL	182,5 milyar TL	Yıl içinde döviz kurlarında görülen artış nedeniyle yurt içinden kaynak temininin tercih edildiği ve yurt dışı VTMK ihracının performans kriterinin altında gerçekleştiği tahmin edilmektedir.	204 milyar TL
1.2. • Yurt İçi Borçlanma Araçları	45 milyar ABD Doları	5,1 milyar ABD Doları		5 milyar ABD Doları
1.3. • Yurt Dışı Borçlanma Araçları	20 milyar TL	24,5 milyar TL		27 milyar TL
1.4. • Yurt İçi Kira Sertifikası	130 milyon ABD Doları	90 milyon ABD Doları		100 milyon ABD Doları
1.5. • Yurt Dışı Kira Sertifikası	1,7 milyar TL	-		2 milyar TL
1.6. • Yurt Dışı VTMK	1,7 milyar TL	4,2 milyar TL		4 milyar TL
1.7. • Yurt İçi VDMK	500 milyon TL	331,2 milyon TL		370 milyon TL
1.8. • Yurt İçi Varant ve Sertifika	270 milyon TL	-		302 milyon TL

2018 YILI FAALİYET RAPORU

1.9.	• Yurt İçi Gayrimenkul Sertifikası	3,5 milyar TL	9,9 milyar TL	Yurt içi gayrimenkul sertifikası ihracının yıl içinde döviz kurunda yaşanan artışlar ve gayrimenkul sektörünün konjonktürel gelişmelere olan duyarlılığı nedeniyle gerçekleşmediği tahmin edilmektedir.	11 milyar TL
2.	Pay İlk Halka Arzı Onaylanan İzahname Sayısı	3 adet	6 adet	2018 yılının özellikle ilk 6 ayında Borsa performansının olumlu etkileri ve ortaklıkların sermaye piyasasına olumlu yaklaşımları ile birlikte ilk halka arz sayısı tahmin edilenin üstünde gerçekleşmiştir.	6 adet
3.	Yatırım Fonları Toplam Net Varlık Büyüklüğü	62 milyar TL	48,2 milyar TL	Ülkemiz ekonomisindeki konjonktürel dalgalanmalara bağlı olarak döviz kurlarında ve faiz oranlarında meydana gelen artış nedeniyle yatırım fonlarının toplam net varlık büyüklüğü 2018 yılı için belirlenen performans hedefinin %22,3 altında gerçekleşmiştir.	56,3 milyar TL
4.	Emeklilik Yatırım Fonları Toplam Net Varlık Büyüklüğü	91 milyar TL	93,1 milyar TL	Otomatik katılım sisteminin etkisiyle emeklilik yatırım fonlarının toplam net varlık değeri 2018 yılı için belirlenen performans hedefinin %2,3 üzerinde gerçekleşmiştir.	107 milyar TL
5.	Yatırım Ortaklıkları Toplam Aktif Büyüklüğü	77 milyar TL	84,6 milyar TL	Borçlanma maliyetlerinin olumsuz etkisi ile özellikle gayrimenkul sektörünün konjonktürel gelişmelere olan duyarlılığı nedeniyle yatırım ortaklıkları toplam aktif büyüklüğü performans kriterinin %1,8 altında gerçekleşmiştir.	96 milyar TL
6.	Sermaye Piyasası Kurumu Denetimi	8 adet	9 adet	Sermaye piyasası kurumları, bağlı kuruluşlar ve halka açık şirketlere yönelik denetimler ile izinsiz sermaye piyasası faaliyetlerine yönelik denetim sayısının toplamı açısından 2017 yılı için belirlenen performans hedefi %100 oranında (performans hedefi: 100 denetim, 2017 yılı gerçekleştirilmesi: 100 denetim) gerçekleştirilmiştir.	12 adet
7.	Halka Açık Şirket Denetimi	65 adet	58 adet		70 adet
8.	İzinsiz Faaliyetlerin Denetimi	25 adet	31 adet		25 adet
9.	Bağlı Kuruluşların Denetimi	2 adet	2 adet	Diğer taraftan; a) Çok sayıda kişiden, hayatın olağan akışına uygun olmayacak şekilde yüksek kar/getiri vaadiyle kaldıraçlı alım satım işlemlerinde veya başka alanlarda değerlendirilmek üzere para toplandığına yönelik şikâyet ve ihbarlarda, b) 10.02.2017 tarihli ve 29975 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 'Yatırım Hizmetleri ve Faaliyetleri ile Yan Hizmetlere İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ III-37.1'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (II-37.1.b) ile yapılan düzenlemeler sonrası kaldıraçlı alım satım faaliyetlerinin Kurulumuzdan izin almaksızın faaliyet gösteren internet sitelerine kayması ve bu durumdan faydalanmak isteyen kişilere yönelik şikâyet ve ihbarlarda, c) Cumhuriyet Savcılıklarının, izinsiz sermaye piyasası faaliyeti gerçekleştirildiğine ilişkin bildirimlerde	2 adet

2018 YILI FAALİYET RAPORU

			gözlenen artış nedeniyle hedeflenenin üzerinde izinsiz sermaye piyasası faaliyeti denetimi yapılmıştır. Önümüzdeki dönemde de izinsiz faaliyetlere yönelik denetimlerin sayısının artacağı değerlendirilmekte olup, 2018 yılı performans hedefleri bu doğrultuda belirlenmiştir.	
10.	Yatırım Kuruluşu Mali Denetimi	3 adet	2 adet	3 adet
			2018 yılı aracı kurumlar açısından 2017 yılına göre işlem hacmi ve karlılık bakımından daha verimli geçmiş olup, periyodik olarak iletilen sermaye yeterliliği tablolarında sorun teşkil ettiği değerlendirilen hususlar sınırlı olmuştur .	
11.	Yatırım Kuruluşu Mevzuat Denetimi	10 adet	11 adet	10 adet
			2017 yılı performans hedefi ile gerçekleşmesi uyumludur.	
12.	Yatırım Kuruluşu Şikayet Denetimi	3 adet	2 adet	3 adet
			Kuruluma iletilen şikayetler kapsamında yerinde inceleme yapılması gereken şikayet denetimi sayısı azalmıştır.	
13.	Yatırım Kuruluşu Yetki Belgesi Denetimi	2 adet	1 Adet	2 adet
			Aracı kurumların bilgi işlem altyapılarının gerekli şartları haiz olup olmadığını değerlendirilmesi gereken portföy aracılığı faaliyet izin başvuruları için yerinde denetim çalışması yürütülmektedir. 2018 yılında bu kapsamda sadece bir tane başvuru yapılmış olup, yerinde inceleme çalışması gerçekleştirilmiştir.	
14.	Bilgi Sistemleri İncelemesi	10 adet	2 adet	4 adet
			Bilgi sistemleri incelemeleri faaliyet izinleri kapsamında ya da diğer denetimler kapsamında yapılabilmektedir. 2018 yılı içerisinde faaliyet izni başvuru sayısındaki azalmaya ve aracı kurumların kaldıraçlı alım satım işlemleri hacminin ve şikayetlerin azalmasına bağlı olarak denetim ihtiyacı sayısında azalma ortaya çıkmıştır.	
15.	Bağımsız Denetim Kuruluşu Kalite Kontrolü	8 adet	6 adet	6 adet
16.	Gayrimenkul Değerleme Kuruluşu Kalite Kontrolü	10 adet	8 adet	8 adet
			4 büyük bağımsız denetim kuruluşuna ilişkin kalite kontrolü çalışmaları ve raporu 2017 yılında tamamlanmış ancak denetim sonuçlarına ilişkin raporlar 2018 yılı başında karara bağlanmıştır. Söz konusu kalite kontrol çalışmalarının 2017 yılında tamamlandığı	

2018 YILI FAALİYET RAPORU

				dikkate alındığında performans hedefinden önemli ölçüde bir sapma olmadığı değerlendirilmektedir. Gerek gayrimenkul değerlendirme şirketlerine gerekse bilgi sistemleri yönetimi ve denetim alanındaki mevzuat çalışmalarına öncelik verilerek yoğunlaştırılması sebebiyle gayrimenkul değerlendirme şirketi kalite kontrol çalışmalarında performans hedeflerinden bir sapma gerçekleşmiştir.	
17. Piyasa Gözetimi Kapsamında Piyasa Bozucu Eylemler İçin Yapılacak İnceleme Sayısı (SPKn md.104)	70 adet	111 adet	2018 yılı için piyasa bozucu eylemler, piyasa dolandırıcılığı ve bilgi suiistimaline ilişkin performans hedefleri, geçmiş yıllardaki inceleme sayıları, ilgili hizmet biriminin çalışma kapasitesi ve mevcut iş yükü dikkate alınarak belirlenmiştir. 2018 yılı gerçekleştirmelerinde performans hedeflerine ulaşılmış, iş süreçlerine ilişkin yapılan iyileştirmeler ve Kurulumuza ulaşan şikayetler kapsamında gerçekleşen incelemeler neticesinde, hedeflere kıyasla artış yaşanmıştır.	75 adet	
18. Bilgi Suistimali Kapsamında Yapılacak İnceleme Sayısı (SPKn md.106)	6 adet	22 adet		8 adet	
19. Piyasa Dolandırıcılığı Kapsamında Yapılacak İnceleme Sayısı (SPKn md.107)	70 adet	126 adet		75 adet	
20. Yüz Yüze Finansal Eğitim Verilen Kişi Sayısı	1.500 kişi	1.788 kişi	2017 yılı içerisinde gerçekleştirilen eğitim seminerlerinde 888 ve 4 üniversitede gerçekleştirilen bilgilendirme seminerleri ile yaklaşık 900 öğrenciye yüz yüze eğitim verilmiştir. Finansal eğitim verilen kişi sayısı 2017 yılı hedefinin üzerinde gerçekleşmiştir.	1.400 kişi	
21. Online Finansal Eğitim Alan Kişi Sayısı (www.finansalegitim.gov.tr web sitesinin açılması halinde)	25.000 kişi	120 kişi	Finansal eğitim web sitesinin resmi olarak açılışının yapılarak devreye alınmamış olması sebebiyle, söz konusu web sitesi pilot proje olarak Ümitköy Anadolu İmam Hatip Lisesi'nde uygulanmış ve burada 120 öğrenciye finansal okuryazarlık eğitimi verilmiştir.	250 kişi	
22. Dijital ve Basılı Olarak Üretilen Finansal Eğitim Materyali Sayısı	12 adet	32 adet	Finansal Eğitim web sitesinde Temel, Orta, İleri düzey modüllerinde toplam 32 adet eğitim videosu hazırlanmıştır. Eğitim videolarında bütçe ve para yönetimi, ülkemizdeki finansal kurumlar ve verdikleri hizmetler, kredi türleri, kredi kartı kullanım esasları, sermaye piyasası araçları, Borsa ve işlem esasları, BES, kurumsal yönetim, türev araçlar, DASK, sigorta ürünleri gibi bankacılık, sermaye piyasası ve sigortacılık alanındaki temel kavram ve araçları tanıtan bilgiler yer almaktadır. Üretilen eğitim materyali sayısı 2017 yılı hedefinin üzerinde gerçekleşmiştir.	15 adet	
23. Uluslararası Kuruluşlar Bünyesinde Üstlenilen Görevler	42 adet	60 adet	2017 yılında IOSCO, IFSB, OECD, FSB, ISEDAK, IFIAR, IASB gibi uluslararası kuruluşlarda etkin olarak görev alan Kurulumuz personeli,	42 adet	

2018 YILI FAALİYET RAPORU

bu amaçla ilgili kurumların genel kurul, komite ve çalışma toplantıları olmak üzere 60 toplantıya katılım sağlamışlardır.

2018 yılı, Kurul'un uluslararası kurumlarla ilişkileri açısından oldukça yoğun geçen bir yıl olmuş ve yıllık gerçekleştirmeler performans hedeflerinden daha yüksek olarak sonuçlanmıştır.

24. Yabancı Ülkelerin Denk Kuruluşlarıyla Gerçekleştirilen Bilgi Paylaşımı (Karşılıklı Eğitim, Toplantı, Görüş İletme dahil)	30 adet	25 adet	2018 yılında, IOSCO Mutabakat Zabıtı (Memorandum of Understanding-MoU) çerçevesinde Kurulumuzdan istenilen bilgiler ve muadil yabancı kuruluşların sermaye piyasalarımıza özgü düzenleme ve uygulamalarımızı öğrenmek amacıyla yönelttiği bilgi talepleri karşılanmıştır. Bu çerçevede muadil sermaye piyasası otoritelerinden gelen 25 adet bilgi talebi cevaplanmıştır.	30 adet
--	---------	---------	--	---------

2018 yılı için sayısal performans ölçütleri ve hedefleri aşağıdaki etkenler ve veriler dikkate alınarak belirlenmiştir:

- 1) 2018 yılı Programı'na göre ülkemizin 2018 yılında Gayrisafi Yurtiçi Hasıla (GSYH) büyümesinin %5, TCMB tarafından 30.01.2018 tarihinde yayınlanan 2018-I Enflasyon Raporu'na göre enflasyonun yüzde 70 olasılıkla, 2018 yılı sonunda % 6,5 ile % 9,3 aralığında (orta noktası % 7,9) olarak gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.
- 2) 2017 yılı sonu itibarıyla %11,92 seviyesinde olan enflasyon oranı 2017 yılı içinde kademeli olarak artış göstererek 2018 yılı sonunda %20,30 olarak gerçekleşmiştir. 2017 yılında iBIST 100 sürekli artış trendinde olmuş ve yılı %34'lük bir artış ile 115.333 seviyesinden kapatmıştır. 2018 yılında ise BIST 100 endeksi yıl içerisinde dalgalı seyir izlemiş olup, yılı sonunu yaklaşık %20 azalışla 91.270 seviyesinde kapatmıştır 1 ve 2 numaralı performans ölçüt ve hedefleri için: Yukarıda belirtilen enflasyon oranının yanı sıra Kurulumuzca 2015-2017 yıllarında izahname/ihrac belgesi onaylanan sermaye piyasası aracına ilişkin tavan tutarlarındaki değişim oranları göz önünde bulundurularak bir eğilim analizi yapılması suretiyle belirlenmiştir.
3-5 numaralı performans ölçüt ve hedefleri için: Yatırım fonları ve emeklilik yatırım fonlarının toplam net varlık büyüklüğünün ve yatırım ortaklıklarının toplam aktif büyüklüğünün TCMB Şubat ayı beklenti anketinde yer alan 2019 yılı için beklenen yıllık GSYH büyüme ve enflasyon oranı toplamı olan yaklaşık %17 oranında artacağı öngörülmüştür.
- 3) 6-9 numaralı performans ölçüt ve hedefleri için: Denetim ile ilgili performans hedefleri SPKn'nun "Denetim faaliyeti ve denetim yetkilileri" başlıklı 88(2) maddesi uyarınca Kurul Karar Organı'na belirlenen "Risk Bazlı Denetime İlişkin Usul ve Esaslar" çerçevesinde hazırlanan 2018 yılı Denetim Programı'nda öngörülen denetimler, mevcut iş yükü ve iş gücü imkanları dikkate alınarak belirlenmiştir.
- 4) 10-13 numaralı performans ölçüt ve hedefleri için: Mevzuat denetimi hedefi belirlenirken, risk bazlı denetim programı kapsamında yapılabilecek denetimler dikkate alınmıştır. Şikayet denetimi hedefi belirlenirken, geçmiş yıllarda gerçekleştirilen denetim sayıları ve sektördeki faaliyet durumu dikkate alınmıştır.
- 5) 14 numaralı performans ölçütü ve hedefi için: Bilgi sistemleri incelemesine yönelik çalışmalar Kurulumuz Aracılık Faaliyetleri Dairesi ve Bilgi İşlem, İstatistik ve Enformasyon Dairesi'nce ortak olarak yürütülmekte olup, 2019 yılı hedefi bilgi sistemleri bağımsız denetim düzenlemelerinin yürürlüğe girmiş olduğu dikkate alınarak belirlenmiştir.
- 6) 15 ve 16 numaralı performans ölçütü ve hedefi için: Periyodik olarak Kurul içi ve Kurul dışı şikâyet ve bildirimler ile kamuya açık bilgiler, Kurulumuzca ilgili kuruluşlar tarafından yapılan bildirimler üzerinden gerçekleştirilen gözetim faaliyetleri dikkate alınarak risk değerlendirilmesi yapılmakta ve kalite kontrol için öncelikli alanlar belirlenerek mevcut iş yükü ve iş gücü imkanları dahilinde incelenecek kurumlar ve sayıları belirlenmektedir.
- 7) 17-19 numaralı performans ölçütü ve hedefi için: Geçmiş yıllarda yapılan inceleme sayıları, ilgili hizmet biriminin çalışma kapasitesi ve mevcut durumdaki işler dikkate alınarak belirlenmiştir.
- 8) 20-22 numaralı performans ölçütü ve hedefi için: Kurulumuzda eğitim verebilecek personel sayısı ve diğer olanaklar dahilinde sayılar değişiklik gösterebilmektedir. Ayrıca, www.finansalegitim.gov.tr internet adresli web sitesinin resmi lansmanı henüz yapılmamış olup, verilen sayısal hedefler belirtilen web sitesinin resmi açılışının yapılması koşuluna bağlıdır.
- 9) 23 ve 24 numaralı performans ölçütü ve hedefi için: IOSCO, IFSB, OECD, FSB, ISEDAK, IFIAR, IASB gibi uluslararası kuruluşlarda görev alan Kurulumuz personeli dikkate alınarak belirlenmiştir. Ayrıca, IOSCO Mutabakat Zabıtları (Memorandum of Understanding-MoU) çerçevesinde Kurulumuzdan istenilen bilgiler ve muadil yabancı kuruluşların sermaye piyasalarımıza özgü düzenleme ve uygulamalarımızı öğrenmek amacıyla yönelttiği bilgi talepleri dikkate alınmıştır.

3.9. DEVAM EDEN İKİNCİL DÜZENLEME ÇALIŞMALARI

3.9.1. Pay Tebliği'ne İlişkin Çalışmalar

Kurulumuzun VII-128.1 sayılı Pay Tebliği'nde yapılacak değişiklik ile;

- Söz konusu Tebliğ'in 27'nci maddesinde belirtilen düzenlemelerin piyasa ve yatırımcılar açısından faydaları ve maliyetleri dikkate alınarak revize edilmesi,
- Payları borsada işlem gören şirketlerin paylarında gerçekleştirilen satış işlemleri hususunda kamuoyunun daha sağlıklı bilgilendirilmesi amacıyla, kamuoyunu bilgilendirme hususunun sadece satışı gerçekleştiren ortağın inisiyatifine bırakılmaması, söz konusu hususa ilişkin bilgilendirme yükümlülüğünün bağımsız bir kuruluş olan MKK'ya da verilmesi

planlanmaktadır.

3.9.2. Sermaye Piyasası Araçlarının Satışına İlişkin Çalışmalar

Kurulumuzun II-5.2 sayılı Sermaye Piyasası Araçlarının Satışı Tebliği'nde yapılacak değişiklik ile;

- Yurt içi yatırımcılar için öngörülen asgari tahsisat zorunluluğunun korunarak, sadece tahsisat oranlarında değişikliğe gidilmesi,
- Sermaye piyasası araçlarının halka arz fiyatının, fiyat aralığı ile talep toplanması durumunda fiyat aralığının ya da faiz veya iskonto oranının yapılacak bir özel durum açıklamasıyla satış ve/veya talep toplama süresinin başlangıç tarihinden önce veya söz konusu süreler içerisinde izahname değişikliği gerektirmeksizin aşağı yönlü revize edilebilmesi

planlanmaktadır.

3.9.3. Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıklarına İlişkin Çalışmalar

Kurulumuzun III-48.3 sayılı Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıklarına İlişkin Esaslar Tebliği'nde yapılacak değişiklikler ile;

- Girişim şirketlerinin tanımının genişletilmesi,
- Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıkları (GSYO) tarafından üçüncü kişiler lehine tesis edilebilecek teminat, rehin, ipoteklere (TRI) ilişkin esasların kurumsal yönetim düzenlemeleri çerçevesinde yeniden belirlenmesi,
- Girişim sermayesi yatırımlarına yönelik portföy yönetim hizmeti alınması ve girişim sermayesi yatırımları için performans ücreti ödenmesine ilişkin yeniden düzenleme yapılması,
- Sermaye ve borç karması finansmana ilişkin sözleşmenin asgari unsurlarının belirlenmesi

planlanmaktadır.

3.9.4. Girişim Sermayesi Yatırım Fonlarına İlişkin Çalışmalar

Kurulumuzun III-52.4 sayılı Girişim Sermayesi Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliği'nde yapılacak değişiklikler ile;

- Girişim şirketlerinin tanımının genişletilmesi,
- Girişim sermayesi yatırım fonları (GSYF) tarafından yatırım yapılabilecek varlıklar arasına yurtiçi organize para piyasası işlemleri ve vaad sözleşmelerinin eklenmesi,
- Fon unvanında katılım ibaresinin kullanılmasına ilişkin esasların belirlenmesi,
- Portföy yönetim hizmetinin dışarıdan alınabileceği şirketler arasına "gayrimenkul ve girişim sermayesi portföy yönetim şirketleri"nin eklenmesi,
- GSYF'nin temsilinin genel müdür de dahil olmak üzere kurucu personele devredilebilmesi,
- Yatırımcıların mutabakatı olması halinde içtüzük-ihraç belgesi değişikliklerinde 30 günlük ihbar süresinin uygulanmaması,
- Portföydeki mevcut girişim şirketinin şirket merkezinin yurtdışına taşınması halinde, bu şirketin paylarına yapılan yatırımların, girişim sermayesi yatırımı sayılmaması,

- Fon'a farklı tarihlerde kaynak taahhüdü vermek yoluyla giren yatırımcılar arasında eşitsizliğin giderilmesi amacıyla denkleştirme işlemi esaslarının belirlenmesi,
- GSYF'nin kredi veya faizsiz finansman kullanımına ilişkin esasların düzenlenmesi,
- GSYF'nin Kamuyu Aydınlatma Platformu sayfasının oluşturulması ve bildirim yükümlülüklerine ilişkin esasların belirlenmesi,
- Fon portföyü oluşturulması öncesinde kaynak taahhütleri üzerinden fon yönetim ücreti tahakkuk ettirilmesine imkan tanınması,
- Fon'dan çıkışların sadece nakden iade yerine girişim şirketlerindeki iştirak paylarının yatırımcılara iadesi ile yapılabilmesine imkan verilmesi,
- Girişim şirketlerine yapılan ya da yapılacak yatırımın finansmanında bu şirketlerde sahip olunan ya da olunacak ortaklık paylarının teminat gösterilmesine imkan verilmesi,
- Kurucu tarafından fona avans tahsis edilmesine imkan sağlanması,
- Fon için pay grupları oluşturulabileceği hususunun açıkça düzenlenmesi,
- Borç ve sermaye karması finansmana ilişkin sözleşmenin asgari unsurlarının yeniden belirlenmesi,
- Performans ücretine ilişkin yeniden düzenleme yapılması planlanmaktadır.

3.9.5. Performans Tebliği'ne İlişkin Çalışmalar

- Eşik değer alt sınırına ilişkin düzenleme yapılması,
- Performans sunum raporuna ve dönemine ilişkin düzenlemeler yapılması,
- Unvanında "(Döviz)" ibaresi yer alan ve katılma payı alım satımı TL'nin yanı sıra pay grubu oluşturulmak suretiyle TCMB tarafından günlük alım satım kurları ilan edilen yabancı para birimleri üzerinden de gerçekleştirilebilen yatırım fonlarının performans sunumunun da ilgili pay grubu bazında uygulanan karşılaştırma ölçütüne/eşik değere göre yapılması hususuna açıklık getirilmesi planlanmaktadır.

3.9.6. Kitle Fonlamasına İlişkin Çalışmalar

Tek başına kayda değer bir etki yaratamayacak çok sayıda kişinin ufak meblağlar ile bir girişimi fonlamasına dayalı yeni nesil bir finansman aracı olan kitle fonlaması birçok ülkede hızla büyümekte olup, konu, ülkemizde de yasal düzenlemeye kavuşturulmuş bulunmaktadır. Bu kapsamda, girişimcinin kitleye, kitlenin girişimciye erişimini kolaylaştıracak düzenli ve güvenilir bir yatırım ortamının sağlanması hedeflenmiştir.

Konuya ilişkin olarak, 08.11.2017 tarihli ve 7061 sayılı "Bazı Vergi Kanunları ile Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" 05.12.2017 tarih ve 30261 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Kanun ile Sermaye Piyasası Kanunu'nun 3, 4 ve 16 ncı maddelerinde yapılan değişiklik ve Sermaye Piyasası Kanunu'na eklenen 35/A maddesi ile kitle fonlamasına ilişkin düzenleme yapma ve kitle fonlaması platformlarının yetkilendirilmesi görevi Kurulumuza verilmiş; bu platformların kuruluşlarına, ortaklarına, pay devirlerine, çalışanlarına, her bir fon sağlayıcısı tarafından yatırılacak veya proje sahipleri ile girişim şirketleri tarafından toplanabilecek paranın azami limitine ve faaliyetleri sırasında uymaları gereken diğer ilke ve esaslar ile toplanan fonların ilan edilen amacına uygun olarak kullanıldığının kontrolü ve denetimine ilişkin esasların Kurul tarafından belirleneceği, kitle fonlaması ve kitle fonlaması platformlarının Sermaye Piyasası Kanunu'nun halka açık ortaklıklar, halka arz, ihraççılar, izahname ve ihraç belgesi düzenleme yükümlülükleri ile yatırım hizmet ve faaliyetleri, yan hizmetler ve borsalar, piyasa işleticileri ve teşkilatlanmış diğer pazar yerleri ile ilgili hükümlerine tabi olmayacağı da hükme bağlanmıştır.

Söz konusu düzenlemeyle yetkilendirilecek kitle fonlaması platformlarının işlettikleri internet siteleri vasıtasıyla girişimcinin kitleye, kitlenin de girişimciye erişimini kolaylaştıracak düzenli bir yatırım ortamının sağlanması amaçlanmaktadır. SPKn'nda yapılan düzenleme sonrası, kitle fonlamasına ilişkin Sermaye Piyasası Kurulu nezdinde yürütülen ikincil düzenleme çalışmaları, European Bank for

Restructuring and Development (EBRD) tarafından finanse edilen ve yurt dışı uygulamaları ile ülkemizde uygulanabilecek modellere ilişkin çalışmaların analiz edilmesine yönelik olan, “Türkiye’de Kitle Fonlamasına İlişkin İkincil Düzenlemelerin Hazırlanmasına Destek Verilmesi” başlıklı proje çerçevesinde şekillenmektedir. Kurulumuz nezdinde yürütülen ikincil düzenleme çalışmaları kapsamında, ortaklığa dayalı kitle fonlaması modelinin ülkemiz sermaye piyasası mevzuatına entegrasyonuna sağlıklı bir işleyiş kazandırılması amacıyla “III-35/A.1 sayılı Paya Dayalı Kitle Fonlaması Tebliğ Taslağı” hazırlanmış ve kamuoyu görüşüne açılmıştır.

4. 2018 YILINDA TÜRKİYE SERMAYE PİYASASI

4.1. SERMAYE PİYASASINA İLİŞKİN 2018 YILI TEMEL GÖSTERGELERİ

2018 yılı sonu itibarıyla sermaye piyasasına ilişkin bazı büyüklükler aşağıdaki tabloda verilmiştir:

Tablo 4.1. Sermaye Piyasasına İlişkin Temel Göstergeler

SERMAYE PİYASASINA İLİŞKİN TEMEL GÖSTERGELER	2018	2017
SERMAYE PİYASASI KANUNUNA TABİ HALKA AÇIK ORTAKLIK SAYISI	492	509
BORSA İSTANBUL'DA İŞLEM GÖREN ŞİRKETLER ⁽¹⁾	406	427
Pay Piyasası	406	427
• Yıldız Pazar	150	145
• Ana Pazar	145	161
• Kolektif Yatırım Ürünleri ve Yapılandırılmış Ürünler Pazarı	49	48
- Menkul Kıymet Yatırım Ortaklıkları	9	9
- Gayrimenkul Yatırım Ortaklıkları	33	31
- Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıkları	7	8
• Yakın İzleme Pazarı	27	29
• Nitelikli Yatırımcı İşlem Pazarı	4	3
• Gelişen İşletmeler Pazarı	17	18
• Piyasa Öncesi İşlem Platformu	14	15
BORSA İSTANBUL'DA İŞLEM GÖRMEYEN ŞİRKETLER	86	82
BORSA İSTANBUL ŞİRKETLERİNİN PİYASA DEĞERİ	(Milyar TL) 795	880,2
	(Milyar ABD Doları) 150,3	233,4
MKK'DA BAKİYELİ HESABI OLAN YATIRIMCI SAYISI	4.674.973	4.232.159
• Pay senedi	1.192.098	1.097.111
• Devlet iç borçlanma senetleri	64.141	36.956
• Özel sektör borçlanma araçları	78.334	82.488
• Yatırım fonu	3.321.071	3.003.233
• Borsa yatırım fonu	3.120	2.502
• Yapılandırılmış ürünler	11.018	4.842
• Diğer sermaye piyasası araçları	5.191	5.027
YETKİLİ KURULUŞLAR	104	108
-Bankalar	42	43
-Aracı Kurumlar	62	65
KOLEKTİF YATIRIM KURULUŞLARI		
-YATIRIM FONLARI (Sayı) ⁽²⁾	480	456
-Yatırım Fonları	461	433
-Toplam Değerleri (Milyar TL)	48,2	54,2
(Milyar ABD Doları)	9,2	14,34
-Yabancı Yatırım Fonları (Sayı)	10	14
-Toplam Değerleri (Milyon TL) ⁽³⁾	9,6	11,7
(Milyon ABD Doları)	1,8	3,1
- Borsa Yatırım Fonları (Sayı)	9	9
- Toplam Değerleri (Milyon TL)	182,3	167,5
(Milyon ABD Doları)	34,5	44,3
-EMEKLİLİK YATIRIM FONLARI (Sayı)	408	299
-Toplam Portföy Değerleri (Milyar TL)	93,1	79,53
(Milyar ABD Doları)	17,6	21,04
-MENKUL KIYMET YATIRIM ORTAKLIKLARI (Sayı)	9	9
-Aktif Toplamları (Milyon TL)	480,2	479,08

2018 YILI FAALİYET RAPORU

SERMAYE PİYASASINA İLİŞKİN TEMEL GÖSTERGELER		2018	2017
(Milyon ABD Doları)		90,8	126,7
-GAYRİMENKUL YATIRIM ORTAKLIKLARI (Sayı) (4)		33	31
-Aktif Toplamları (Milyar TL)		79,4	64,8
(Milyar ABD Doları)		14,6	17,14
-GİRİŞİM SERMAYESİ YATIRIM ORTAKLIKLARI (Sayı) (4)		10	12
-Aktif Toplamları (Milyar TL)		4,7	4,9
(Milyon ABD Doları)		888,4	1,3
-PORTFÖY YÖNETİM ŞİRKETLERİ (Sayı)		54	49
-Yönetilen Portföy Değerleri (Milyar TL)		173,1	158,3
(Milyar ABD Doları)		32,7	41,8
BAĞIMSIZ DENETİM ŞİRKETLERİ		103	101
GAYRİMENKUL DEĞERLEME ŞİRKETLERİ		136	133
DERECELENDİRME KURULUŞLARI (5)		8	8

(1) Ana, Yıldız, Gelişen İşletmeler, Yakın İzleme ve Kolektif Yatırım Ürünleri ve Yapılandırılmış Ürünler Pazarı ile Piyasa Öncesi İşlem Platformu'nda işlem gören şirket sayısı toplamıdır.
(2) Borsa yatırım fonları dahildir.
(3) Ülkemizde dolaşımda bulunan değer olarak verilmektedir.
(4) Halka açık olup borsada işlem görmeyenler dahil edilmiştir.
(5) 3 adedi Kurulumuzca kabul edilen uluslararası derecelendirme kuruluşu, 5 adedi Kurulumuzca yetkilendirilen kuruluşur. Kurulumuzca yetkilendirilen 5 kuruluşun 4'ü hem kredi hem de kurumsal yönetim derecelendirmesi faaliyetinde bulunmaktadır.
Kaynak: SPK, MKK, Takasbank

4.2. MENKUL KIYMET STOKLARI

2018 yılı sonu itibarıyla merkezi kaydi sistemde izlenen menkul kıymetlerin türü ve büyüklüklerine ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda gösterilmektedir:

Tablo 4.2. Merkezi Kaydi Sistemde İzlenen Menkul Kıymet Bilgileri

Merkezi Kaydi Sistemde Bulunan Menkul Kıymet Bilgileri	Piyasa Değeri					
	2018		2017		2016	
	(Milyon TL)	(Milyon ABD Doları) (*)	(Milyon TL)	(Milyon ABD Doları) (*)	(Milyon TL)	(Milyon ABD Doları) (*)
Pay Senedi	791.805	149.935	880.712	233.073	626.675	177.188
-Borsada İşlem Gören Paylar	315.423	59.728	354.941	93.932	246.944	70.045
-Borsada İşlem Görmeyen Paylar	476.382	90.207	377.731	139.141	377.731	107.143
Özel Sektör Borçlanma Aracı	71.534	13.546	67.029	17.739	49.567	14.060
Yatırım Fonu Katılma Payı	52.623	9.965	56.254	14.887	45.004	12.765
Varlık Teminatlı Menkul Kıymetler	523	99	746	197	1.559	442
Kira Sertifikaları (Kamu ve Özel)	14.774	2.798	5.593	1.400	1.669	571
Borsa Yatırım Fonu	182	34	154	41	139	39
Devlet İç Borçlanma Senetleri	210.945	39.944	228.914	60.580	196.747	55.807
Diğer Menkul Kıymetler(**)	6.763	1.281	1.345	356	526	149
TOPLAM	1.149.149	217.602	1.240.747	328.353	920.334	261.051

(*) 31.12.2016, 31.12.2017 ve 31.12.2018 tarihli TCMB döviz satış kurları kullanılmıştır.
(**) Varlığa dayalı menkul kıymetler (2017: 1.091 milyon TL), gayrimenkul sertifikaları (2017: 118 milyon TL) ve varantlar dahil yapılandırılmış ürünler (136 milyon TL)
Kaynak: MKK

Tablo 4.3. Menkul Kıymet Stok Bilgileri

Merkezi Kaydi Sistemde Bulunan Menkul Kıymet Bilgileri	Piyasa Değeri					
	2018		2017		2016	
	(Milyon TL)	(Milyon ABD Doları) (*)	(Milyon TL)	(Milyon ABD Doları) (*)	(Milyon TL)	(Milyon ABD Doları) (*)
1. Menkul Kıymetler	1.149.190	217.218	1.240.747	328.353	920.334	261.051
2. MKS'de Bulunmayan DİBS'ler	407.081	76.946	311.228	82.364	281.271	79.782
3. Toplam Menkul Kıymet Stoğu (1+2)	1.556.271	294.164	1.551.975	410.717	1.201.605	340.833
4. MKS'de Bulunan DİBS'ler (**)	214.161	40.480	226.826	60.800	197.138	55.918
5. Özel Sektör Menkul Kıymetleri [3-(2+4)]	935.029	176.738	1.011.001	267.553	723.196	205.133
6. MKS'de Bulunan Borsada İşlem Görmeyen Paylar	476.382	90.045	525.771	139.141	377.731	107.143
7. Özel Sektör Menkul Kıymetleri Net Toplamı (5-6)	458.647	86.693	485.230	128.412	345.465	97.990
8. Toplam Menkul Kıymet Stoğu Net Değeri (3-6)	1.079.889	204.119	1.026.204	271.576	823.874	233.690

(*) 31.12.2016, 31.12.2017 ve 31.12.2018 tarihli TCMB döviz satış kurları kullanılmıştır.
(**) Kamu tarafından ihraç edilen kira sertifikaları (832 milyon TL) dahil
Kaynak: MKK

Yukarıdaki verilere göre, 31.12.2018 itibariyle;

- Ülkemizdeki tüm menkul kıymet stoğunun piyasa değeri 1.556.271 milyon TL,
- Özel sektör menkul kıymetlerinin net piyasa değeri 458.647 milyon TL,
- Toplam menkul kıymet stoğu net değeri 1.079.889 milyon TL

olarak hesaplanmakta olup, 2018 yılında özel sektör menkul kıymetlerinin net değerinin toplam menkul kıymet stoğunun net değeri içindeki payı geçen yıla göre yaklaşık %4,8 puan bir azalış yaşanarak % 42,47 (2017:% 47,28) olarak gerçekleşmiştir.

4.3. İZAHNAMESİ/İHRAÇ BELGESİ ONAYLANAN SERMAYE PİYASASI ARAÇLARI

2018 yılında paylarının ilk halka arzına ilişkin izahnamesi onaylanan 7 ortaklıktan 3'ünün payları Ana Pazar'da, 3'ünün payları Yıldız Pazar'da, 1' ise Gelişen İşletmeler Pazarı'nda işlem görmeye başlamıştır.

Halka açılmalar suretiyle 2018 yılı içinde 524.023.730 TL nominal değerli paylara ilişkin izahnameler onaylanmış olup, bu payların 265.797.983 TL'lik kısmı sermaye artırımını suretiyle, 258.225.747 TL'lik kısmı ortak satışı suretiyle halka arz edilmiştir. Halka açılmalar çerçevesinde 2018 yılında gerçekleştirilen pay satışlarıyla toplam 5.354.733.742,39 TL tutarında (1.351.566.543,75 ABD Doları) kaynak sağlanmıştır.

2018 yılı içinde halka açık ortaklıkların nakit karşılığı gerçekleştirmeyi planladıkları sermaye artırımları kapsamında Kurulumuza yapılan başvurular neticesinde 6.093.434.778,61 TL nominal değerli paylara ilişkin izahname/ihraç belgesi onaylanmıştır. 2018 yılı içinde gerçekleşen pay satışları neticesinde ise 9.901.530.033,35 TL tutarında (2.142.282.759,66 ABD Doları) kaynak sağlanmıştır.

2018 yılında borçlanma araçlarına ilişkin onaylanan izahname/ihraç belgeleri kapsamında verilen tavan tutarı yurt içi 321.085.541.200 TL ve yurt dışı 221.611.925.000 TL olarak gerçekleşmiştir. 2017 yılı içinde yurt içi ve yurt dışında satışı gerçekleştirilen borçlanma aracı tutarı ise sırasıyla 241.343.709.755 TL ve 150.300.900.000 TL olmuştur.

2017 yıl sonu itibarıyla TL cinsi borçlanma araçlarından yurt içinde dolaşımda olanların portföy değeri 65,6 milyar TL seviyelerinde iken, 31.12.2018 tarihi itibarıyla söz konusu tutar 58,1 milyar TL olmuştur.

2018 YILI FAALİYET RAPORU

Tablo 4.4. Satılan Sermaye Piyasası Araçları Tutarları (Bin TL)

Yıllar	Pay(*)	VDMK	VTMK/ ITMK	Borçlanma Araçları	Kira Sertifika	Yatırım Kuruluşu Varant/Sertifika /Senetleri	TOPLAM
2016	1.683.130	375.000	2.038.300	116.411.625	3.433.614	122.335	124.064.004
2017	4.947.162	997.650	7.859.298	163.660.886	8.353.887	425.000	186.243.883
2018	9.901.530	4.204.400	4.813.138	182.581.911	24.481.244	331.200	226.313.423

(*) Onaylanan izahname/ihraç belgeleri kapsamında nakit karşılığı (iç kaynaklardan/kar payından ve birleşme/bölünme işlemleri ile ortaklıktan çıkarma hakkının kullanımı kapsamında ihraç edilen paylar hariç) gerçekleştirilen pay satışlarından sağlanan fon tutarı (Halka açık ortaklıkların ortak satışları dahil değildir.)

Kaynak: SPK

Tablo 4.5. Satılan Sermaye Piyasası Araçları Tutarları (Bin ABD Doları)

Yıllar	Pay(*)	VDMK	VTMK/ ITMK	Borçlanma Araçları	Kira Sertifika	Yatırım Kuruluşu Varant/Sertifika /Senetleri	TOPLAM(**)
2016	477.416	106.368	578.159	33.019.891	973.937	34.700	35.190.471
2017	1.309.223	264.019	2.079.895	43.311.426	2.210.783	112.473	49.287.819
2018	1.871.745	794.783	909.760	34.551.277	4.627.397	62.609	42.817.571

(*) Onaylanan izahname/ihraç belgeleri kapsamında nakit karşılığı (iç kaynaklardan/kar payından ve birleşme/bölünme işlemleri ile ortaklıktan çıkarma hakkının kullanımı kapsamında ihraç edilen paylar hariç) gerçekleştirilen pay satışlarından sağlanan fon tutarı (Halka açık ortaklıkların ortak satışları dahil değildir.)

(**) 31.12.2016, 31.12.2017 ve 31.12.2018 tarihli TCMB döviz satış kurları kullanılmıştır.

Kaynak: SPK

4.3.1. Yatırım Fonları

2018 yılı sonu itibari ile mevcut olan yatırım fonu türleri, Borçlanma Araçları Fonu, Karma Fon, Para Piyasası Fonu, Hisse Senedi Fonu, Hisse Senedi Yoğun Fon, Katılım Fonu, Değişken Fon, Serbest Fon, Garantili Fon, Koruma Amaçlı Fon, Fon Sepeti Fonu ve Borsa Yatırım Fonu'dur.

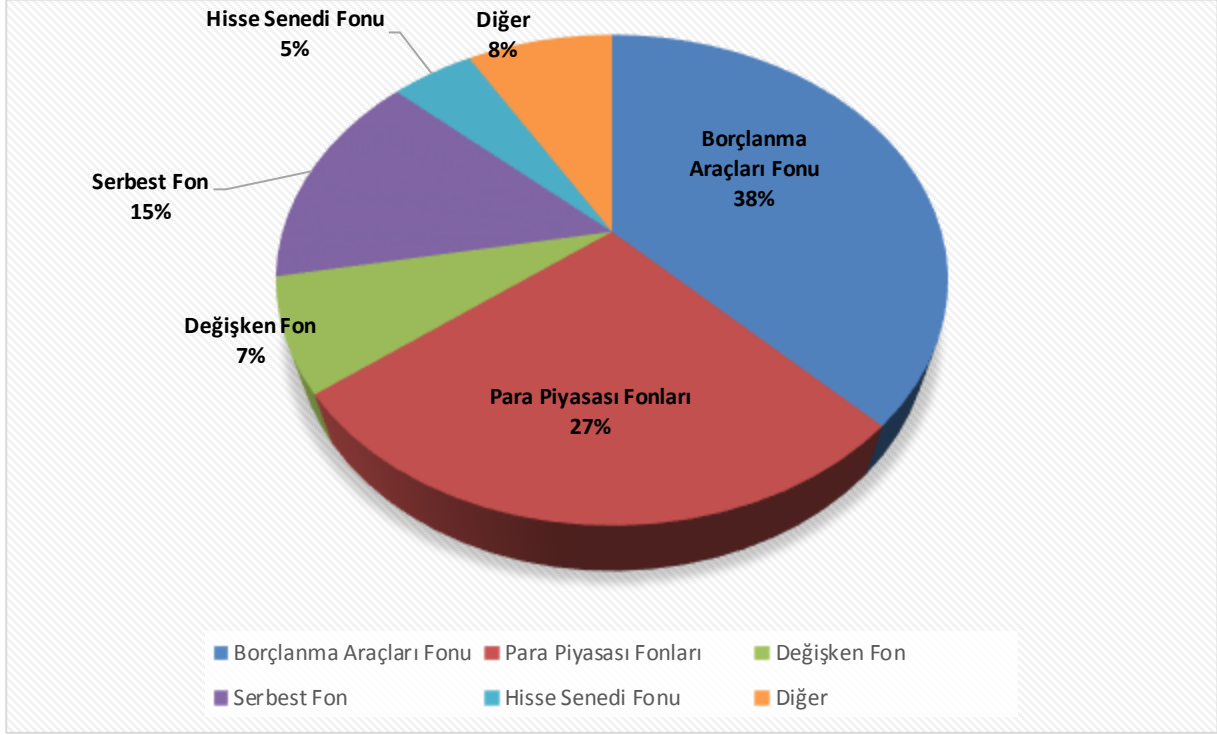
Türkiye'de 2018 yılı sonu itibariyle;

- 461 yatırım fonu,
- 10 yabancı yatırım fonu,
- 9 borsa yatırım fonu olmak üzere

toplam 480 yatırım fonu alım satımına konu olmaktadır.

Yatırım fonlarının portföy büyüklüklerine göre türlerinin dağılımına bakıldığında; borsa yatırım fonları hariç olmak üzere toplam portföy büyüklüğünün %38'ini borçlanma araçları fonları, %27'sini para piyasası fonları oluşturmaktadır. Hisse senedi fonları ise toplam portföy büyüklüğünün %5'ini oluşturmaktadır.

Grafik 4.1. Yatırım Fonlarının Portföy Büyüklüğüne Göre Türlerinin Dağılımı

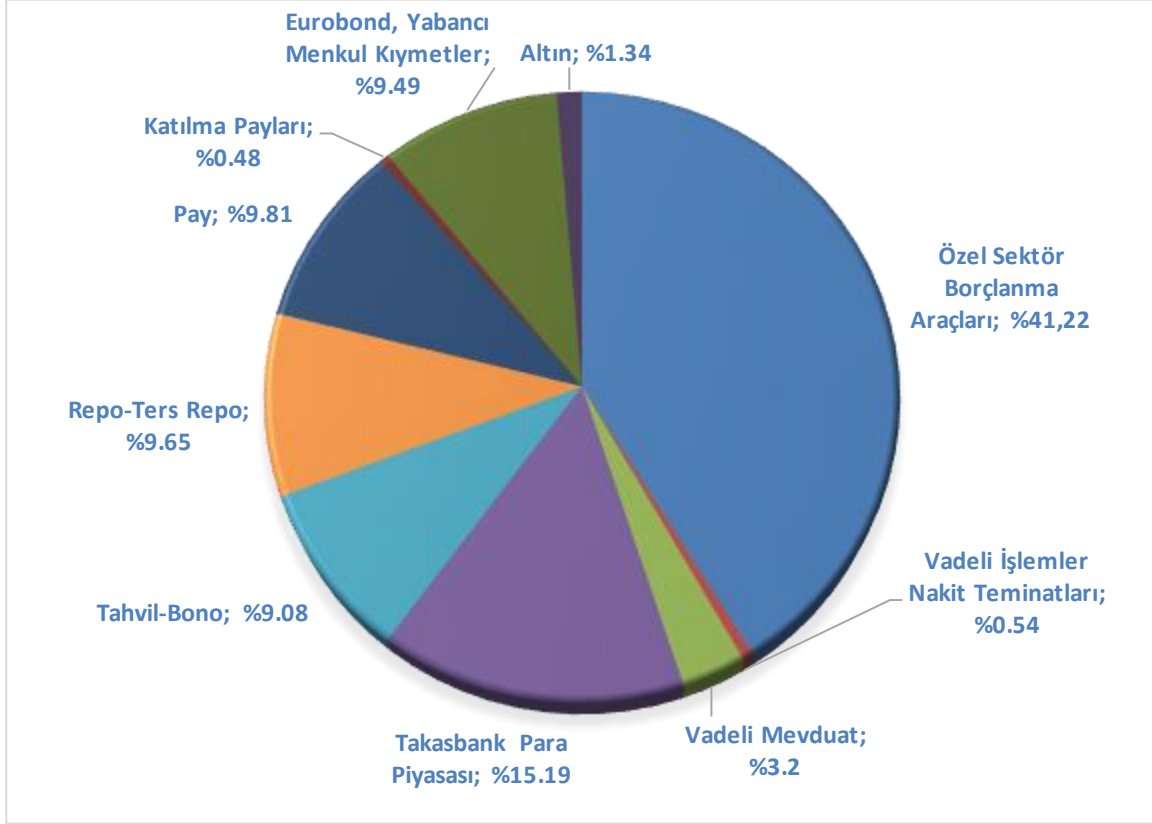

Kaynak: SPK, Takasbank

İlki 1987 yılında kurulan yatırım fonlarının toplam portföy değeri, 2018 yılında bir önceki yıla göre TL bazında %11,1 oranında azalarak 54,2 milyar TL'den 48,2 milyar TL'ye düşerken, ABD Doları bazında %35,7 oranında azalarak 14,3 milyar ABD Doları'ndan 9,2 milyar ABD Doları'na düşmüştür.

Yatırım fonlarının 2018 yıl sonu itibariyle portföylerinin dağılımı şu şekilde gerçekleşmiştir:

Grafik 4.2. Yatırım Fonlarının Portföylerinin Dağılımı

Kaynak: SPK, Takasbank

Tablo 4.6. Yatırım Fonlarının Toplam Portföy Dağılımı (%) ve Portföy Toplam Değeri

Yıllar	Kamu Borçlanma Araçları	Yabancı Menkul Kıymet	Ters Repo	Özel Sektör Borçlanma Araçları	Pay	Borsa Para Piyasası	Diğer	Portföy Toplam Değeri (Milyon TL)	Portföy Toplam Değeri (Milyon \$)
2016	10,51	7,39	4,30	50,13	5,71	14,33	7,63	43.755	12.400
2017	5,93	12,02	2,92	43,49	8,31	17,23	10,1	54.208	14.340
2018	9,08	9,49	9,65	41,22	9,81	15,19	5,56	48.238	9.118

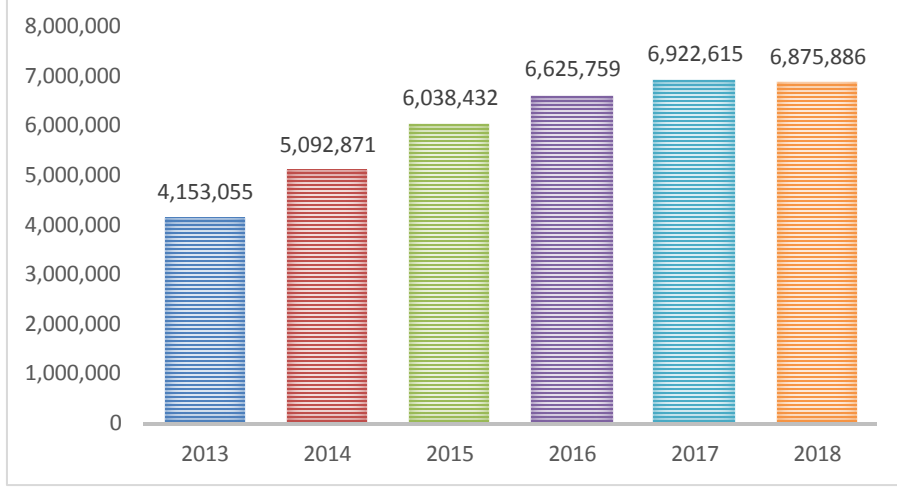
(*) Borsa yatırım fonları dahildir.

Kaynak: SPK, Takasbank

Emeklilik Yatırım Fonları

Türkiye’de bireysel emeklilik sistemi 2003 yılında faaliyete geçmiştir. 1 Ocak 2013 tarihinden itibaren yapılan sistem değişikliğiyle ise bireysel emeklilik sistemi katılımcılarına katılma paylarının %25’i oranında devlet katkısı uygulanmaya başlamıştır. Devlet katkısı uygulamasının başladığı 2013 yılından bu yana katılımcı sayısında yıllar itibariyle meydana gelen artışlar aşağıdaki grafikte görülmektedir:

Grafik 4.3. BES Katılımcı Sayısı

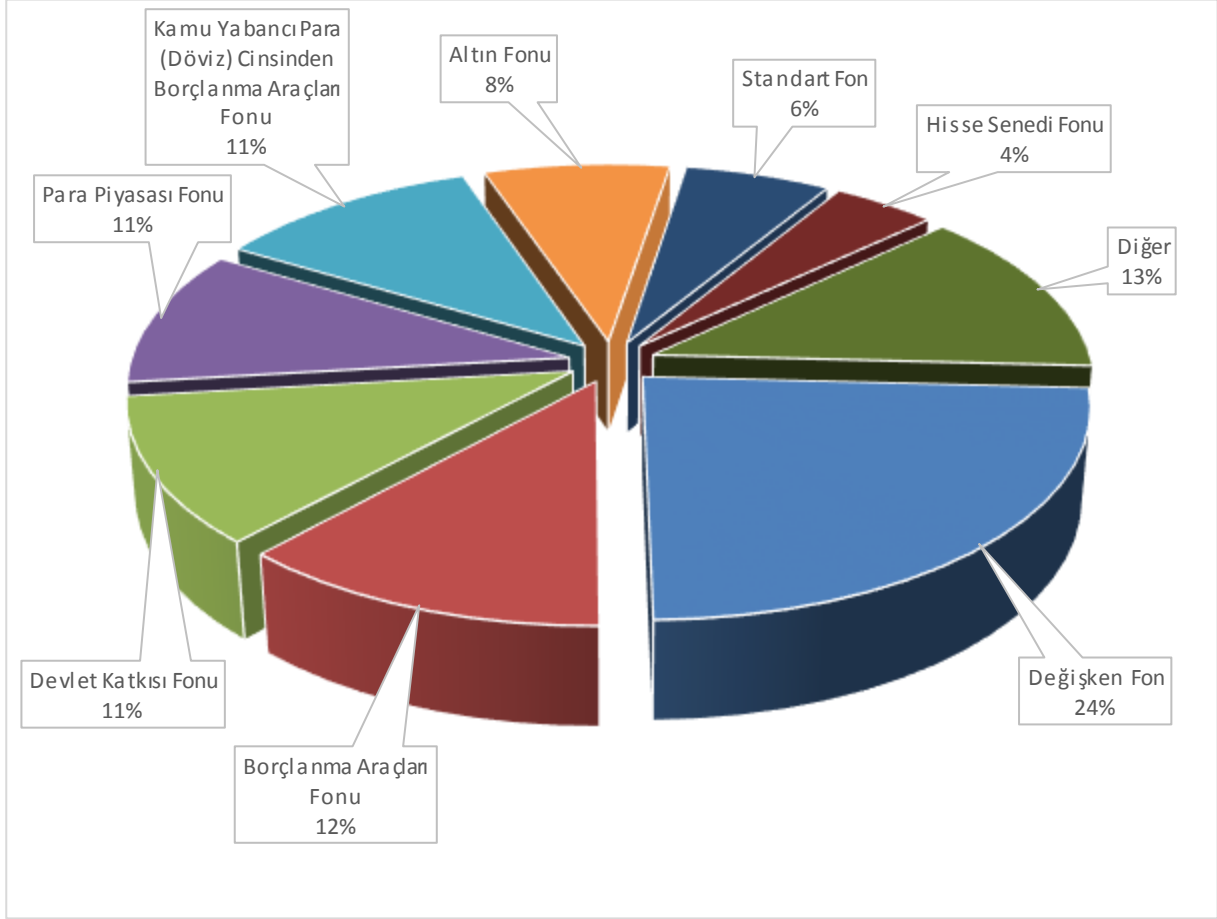

Kaynak: Emeklilik Gözetim Merkezi (www.egm.org.tr)

2018 yılı sonu itibariyle faaliyette olan emeklilik yatırım fonu sayısı 408'dir. Söz konusu fonların portföy değeri 93,1 milyar TL, toplam değeri ise 92,3 milyar TL'dir³. Emeklilik yatırım fonlarının portföy büyüklüklerine göre türlerinin dağılımına bakıldığında, emeklilik yatırım fonları içinde en büyük fon portföy değerine sahip olan fon türü olarak %24,8 ile Değişken Emeklilik Yatırım Fonları birinci sırayı alırken, %12,8 ile Borçlanma Araçları Emeklilik Yatırım Fonları ikinci sırada yer almaktadır.

³ Emeklilik fonlarında toplam değer (portföy değeri+alacaklar-borçlar) şeklinde hesaplandığından, toplam değer portföy değerinden düşük gerçekleşebilmektedir.

Grafik 4.4. Emeklilik Yatırım Fonu Türlerinin Fon Toplam Değeri Dağılımı

Kaynak: SPK, Takasbank

2017 Yılında Uygulanmaya Başlayan Bireysel Emeklilikte Otomatik Katılım Sistemi

Bununla birlikte 28.03.2001 tarihli ve 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu'nun Ek-2 nci ve Geçici 2 nci maddesi kapsamında 01.01.2017 tarihinde bireysel emeklilikte "Otomatik Katılım Sistemi" uygulanmaya başlamıştır. Otomatik katılım sistemiyle birlikte Türk vatandaşı veya 29.05.2009 tarihli ve 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 28 inci maddesi kapsamında olup, 45 yaşını doldurmamış olan çalışanlar işveren tarafından düzenlenen bir emeklilik sözleşmesiyle emeklilik planına dahil edilmekte ve otomatik katılım sistemine geçiş kademeli bir şekilde gerçekleştirilmektedir.

Sisteme dahil olan çalışanlar prime esas kazancının %3'üne karşılık gelen tutarda katkı payı ödemektedir. Çalışanların, otomatik katılım sistemi ile emeklilik planına dahil olduğunun kendisine bildirilmesini takip eden 2 ay içerisinde sistemden çıkma/cayma hakları bulunmakta, çalışan adına bireysel emeklilik hesabına ödenen katkı paylarına %25 devlet katkısı ödenmektedir. Çalışanın cayma hakkını kullanmaması halinde, sisteme girişte bir defaya mahsus olmak üzere, devlet katkısı hak etme ve ödeme koşuluna tabi olmak kaydıyla 1.000 TL tutarında ilave devlet katkısı verilmekte, ayrıca çalışan tarafından emeklilik hakkının kullanılması durumunda ise hesabında bulunan birikimini en az 10 yıllık olmak üzere yıllık gelir sigortası sözleşmesi kapsamında almayı tercih eden çalışana, birikiminin %5'i kadar ek devlet katkısı ödemesi yapılmaktadır.

01.01.2017'de uygulanmaya başlanan otomatik katılım sisteminde 31.12.2018 tarihi itibarıyla katkı paylarının çalışanlara tanınan cayma süresi boyunca değerlendirileceği 28 adet "Başlangıç Emeklilik Yatırım Fonu" bulunmakta olup, söz konusu fonların toplam değeri 1.142.532.665 TL'dir. Ayrıca, 31.12.2018 tarihi itibarıyla otomatik katılım sistemi kapsamında 28 adet "Standart Emeklilik Yatırım

Fonu” ve 84 adet “Değişken Emeklilik Yatırım Fonu” bulunmaktadır. Otomatik katılım sistemi kapsamında Standart Emeklilik Yatırım Fonları ile Değişken Emeklilik Yatırım Fonları 01.01.2018 tarihi itibarıyla satışa sunulmuş olup, 2018 yılı sonu itibarıyla otomatik katılım sistemi kapsamında kurulan Standart Emeklilik Yatırım Fonları’nın toplam değeri 3.389.369.522 TL, Değişken Emeklilik Yatırım Fonları’nın toplam değeri ise 80.829.336 TL’dir. 2018 yılı itibarıyla otomatik katılım sisteminde kayıtlı çalışan sayısı 4.990.786 kişi olup, çalışanların fon tutarı 4.598.511.493 TL, katkı payı tutarları ise 4.146.607.921 TL’dir.

Gayrimenkul Yatırım Fonları

Gayrimenkul yatırım fonları, yatırımlarını gayrimenkul ve buna bağlı araç ve haklardan oluşan ve portföy yönetim şirketlerince yönetilen bir portföye yönlendirmelerine imkan sağlayan yatırım fonları olup, 2018 yılı sonu itibarıyla 32 adet (2017: 13) gayrimenkul yatırım fonunun toplam değeri 3.565,5 milyon TL (2017: 2.177 milyon TL)’dir.

Girişim Sermayesi Yatırım Fonları

Girişim sermayesi yatırım fonları, dinamik, hızlı büyüme ve yüksek karlılık potansiyeli olan ancak yatırım ve büyümenin gerçekleştirilmesi için gerekli olan finansal kaynakların temininde sıkıntı çeken işletmelere sermaye koymak suretiyle ortak olarak kaynak aktaran fonlar olup, 2018 yılı sonu itibarıyla 14 adet (2017: 6) girişim sermayesi yatırım fonunun toplam değeri 1.268 milyon TL (2017: 690 milyon TL) olarak gerçekleşmiştir.

Borsa Yatırım Fonları

Borsa yatırım fonlarına ilişkin düzenleme 2004 yılında yapılmış olup, buna göre bu fonlar katılma payları borsa pazarlarında işlem gören, fonun oluşturulma sürecine doğrudan katılan yetkilendirilmiş katılımcıların fon portföyünün kompozisyonunu yansıtacak şekilde, portföyde yer alan menkul kıymet ve nakdi bir araya getirerek karşılığında fon katılma payı alabildiği ya da söz konusu kurumların en az asgari işlem birimine tekabül eden fon katılma paylarını saklamacı kuruluşa iade edip karşılığında fonun içindeki menkul kıymetlerin payına düşen kısmını alabildiği, riskin dağıtılması ilkesi ve inancılı mülkiyet esaslarına göre portföy işletmek amacıyla kurulan malvarlıklardır.

2018 yıl sonu itibarıyla ise halka arz edilmiş ve Borsa İstanbul bünyesindeki Kolektif Yatırım Ürünleri ve Yapılandırılmış Ürünler Pazarı’nda işlem gören ve toplam değeri 182,3 milyon TL (2017: 153,3 milyon TL) olan 9 (2017: 9) borsa yatırım fonu bulunmaktadır.

Fon Sepeti Fonları

Fon sepeti fonları (Funds of Funds) değişik fon yönetim stratejilerinin sağladığı getiri avantajlarından yararlanılması amacıyla, diğer yatırım fonlarının katılım paylarını portföyelerine almak suretiyle faaliyet göstermektedir. 2018 yılı sonu itibarıyla 16 (2017: 13) fon sepeti fonu bulunmakta olup, bunların toplam değeri 1.497,1 milyon TL’dir (2017: 1.537,5 milyon TL).

Garantili Fonlar

Garantili fonlar, başlangıç yatırımının belirli bir bölümünün, tamamının ya da başlangıç yatırımının üzerinde belirli bir getirinin izahnamede belirlenen esaslar çerçevesinde belirli vade ya da vadelerde yatırımcıya geri ödenmesinin, uygun bir yatırım stratejisine ve garantör tarafından verilen garantiye dayanılarak taahhüt edildiği fonlardır. Son iki yılda gözlemlenen dalgalı piyasa koşulları sebebiyle yıl sonu itibarıyla garantili fon bulunmamaktadır.

Koruma Amaçlı Fonlar

Koruma amaçlı fonlar, başlangıç yatırımının belirli bir bölümünün, tamamının ya da başlangıç yatırımının üzerinde belirli bir getirinin izahnamede belirlenen esaslar çerçevesinde belirli vade ya da vadelerde yatırımcıya geri ödenmesinin, uygun bir yatırım stratejisine dayanılarak en iyi gayret esası

çerçevesinde amaçlandığı fonlardır. 2018 yılı sonu itibariyle 5 (2017: 5) koruma amaçlı fon bulunmakta olup, bu fonların toplam değeri 501,1 milyon TL'dir (2016: 243,5 milyon TL).

Serbest Yatırım Fonları

Serbest yatırım fonları, katılma payları sadece nitelikli yatırımcılara satılmak üzere kurulmuş olan fonlardır. 2018 yılı sonu itibariyle 131 (2017: 94) serbest yatırım fonu bulunmakta olup, bu fonların toplam değeri 6,96 milyar TL'dir (2017: 5,89 milyar TL).

4.3.2. Türkiye Elektronik Fon Dağıtım Platformu (TEFAS)

TEFAS, yatırımcılara tercihlerine uygun yatırım fonlarını aracı kurum ve bankada bulunan kendi hesaplarından alıp satabilme ve fonlar arasında karşılaştırma yapma imkanı sunmaktadır. TEFAS'ın faaliyete geçmesi ve yatırımcılar tarafından kullanılmasıyla fon portföy yönetiminde rekabetin ve dolayısıyla fon performanslarının artması beklenmekte ve hedeflenmektedir.

TEFAS, geniş yatırımcı kitlelerinin ülkemizde faaliyette olan tüm yatırım fonlarına erişimini kolaylaştıracak, tasarrufların yatırım fonları kanalıyla değerlendirilmesine katkı sağlayacak, yatırımcıların yatırım tercihinde bulunurken ihtiyaç duyabilecekleri bilgilere erişim konusunda yardımcı olacak, bu suretle bilinçli tercih yapılmasına, tasarrufların verimli kullanılmasına ve artmasına katkı yapacak bir platformdur.

TEFAS'ta gerçekleşen işlem hacmi bilgisine aşağıda yer verilmektedir:

Tablo 4.7. TEFAS Toplam İşlem Hacmine İlişkin Bilgiler

AYLAR İTİBARIYLA	İŞLEM HACMİ	
	2018 (milyon TL)	2017 (milyon TL)
Ocak	2.822	2.534
Şubat	2.387	2.408
Mart	2.503	2.396
Nisan	2.510	2.233
Mayıs	3.058	2.265
Haziran	2.437	1.896
Temmuz	2.022	1.805
Ağustos	2.495	1.970
Eylül	2.609	1.630
Ekim	1.880	2.047
Kasım	1.386	2.396
Aralık	1.331	1.950
TOPLAM	27.440	25.530

Kaynak: TEFAS (www.tefas.gov.tr/IstatistikRaporlar/ToplamIslemHacmi.aspx)

4.3.3. Yatırım Ortaklıkları

Türkiye'de menkul kıymet yatırım ortaklıkları, gayrimenkul yatırım ortaklıkları ve girişim sermayesi yatırım ortaklıkları olmak üzere 3 tür yatırım ortaklığı faaliyet göstermektedir.

4.3.3.1. Menkul Kıymet Yatırım Ortaklıkları

Sermaye piyasalarımızda 2018 yılı sonu itibariyle 9 yatırım ortaklığı faaliyet göstermektedir. Bu ortaklıkların piyasa değeri 325,8 milyon TL (61,6 milyon ABD Doları)'dır. Yatırım ortaklıklarının portföylerinde %43,2 ile ortaklık payları, %1,4 ile kamu borçlanma araçları ve %1,6 ile yabancı menkul kıymetler başta gelen yatırım araçlarıdır.

4.3.3.2. Gayrimenkul Yatırım Ortaklıkları

Payları Borsa İstanbul'da işlem gören gayrimenkul yatırım ortaklıkları, gayrimenkullere, gayrimenkule dayalı sermaye piyasası araçlarına, gayrimenkul projelerine, gayrimenkule dayalı haklara ve sermaye piyasası araçlarına yatırım yapabilmektedir. 2018 yıl sonu itibarıyla toplam piyasa değeri 19,4 milyar TL (3,7 milyar ABD Doları) olan 33 gayrimenkul yatırım ortaklığı faaliyet göstermektedir.

4.3.3.3. Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıkları

Payları Borsa İstanbul'da işlem gören girişim sermayesi yatırım ortaklıkları, sermayelerini esas olarak girişim sermayesi yatırımlarına yöneltilmektedirler. 2018 yıl sonu itibarıyla toplam 10 girişim sermayesi yatırım ortaklığı faaliyet göstermekte olup, bunlardan borsada işlem gören 7 adedinin toplam piyasa değeri 1,5 milyar TL (283,5 milyon ABD Doları) tutarındadır.

4.3.4. Portföy Yönetim Şirketleri

2018 yılı sonu itibarıyla sermaye piyasasında faaliyet gösteren 54 (2017: 49) portföy yönetim şirketi bulunmaktadır. Bu şirketlerin yönettiği portföy büyüklüğü 173,1 milyar TL olup, 2017 yılına göre %9,3 oranında artış göstermiştir (2017: 158,3 milyar TL). 2018 yılında yönetilen portföyün %87'si (2017: %88,1) kolektif bazda, %13'ü bireysel (bireysel ve tüzel) bazda (2017: %11,9) yönetilmektedir.

4.4. YATIRIM KURULUŞLARI

2018 yılı sonu itibarıyla sermaye piyasalarımızda faaliyet gösteren, 62 aracı kurum ve 42 banka olmak üzere toplam 104 yatırım kuruluşu bulunmaktadır. Ayrıca, 16 aracı kurumun ve 1 bankanın sermaye piyasası faaliyetleri geçici olarak durdurulmuş durumdadır.

2018 yılı sonu itibarıyla, aracı kurumların, yatırım bankalarının ve ticari bankaların, Kurul iznine tabi olarak gerçekleştirebildikleri faaliyetlere ilişkin yetki ve izin belgeleriyle ilgili bilgiler aşağıdaki tablolarda verilmektedir:

Tablo 4.8. Sınıflandırma Bakımından Yatırım Kuruluşlarının Faaliyet Belgeleri

Belgenin Türü	Aracı Kurumlar	Yatırım, Kalkınma ve Katılım Bankaları	Ticari Bankalar
Dar Yetkili Aracı Kurum Belgesi	8	-	-
Kısmi Yetkili Aracı Kurum Belgesi	14	-	-
Geniş Yetkili Aracı Kurum Belgesi	50	-	-
Banka Yetki Belgesi	-	15	27

Kaynak: SPK

Tablo 4.9. 6362 sayılı SPKn'na Göre Yatırım Hizmet ve Faaliyeti Yetki Belgeleri

Belgenin Türü	Aracı Kurumlar	Yatırım, Kalkınma ve Katılım Bankaları	Ticari Bankalar
Emir İletimine Aracılık	15	4	24
İşlem Aracılığı	63	12	20
Portföy Aracılığı Faaliyeti	48	13	25
Bireysel Portföy Yöneticiliği	44	1	-
Yatırım Danışmanlığı	54	2	-
Halka Arza Aracılık Faaliyeti	48	4	-
• Aracılık Yüklenimi	37	3	-
• En İyi Gayret Aracılığı	11	1	-
Saklama Hizmeti	67	16	37
• Genel Saklama	3	1	12
• Sınırlı Saklama	64	15	25

Kaynak: SPK

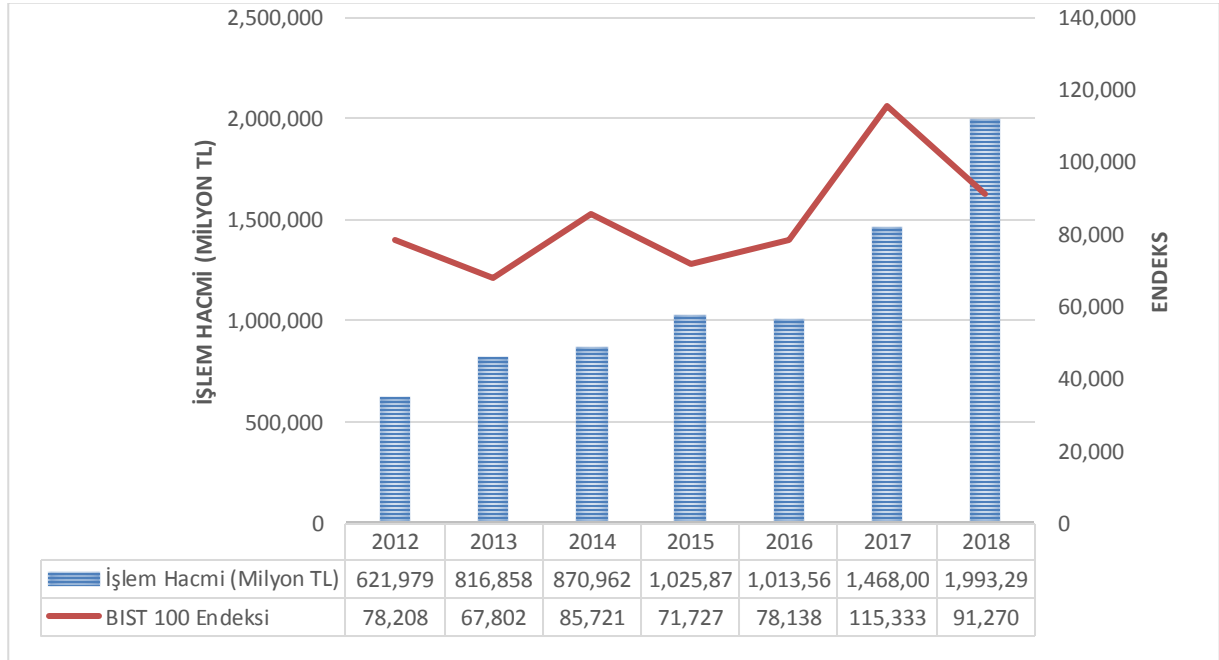
Öte yandan, aracı kurumlar, ülke çapında merkez dışı örgütleri vasıtasıyla faaliyet göstermekte olup, 2018 yıl sonu itibarıyla 290 şube ve 49 irtibat bürosunda hizmet vermektedirler.

4.5. BORSA İSTANBUL PAY PİYASASI

4.5.1. Pay Piyasası ve BIST 100 Endeksi

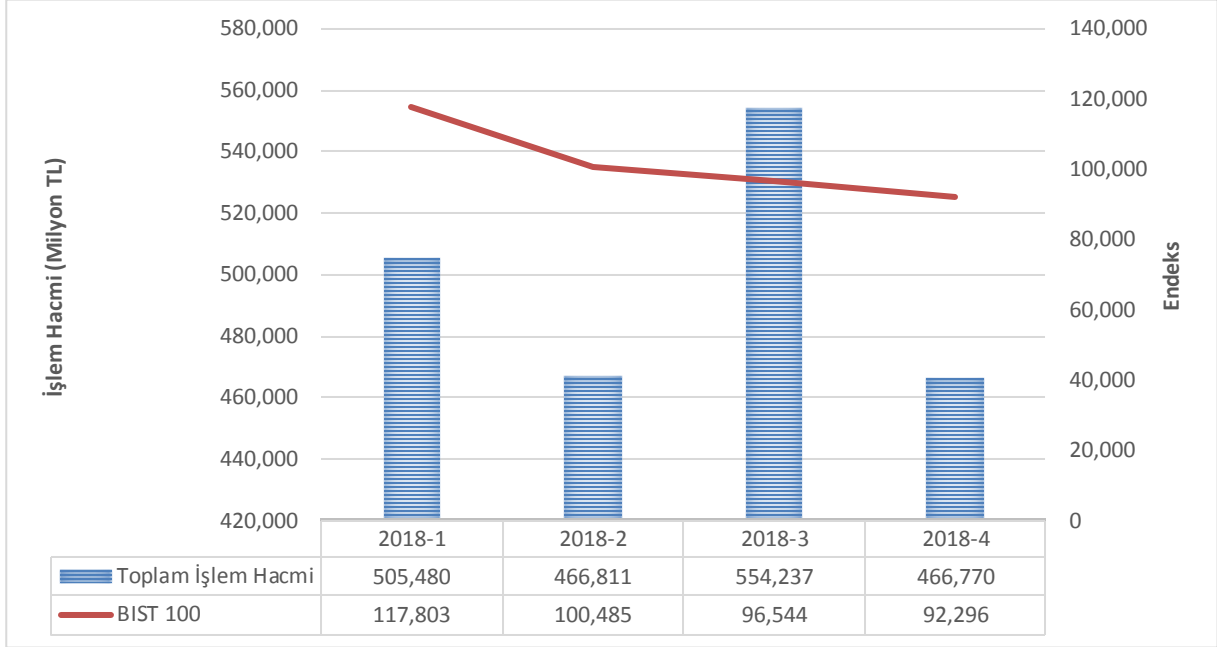
2017 yılını 115.333 puanla kapatan BIST 100 Endeksi, 2018 yıl sonunda 91.270 puanla kapatmıştır. BIST Pay Piyasası işlem hacmi TL bazında 1.468.001 milyon TL'den 1.993.298 milyon TL'ye; ABD Doları bazında ise 401 milyon ABD Dolar'dan 425 milyon ABD Dolarına yükselmiştir. BIST işlem hacminde bir önceki yıla göre TL bazında %35,7 oranında ve ABD Doları bazında ise %6 oranında artış gözlemlenmektedir.

Grafik 4.5. BIST 100 Endeksi ve İşlem Hacmi

Kaynak: BIST

Grafik 4.6. BIST-100 Endeksi ve İşlem Hacmi (2018 yılı 3'er Aylık Bazda)

Kaynak: BIST

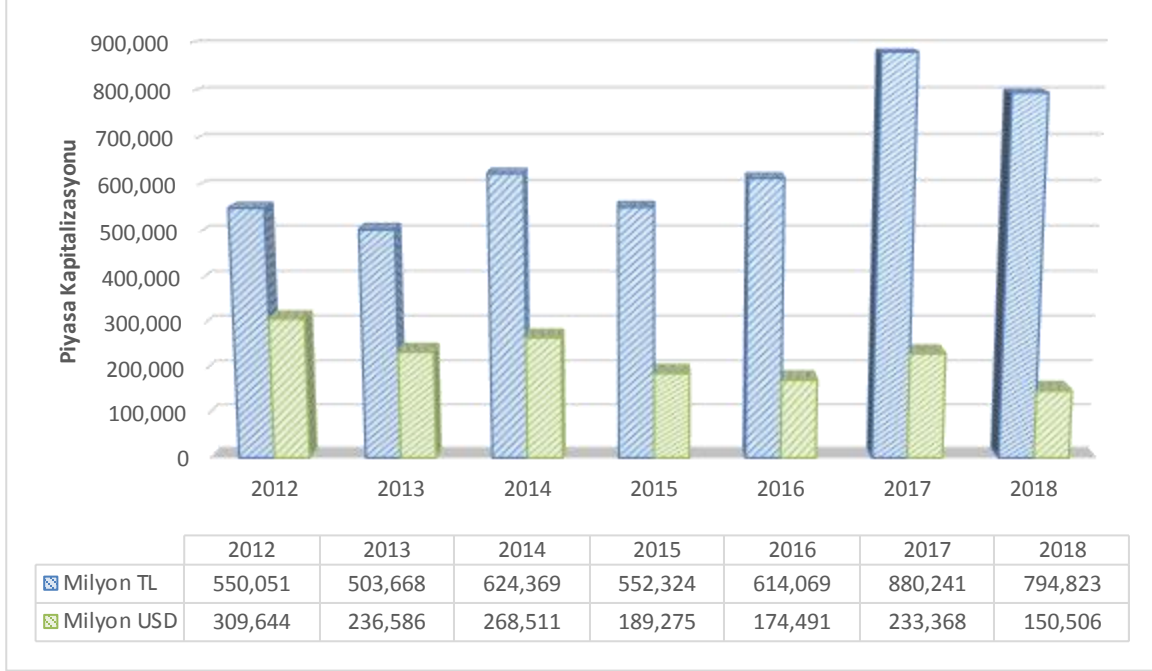
2018 yılında BIST 100 Endeksi; Ocak ayında 119.529 puanı görmüş sonrasında Ağustos ayında 92.723 seviyesine düşmüş, Eylül ayında 99.956, Ekim ayında 90.201 ve Kasım ayında 95.416 puan seviyelerine gelmiştir. 2018 yılı genel olarak değerlendirildiğinde, aylık ortalama işlem hacminin 166 milyon TL olduğu, en yüksek işlem hacminin 115 milyon TL ile Aralık ayında, en düşük aylık işlem hacminin ise yaklaşık 191 milyon TL ile Ocak ayında gerçekleştiği görülmektedir.

Ayrıca Kolektif Yatırım Ürünleri ve Yapılandırılmış Ürünler Pazarı'nda yıl içinde borsa yatırım fonlarının işlem hacmi 155,21 milyon TL, farklı dayanak varlıklara ve vadelere sahip varant işlem hacmi ise 1.083,93 milyon TL'dir.

Borsa İstanbul'da işlem gören şirketlerin toplam piyasa değeri 2017 yılı sonunda 880,2 milyar TL düzeyinde iken, 2018 yıl sonu itibarıyla 795 milyar TL olarak gerçekleşmiştir⁴. Borsa İstanbul'un 2018 yılı piyasa kapitalizasyonunda 2017 yılına göre TL bazında %9,7, ABD Doları bazında ise %35,5 oranında düşüş gözlemlenmektedir.

⁴ 2015 yılına kadar verilerde eski adıyla Gelişen İşletmeler Piyasasında ve Serbest İşlem Platformu'nda işlem gören şirketlerin verileri hariç iken 2015 yılındaki BIST'in yeni pazar yapılanmasıyla birlikte Gelişen İşletmeler Pazarı ve Piyasa Öncesi İşlem Platformu'nda işlem gören şirketler dahil edilmiştir.

Grafik 4.7. BIST Piyasa Kapitalizasyonu

Kaynak: BIST

4.5.2. Yabancı Yatırımcıların Pay Saklama Bakiyeleri

Borsa İstanbul'da işlem gören şirketlerin halka açık kısmı için yabancı yatırımcılara ait payların saklamadaki toplam paylara ait oranının son üç yılda (2016-2018) %63-%66 aralığında gerçekleştiği görülmektedir. 2018 yılında bu oran bir önceki yıla göre yaklaşık %1 puanlık bir düşüşle %65,01 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 4.10. Yabancı Yatırımcıların Saklama Bakiyeleri

Yıl	Saklama Oranı (%) (Tüm Paylara Oranla)
2016	63,43
2017	65,64
2018	65,01

Kaynak: MKK

4.6. BORSA İSTANBUL BORÇLANMA ARAÇLARI PİYASASI

Borsa İstanbul Borçlanma Araçları Piyasası'nda, Türk Lirası ve döviz ödemeli ihraç edilmiş borçlanma araçları, menkul kıymetleştirilmiş varlık ve gelirlere dayalı borçlanma araçları, kira sertifikaları, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından ihraç edilen likidite senetleri ile Borsa Yönetim Kurulu tarafından işlem görmesine karar verilen diğer sermaye piyasası araçları işlem görmektedir.

Borçlanma Araçları Piyasası'nda işlemler, Kesin Alım Satım Pazarı, Repo Ters Repo Pazarı, Menkul Kıymet Tercihli Repo Pazarı, Pay Senedi Repo Pazarı, Uluslararası Tahvil Pazarı, Taahhütlü İşlem Pazarı, Gözaltı Pazarı, Pazarlıklı Repo İşlemleri Pazarı, Nitelikli Yatırımcıya İhraç Pazarı, Para Piyasası ve Swap Piyasası'nda gerçekleştirilmektedir.

Diğer yandan, bankaların birbirleri ile sadece portföyleri hesabına işlem yapmaları ve böylece fon sağlayan tarafın zorunlu karşılığa tabi olmadan repo işlemleri gerçekleştirebilmeleri için 7 Ocak 2011 tarihinde kurulan Bankalararası Repo Ters Repo Pazarı'na olan ihtiyaç, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın 22 Aralık 2018 tarihli ve 30633 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Zorunlu Karşılıklar

2018 YILI FAALİYET RAPORU

Hakkında Tebliğ’de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ” hükümleri çerçevesinde ortadan kalkmış ve repo piyasalarının birleştirilmesi mümkün hale gelmiş olup, bu kapsamda Borsa İstanbul’un 2019 - 2021 strateji planı çerçevesinde organize repo piyasalarının birleştirilmesi suretiyle işletilen pazarlarda likidite konsolidasyonunun sağlanması amacıyla Bankalararası Repo Ters Repo Pazarı 28.12.2018 tarihi itibarıyla kapanmıştır.

Tablo 4.11. BIST Borçlanma Araçları Piyasası İşlem Hacmi

BIST Borçlanma Araçları Piyasası İşlem Hacimleri	2018		2017		2016	
	(Milyon TL)	(Milyon ABD Doları) (*)	(Milyon TL)	(Milyon ABD Doları) (*)	(Milyon TL)	(Milyon ABD Doları) (*)
Kesin Alım Satım Pazarı	397.000	75.000	352.000	117.000	249.000	94.000
Kamu ve Özel Kira Sertifikası (**)	20.000	4.000	3.890	1.275	1.339	458
Repo-Ters Repo Pazarı	1.620.000	306.000	1.986.000	664.000	2.931.000	1.087.000
Bankalararası Repo-Ters Repo Pazarı	2.358.000	446.000	8.997.000	2.999.000	7.067.000	2.563.000
Menkul Kıymet Tercihli Repo Pazarı	18.000	3.400	28.000	9.000	18.000	7.000
Pay Senedi Repo Pazarı	14.000	4.000	780	250	-	-
Nitelikli Yatırımcıya İhraç Pazarı	1.610	304	844	268	630	240
Uluslararası Tahvil Pazarı	2.060	389	1.990	660	-	-
Pazarlıklı Repo İşlemleri Pazarı	26.000	5.000	-	-	-	-
Taahhütlü İşlem Pazarı	4.150	784	-	-	-	-
Gözetli Pazarı	7.200	1.361	-	-	-	-
Para Piyasası	880	166	-	-	-	-
Swap Piyasası	12.220	2.310	-	-	-	-
TOPLAM	4.481.120	848.714	11.370.504	3.225.217	10.266.969	3.512.116
Günlük Ortalama	17.782	3.368	45.300	12.849	40.600	13.888

(*) 31.12.2016, 31.12.2017 ve 31.12.2018 tarihli TCMB döviz satış kurları kullanılmıştır.
(**) Kamu ve özel sektör kira sertifikalarına ait özel bir pazar bulunmamakta, BIST bünyesinde Kesin Alım Satım Pazarı’nda işlem görmektedir
Kaynak: BIST

Borçlanma Araçları Piyasasında işlem hacmi 2018 yılında 4.481 milyar TL (849 milyar ABD Doları) olarak gerçekleşmiş olup, bir önceki yıla göre Türk Lirası bazında %61 oranında, ABD Doları bazında ise %74 oranında azalma meydana gelmiştir.

Günlük ortalama işlem hacmi ise 2018 yılında TL bazında 17,8 milyar TL, ABD Doları bazında ise 3,4 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. İşlemlerin dağılımına bakıldığında, ağırlığın %53 ile Bankalararası Repo Ters Repo işlemlerinde olduğu görülmektedir. 2018 yılında borsa dışında gerçekleştirilen ve borsaya tescil edilen işlemlerin günlük ortalama işlem hacmi ise 3,69 milyar TL’dir.

Bankalar tarafından borsa dışında yani tezgah üstü piyasalarda gerçekleştirildiği bilinen Türk Lirası ve yabancı para birimlerinin birbirleri ile değiştirilmesi işlemlerinin Borsa bünyesinde, belirlenen koşullara tabi olarak ve Borsa güvencesi altında yapılmasına imkan sağlamak üzere Borsa İstanbul nezdinde Swap Piyasası oluşturulmuş olup, piyasa 1 Ekim 2018 tarihinde faaliyete geçmiştir. Borsa İstanbul Swap Piyasası’nda 2018 yıl sonu itibarıyla 26 bankanın işlem yapma yetkisi bulunmaktadır. Piyasanın gelişiminin teşvik edilmesi amacıyla, piyasanın açılışından itibaren 6 ay süreyle Borsa payı ve Takasbank ücretleri alınmayacaktır. Swap piyasasında 2018 yılında gerçekleşen işlem hacmi 12,22 milyar TL’dir.

4.7. BORS İSTANBUL VADELİ İŞLEM VE OPSİYON PİYASASI

2018 yılında BİST VİOP'ta işlem gören sermaye piyasası araçlarına ilişkin veriler aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Tablo 4.12. 2018 Yılı VİOP İşlem Hacmi Bilgileri

Sözleşme	Miktar (Sözleşme Sayısı)	Hacim (TL)	Ort. Açık Pozisyon
Endeks	55.902.848	708.326.067.150	406.859
Faiz	0	0	0
Döviz	104.851.949	505.080.674.083	903.434
Emtia (Altın dahil)	22.206.353	20.278.899.590	138.471
Enerji	32.335	784.053.524	1.119
Pay Senedi	57.286.332	52.592.929.028	962.850
Borsa Yatırım Fonu	4.364	11.389.815	6
TOPLAM	240.284.181	1.287.074.013.190	2.412.739

Pozisyon kapamalar dahil edilmiştir.
Kaynak: BİST

2018 yılında 240.284.181 adet işlem, 1.287 milyar TL işlem hacmi gerçekleşmiş olup; söz konusu veriler 2017 yılı ile kıyaslandığında işlem miktarında %58, TL bazında işlem hacminde ise %48,4 oranında artışı ifade etmektedir.

4.8. BORS İSTANBUL KIYMETLİ MADENLER VE KIYMETLİ TAŞLAR PİYASASI

2018 yılında BİST Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasası'na ilişkin veriler aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Tablo 4.13. BİST Kıymetli Madenler İşlem Hacmi ve Miktarı

Yıllar	İşlem Miktarı(Kg)			İşlem Hacmi			
	TL/Kg	ABD Doları/Ons	Avro/Ons	Toplam	(Milyon TL)	(Milyon ABD Doları)	(Milyon Avro)
2016	207.189	517.757	425	725.371	2.843	9.007	1,2
2017	320.351	526.870	250	847.472	9.180	16.156	8
2018	265.404	386.566	4.039	656.009	8.581	9.077	137

Altın, gümüş, platin, paladyum işlemleri ve 3 farklı para birimi dikkate alınmıştır.
Kaynak: BİST

BİST Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasası'nda 2018 yılında 265.404 TL/Kg olarak gerçekleşen işlem miktarı, 2017 yılına göre yaklaşık %17 oranında azalış gösterirken, ABD Doları/Ons işlemlerinde de yaklaşık %26,6'lık azalış, Euro/Ons işlemlerinde ise %1500'lük artış yaşanmıştır. TL/Kg cinsinden işlem hacmi bir önceki yıla göre %6,5, ABD Doları/Ons cinsinden gerçekleşen işlem hacminde ise %44 oranında azalış görülmüştür.

Tablo 4.14. BİST Elmas ve Kıymetli Taşlar İşlem Hacmi ve Miktarı

Yıl	İşlem Miktarı(Karat)				İşlem Hacmi		
	TL	ABD Doları	Avro	Toplam	TL	ABD Doları	Avro
2016	33.336	188.118	34.981	256.435	30.016.260	80.671.990	105.317
2017	37.769	9.301.014	44	252.638	69.410.357	73.321.895	14.498
2018	46.601	443.136	8	489.745	105.420.781	166.459.383	4.895

1 karat=0,2 gram
Kaynak: BİST

4.9. KALDIRAÇLI ALIM SATIM (FOREKS) İŞLEMLERİNE İLİŞKİN GELİŞMELER

Kaldıraçlı alım satım işlemleri 2499 sayılı SPKn kapsamında ayrı bir sermaye piyasası faaliyeti iken; 6362 sayılı SPKn kapsamında türev araç olarak nitelendirilmiştir. 2015 yılı sonunda yatırım kuruluşlarının yeni düzenlemeler kapsamında faaliyet izinleri yenilenmiş olup, aracı kurumlar kaldıraçlı alım satım işlemlerini emir iletimine aracılık, işlem aracılığı ve portföy aracılığı faaliyetleri kapsamında yürüteceklerdir. Kaldıraçlı alım satım işlemlerine ilişkin 2018 yılı sonu itibarıyla Kurulumuz tarafından yetkilendirilmiş aracı kurumlara ilişkin bilgiler aşağıda yer alan tabloda gösterilmektedir:

Tablo 4.15. Kaldıraçlı Alım Satım İşlemleri İçin Yetkilendirilen Aracı Kurumlara İlişkin Veriler

Faaliyet Türü	2018	2017
Portföy Aracılığı	39	39
İşlem Aracılığı	4	5
Emir İletimine Aracılık	3	2
TOPLAM	46	46
Kaynak: SPK		

Kaldıraçlı alım satım işlemlerine ilişkin 2015-2018 yılları verileri aşağıda yer almaktadır:

Tablo 4.16. Kaldıraçlı Alım Satım İşlemlerine İlişkin Yıllık Veriler

	2018	2017	2016
31 Aralık Tarihindeki Hesap Sayısı	201.336	220.910	214.835
31 Aralık Tarihindeki Teminat Miktarı (Milyon TL)	760	859	1.075
31 Aralık Tarihindeki Açık Pozisyon Değeri (Milyon TL)	6.112	7.084	21.848
Yıllık Toplam İşlem Hacmi (Milyon TL)	4.132.789	4.353.112	11.879.389
Günlük Ortalama İşlem Hacmi (Milyon TL)	16.629	17.004	49.508
Kaynak: Takasbank			

Ağustos 2018 ayında döviz piyasasında makul bir ekonomik veya finansal gerekçe ile açıklanamayan gelişmeler sonrasında, III-37.1 sayılı Yatırım Hizmetleri ve Faaliyetleri İle Yan Hizmetlere İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ'in 27'nci maddesinin ikinci fıkrası ile Kurulumuza tanınan yetki uyarınca, bir tarafını TL'nin oluşturduğu paritelerde yeni açılacak pozisyonlara ilişkin kaldıraçlı alım satım işlemlerinde kaldıraç oranları 16.08.2018 tarihi piyasa açılışı tarihinden itibaren 03.09.2018 tarihi piyasa açılışına kadar 1:1 olarak belirlenmiştir. Ayrıca, Kurban Bayramı tatili sonrasında piyasa açılışıyla ilgili olarak yatırımcıların foreks piyasasında ve Borsa İstanbul Vadeli İşlemler ve Opsiyon Piyasası'nda spekülasyon amaçlı pozisyon almamaları ve mevcut pozisyonlarına ilişkin olarak ilave teminat yatırma yükümlülüğü ile karşı karşıya kalabilecekleri göz önünde bulundurularak ihtiyatlı ve basiretli davranılması hususunda Kurulumuz web sitesinden duyuru yayınlanmıştır.

5. İLGİLİ KURULUŞLAR

5.1. BORSA İSTANBUL A.Ş.

Swap Piyasasının Kurulması

Hâlihazırda bankalar tarafından borsa dışında, yani tezgah üstü piyasalarda gerçekleştirildiği bilinen Türk Lirası ve yabancı para birimlerinin birbirleri ile değiştirilmesi işlemlerinin Borsa bünyesinde, belirlenen koşullara tabi olarak ve Borsa güvencesi altında yapılmasına imkan sağlamak üzere Borsa İstanbul nezdinde Swap Piyasası oluşturulmuş olup, piyasa 1 Ekim 2018 tarihinde faaliyete geçmiştir. Piyasada; Türk Lirası ile Amerikan Doları, Türk Lirası ile Euro ve Borsa Yönetim Kurulu tarafından kabul edilen diğer yabancı para birimlerinin belirlenen koşullarda birbirleri ile değişimini amaçlayan swap işlemleri gerçekleştirilmektedir. Ayrıca, Swap Piyasasında gerçekleştirilecek olan işlemlerin takası, Takasbank tarafından Merkezi Karşı Taraf hizmeti kapsamında sonuçlandırılmaktadır. Yani Takasbank, gerçekleşen işlemler için alıcıya karşı satıcı, satıcıya karşı da alıcı rolünü üstlenerek takasın tamamlanmasını taahhüt etmektedir.

Piyasa'da yalnızca Borsa düzenlemeleri uyarınca işlem yapma yetkisi verilmiş bankalar ile TCMB işlem yapabilmektedir. Borsa İstanbul Swap Piyasası'nda 2018 yıl sonu itibarıyla 26 bankanın işlem yapma yetkisi bulunmaktadır. Piyasanın gelişiminin teşvik edilmesi amacıyla, piyasanın açılışından itibaren 6 ay süreyle Borsa payı ve Takasbank ücretleri alınmayacaktır. Swap piyasasında 2018 yılında gerçekleşen işlem hacmi 12,22 milyar TL'dir.

Borçlanma Araçları Piyasası Üyelerinin Teminatlarının Takasbank'a devredilmesi

Kurulumuz tarafından İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş.'ye (Takasbank) 08.02.2018 tarihinden itibaren Borsa İstanbul A.Ş. Borçlanma Araçları Piyasası'nda bazı pazar ve menkul kıymetlere ilişkin merkezi karşı taraf hizmeti vermek üzere izin verildiği ve Borçlanma Araçları Piyasası'nın 07.05.2018 tarihinde BISTECH Sistemleri üzerine taşınmasının planlandığı dikkate alınarak, daha önce Borsa tarafından gerçekleştirilen risk ve teminat yönetimi fonksiyonlarının yeni sistemde tamamen Takasbank tarafından yerine getirilecek olması nedeniyle, Borçlanma Araçları Piyasası'nda faaliyet gösteren Borsa üyelerinin Borsa nezdindeki teminatlarının 07.05.2018 tarihinde Takasbank'a devredilmesine ilişkin Borsa başvurusu Kurulumuzun 27.04.2018 tarihli toplantısında olumlu karşılanmıştır.

5.2. TÜRKİYE SERMAYE PİYASALARI BİRLİĞİ (TSPB)

TSPB tarafından düzenlenen Türkiye Sermaye Piyasaları Kongresi 14-15 Kasım 2017 tarihleri arasında İstanbul Levent'te gerçekleştirilmiş olup, kongreye başta sermaye piyasaları olmak üzere, finans ve diğer birçok sektörü temsilen 5 bine yakın kişi katılmıştır. Türkiye'nin 2023 vizyonundan hareketle, ana temasının "Geleceğimiz İçin Büyüme" olarak belirlendiği kongrede, başlangıç aşamasındaki yatırımların finansmanından halka arzlar, menkul kıymetleştirme ve İslami finansal ürünlerden altyapı yatırımlarının finansmanına, endüstri 4.0'dan dijital paraya kadar 24 ayrı konuda 24 panel ve 25 eğitim programı düzenlenmiş ve Kongre'nin sosyal medya hesapları üzerinden canlı yayın yapılmıştır. Ayrıca, Entegre Raporlama, Fintech, Dijital Para ve Blockchain gibi uluslararası alanda gündemde olan konular da tartışılmak üzere kongre başlıkları arasına eklenmiş, iki gün boyunca süren panellerde, 27'si yurt dışından olmak üzere toplam 129 konuşmacı yer almış, kongreye yurt dışından 100'ü aşkın kişi katılmıştır.

5.3. TÜRKİYE DEĞERLEME UZMANLARI BİRLİĞİ (TDUB)

TDUB'nin 30.06.2018 tarihinde 9'uncu olağan genel kurul toplantısı gerçekleştirilmiştir.

5.4. SERMAYE PİYASASI LİSANSLAMA SİCİL VE EĞİTİM KURULUŞU A.Ş. (SPL)

Sermaye Piyasası Lisanslama Sicil ve Eğitim Kuruluşu A.Ş. (SPL) Sermaye Piyasası Kanunu ve ilgili mevzuat uyarınca Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yapılan görevlendirme ve yetkilendirme çerçevesinde faaliyette bulunmak üzere, Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre 2011 yılında anonim şirket olarak kurulmuş ve tescil edilerek tüzel kişilik kazanmıştır.

SPL, Kurul tarafından sermaye piyasası kurumlarında ve halka açık ortaklıklarda çalışanların mesleki yeterliliklerini, bilgi ve becerilerini tespit etmek amacıyla lisanslama sınavları yapmak, ilgili ihtisas alanları itibarıyla mesleki yeterliliklerini gösterir lisans vermek, lisans sahibi kişilerin sicil kayıtlarını tutmak ve lisanslarla ilgili yenileme eğitimlerini düzenlemek hususlarında yetkilendirilmiştir.

SPL, sınav faaliyetleri kapsamında 2018 yılında Kurulumuzun katkıları ve Anadolu Üniversitesi işbirliği ile 12 il merkezinde Haziran ve Aralık aylarında olmak üzere kâğıt ortamda 2 kez lisanslama sınavları düzenlemiştir. Bununla birlikte SPL, adayların Elektronik Lisanslama Sınavları (e-LS)'na gösterdikleri yoğun ilgi sonucunda başvuru talebinin karşılanabilmesini teminen Osmanbey Sınav Merkezine ek olarak 2018 yılında ikinci sınav merkezi olan Maslak Sınav Merkezini hizmete açmıştır.

SPL, 2018 yılında sınav faaliyetlerinin yanı sıra lisans ve sicil faaliyetlerine devam etmiş olup sermaye piyasası kurumları ve halka açık ortaklıkların, bildirim yükümlülükleri kapsamında istihdam ettikleri personele ilişkin sicile konu bildirimlerini gerçekleştirdikleri Lisanslama ve Sicil Tutma Sistemi (LSTS)'nin yeniden yazılım projesini başlatmıştır.

Söz konusu projeye; başta bildirim süreçlerinin iyileştirilmesi olmak üzere işlemlerin kolaylaştırılarak hızlandırılması, süreçlerin anlık takip edilebilmesi, güncel teknolojik gelişmelerin yansıtılması, sistemsel performansın iyileştirilmesi ve güçlü bir teknik altyapının kurulması hedeflenmiştir. Çalışmalarının önemli bir bölümü 2018 yılı içerisinde tamamlanmış olan yeni LSTS, 2019 yılının Ocak ayında devreye alınmıştır.

SPL eğitim faaliyetleri kapsamında ise 2018 yılında; elektronik ortamda alınan lisans yenileme eğitimleri (11.782 adet katılımcı), modül (sınav konusu) yenileme eğitimleri (1.492 adet katılımcı), borsaya kote şirketler açısından alınması zorunlu olan Elektronik Genel Kurul Sistemi (E-GKS) eğitimleri (87 adet katılımcı), sermaye piyasası çalışanlarının mesleki bilgi ve yeterliliklerinin geliştirilmesi amacıyla Mesleki Gelişim Eğitimleri (500 adet katılımcı) ve Kurulumuzun 17.07.2014 tarihli ve 22/735 sayılı ilke kararı uyarınca Gayrimenkul Değerleme ile Konut Değerleme Lisansı sahiplerine yönelik Mesleki Uygulamalı Eğitim Programları (932 adet katılımcı) düzenlenmiştir.

2018 yılında yapılan Tebliğ değişikliği ile yatırım kuruluşlarında yardımcı sıfatıyla üç yıllık çalışma süresini dolduran ancak lisans almaya hak kazanamayanlara ek geçiş süresi verilmesi konusunda düzenleme değişikliği yapılmıştır.

5.5. İSTANBUL TAKAS VE SAKLAMA BANKASI A.Ş. (TAKASBANK)

Kurulumuzun Mart 2016'da almış olduğu kararla Finansal Altyapı Kuruluşları tarafından uygulanmak üzere Ödemeler ve Piyasa Altyapıları Komitesi (Committee on Payments and Market Infrastructures-CPMI) ile Uluslararası Menkul Kıymet Komisyonları Organizasyonu (IOSCO) tarafından ortak hazırlanan CPMI-IOSCO Finansal Altyapı Kuruluşları Temel Prensipleri Kurul tarafından referans bir düzenleme olarak kabul edilmiş olup, Türkiye finansal piyasalarında merkezi karşı taraf (MKT) olarak faaliyet gösteren Takasbank'ın MKT faaliyetlerinin de CPMI-IOSCO Finansal Altyapı Kuruluşları Temel Prensipleri'ne uyumlu olduğu açıklanmıştır. Takasbank tarafından 16.08.2016 tarihinde Avrupa Menkul Kıymetler ve Piyasalar Otoritesi (ESMA)'ne nitelikli MKT olarak tanınma başvurusu yapılmıştır. Bu çerçevede, Takasbank'ın ESMA tarafından nitelikli MKT olarak tanınması amacıyla yürütülen çalışmalar halen devam etmektedir.

Takasbank, 30.12.2012 tarihinde yürürlüğe giren 6362 sayılı yeni Sermaye Piyasası Kanunu hükümleri çerçevesinde 02.09.2013 tarihinden itibaren kendi nezdinde işlettiği Ödünç Pay Piyasası'nda (ÖPP), 03.03.2014 tarihinden itibaren Borsa İstanbul A.Ş. Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası'nda (ViOP), 14.10.2016 tarihinden itibaren Borsa İstanbul A.Ş. Para Piyasası'nda (BİAŞ PP) 19.06.2017 tarihinden itibaren Borsa İstanbul Pay Piyasası'nda (BİAŞ Pay), 02.07.2018 tarihinden itibaren Borsa İstanbul Borçlanma Araçları Piyasası'nda (BİAŞ BAP) ve 01.10.2018 tarihinden itibaren de Borsa İstanbul SWAP Piyasası'nda MKT hizmeti vermekte olup, Takasbank'ın organize piyasalarda merkezi karşı taraf hizmeti vermesine ilişkin Kurulumuz stratejisi tamamlanmıştır.

Diğer yandan, 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun (6493 sayılı Kanun) ve TCMB Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemlerinin Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik çerçevesinde, TCMB tarafından Bankalararası Takas Odaları Merkezi'ne (BTOM) sistem işleticisi olarak faaliyet izni verilmiş olup, ülkemizde çek takası işlemlerini elektronik ortamda gerçekleştiren "Çek Takas Sistemi" ödeme sistemi olarak kabul edilmiştir. Çek Takas Sistemi kısaca; çeklerin banka şubeleri arasında hesaben ödenmesini sağlamak amacıyla kurulan ve takas ve mutabakat işlemlerinin yapılmasına aracılık eden, elektronik ortamda işletilen bir sistemdir. TCMB'nin mutabakat kuruluşu olduğu bu sistemde, Takasbank 02.07.2018 tarihinden itibaren Çek Takas Sistemi'ne ilişkin takas, mutabakat ve teminat yönetimi hizmetlerini vermektedir.

5.6. YATIRIMCI TAZMİN MERKEZİ (YTM)

YTM, SPKn'nun 83 üncü maddesi ile yatırımcıların belirtilen şartlar çerçevesinde tazmini amacıyla kurulmuş kamu tüzel kişiliğini haiz bir kurumdur. Kurulumuz tarafından temsil ve idare olunan YTM'nin iş ve işlemleri Kurulumuz personeline yürütülmektedir.

Kurulumuzun 24.05.2018 tarihli toplantısında; 08.01.2016 tarihli toplantıda alınan karara istinaden YTM tarafından yürütülmekte olan Toros Menkul Kıymetler Ticaret A.Ş.'nin tedrici tasfiyesi ve yatırımcılarının tazmini işlemleri kapsamında, tazmin sürecinin kapatılmasına ve tasfiye bakiyesinin yatırımcılara dağıtılmasına karar verilmiş olup, açılan özel hesapta toplanan tasfiye bakiyesi yatırımcı alacaklarının tamamını karşılamadığından, yatırımcılara garameten ödeme yapılmaktadır. 31.12.2018 tarihi itibarıyla tazmin kapsamında hak sahiplerine yapılan ödeme tutarı 4,3 milyon TL'ye, tasfiye bakiyesinden yapılan ödeme tutarı ise 3,6 milyon TL'ye ulaşmıştır.

Süresi içinde kaydıleştirilmediği için YTM'ye devredilen paylar nedeniyle 07.09.2016 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Yönetmelik⁵ kapsamında hak sahiplerine yapılan ödemelere 2018 yılında da devam edilmiştir. 31.12.2018 tarihi itibarıyla iade talebiyle YTM'ye başvuran yatırımcı sayısı 1.150'ye ulaşmış olup, incelemesi tamamlanan 930 yatırımcıdan, Yönetmelik'te öngörülen taahhütname ve ibranameyi YTM'ye ileten 695'ine toplam 8,3 milyon TL nakden, farklı şirketlere ait 78.401 adet pay ise aynen iade edilmiştir. Söz konusu Yönetmelik kapsamında yatırımcılar ile sektör temsilcilerine yönelik düzenlenen eğitim/bilgilendirme seminerlerine, sektörden gelen talep üzerine 2018 yılında da devam edilmiştir.

Yatırım kuruluşlarınca YTM'ye ödenen giriş aidatı tutarı 2018 yılı için yeniden değerlendirme oranı (%14,47) kadar artırılarak 62.743 TL'ye çıkarılmış; yıllık aidat tutarlarının hesaplanmasında ise, 2017 yılında uygulanan katsayı ve tutarların kullanılmasına devam edilmiştir⁶.

5 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 13 üncü Maddesinin Dördüncü Fıkrasının Kısmen İptali Üzerine Yatırımcı Tazmin Merkezi tarafından Yatırımcılara Yapılacak Ödemelere İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik

6 2017 yılı yıllık aidatların hesaplanmasında, Yatırımcı Tazmin Merkezi Yönetmeliğinde (Yönetmelik) öngörülen riske dayalı hesaplama yöntemi kullanılmış, Kurul Karar Organı tarafından alınan kararlara istinaden, organize piyasalar saklama bakiyeleri üzerinden alınan aidatlar Yönetmelik'te belirtilen oranlar, kaldıraçlı alım satım işlemleri üzerinden yıllık aidat tutarları ise 2016 yılında uygulanan yarısı oranında artırılmış katsayılar üzerinden, yarısı oranında azaltılmıştır.

2017 yılı içerisinde zaman aşımına uğrayan emanet ve alacakların 2018 Ocak ayı sonuna kadar YTM'ye devredilerek gelir kaydedilmesi, aktif bir ikinci el piyasası bulunan sermaye piyasası araçlarının satılarak nakde dönüştürülmesi işlemleri 2018 Mart ayı içerisinde tamamlanmıştır.

Özel Fon'dan⁷ alacaklılara ödeme yapılmasına ilişkin işlemlerin YTM tarafından yürütülmesine devam edilmiştir.

5.7. MERKEZİ KAYIT KURULUŞU (MKK)

Ağustos ayı içerisinde döviz kurunda yaşanan volatiliteye bağlı olarak sistemik riskin etkin gözetimi ve yönetimi amacıyla türev işlemlere ilişkin verilerin tek merkezden takip edilebilmesi gereği ortaya çıkmış, bu kapsamda Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yapılan görevlendirme çerçevesinde Veri Depolama Kuruluşu'nun faaliyetlerine başlamasına kadar geçecek süreçte Merkezi Kayıt Kuruluşu raporlamanın merkezi haline gelmiştir. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Kurulumuz ve İstanbul Takas ve Saklama Bankası katılımıyla bir teknik komite kurularak belirlenen raporlama yükümlülerinin 10.09.2018 tarihinden itibaren MKK'ya raporlama yapmaya başlaması sağlanmıştır.

---

7 18.12.1999 tarihinden önce, Kurulca tüm yetki belgeleri iptal edilen aracı kurumların yatırımcılarının sermaye piyasası faaliyetlerinden doğan alacaklarının kısmen ödenmesini teminen kurulan Özel Fon'un idare ve temsili SPKn'nun geçici 3 üncü maddesi uyarınca YTM tarafından yürütülmektedir.